B E S L U T S P R O M E M O R I A

Datum **2014-06-26** FI Dnr 11-13269

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Föreskrifter om tillsynskrav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning

Finansinspektionen meddelar nya och ändrade föreskrifter som en följd av att tillsynsförordningen[1] har börjat gälla vid årsskiftet och att kapitaltäcknings-direktivet[2] genomförs i Sverige per den 2 augusti 2014. Föreskrifterna är en del i det svenska genomförandet av den så kallade Basel 3-överenskommelsen som inom EU införs i form av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Föreskrifterna omfattar bland annat regler om kapitalbaskrav och kapital-buffertar, offentliggörande av information, rapportering och bolagsstyrning.

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller nya bestämmelser om kapitalbuffertar. Finansinspektionen meddelar bland annat föreskrifter om undantag från krav på institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert, hur kreditexponeringarnas geografiska område ska fastställas, hur det högsta förfogandebeloppet ska beräknas och vad en kapitalkonserveringsplan ska innehålla.

Finansinspektionen inför även ändringar i olika föreskrifter genom vilka reglerna om riskhantering, bolagsstyrning och ersättning utvecklas ytterligare för kreditinstitut och värdepappersbolag. Detta sker mot bakgrund av att vissa av bestämmelserna i kapitaltäckningsdirektivet är nya i förhållande till vad som gällt tidigare. De meddelade föreskrifterna rör bland annat krav på inrättande av riskutskott och krav på att företagen ska ha en mångfaldspolicy.

Finansinspektionen inför krav på att företagen årligen i ett särskilt dokument ska beskriva sin bedömning av det totala behovet av kapital och likviditet samt vilka processer och metoder företaget använder för den bedömningen. Företagen ska rapportera sitt internt bedömda kapitalbehov till Finansinspektionen kvartalsvis.

Genom nya lagar breddas tillämpningsområdet för tillsynsförordningen i Sverige, vilket innebär att fler företag än i dag omfattas av reglerna i

[1] Europaparlamentet och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

[2] Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

tillsynsförordningen och av de myndighetsföreskrifter som kompletterar förordningen. Finansinspektionen ändrar tillämpningsområdet för myndighetens likviditetsföreskrifter så att det överensstämmer med tillämpningsområdet för likviditetsreglerna i tillsynsförordningen. Vidare upphäver Finansinspektionen kraven på viss rapportering av likviditetsreserv eftersom liknande uppgifter ska rapporteras enligt reglerna för rapportering i tillsynsförordningen.

Med anledning av att en stor del av kapitaltäckningsregelverket numera finns i tillsynsförordningen upphäver Finansinspektionen flera föreskrifter, till exempel Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Även Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:27) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag som kompletterar reglerna i tillsynsförordningen upphävs och ges ut på nytt med stöd av de bemyndiganden som ges i lagarna som genomför kapitaltäckningsdirektivet och kompletterar tillsynsförordningen.

Vidare upphävs Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering i sin helhet. Det finns dock nationella val både i kapitaltäckningsdirektivet och i tillsynsförordningen vad avser offentliggörande av information. Finansinspektionen inför bland annat bestämmelser om vilken information moderföretag ska offentliggöra om gruppens rättsliga struktur, styrning och organisationsstruktur samt vid vilken tidpunkt, på vilken plats och med vilka intervall som information enligt tillsynsförordningen ska offentliggöras.

Finansinspektionen upphäver även Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:14) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter och meddelar samtidigt en ny grundförfattning som är anpassad till termer och begrepp i den tekniska standarden om rapportering som kompletterar tillsynsförordningen[3].

I övrigt justerar Finansinspektionen termer och begrepp i befintliga föreskrifter så att de överensstämmer med de som används i tillsynsförordningen. Finansinspektionen inför även följdändringar i ett flertal föreskrifter som innebär att hänvisningar till lagar, förordningar och föreskrifter som upphävs ersätts med hänvisningar till de författningar som ersätter dem.

Föreskrifterna träder i kraft den 2 augusti 2014 med undantag för vissa krav på offentliggörande som träder i kraft den 1 januari 2015. Bestämmelserna i de nya föreskrifterna om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter träder i kraft dels från den 15 juli 2014, dels från den 1 oktober 2014 med hänsyn till när företagen ska rapportera enligt den tekniska standarden om rapportering.

[3] Genomförandeförordningen hittas på följande webbplats: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2014:191:TOC.

De nya föreskrifterna om rapportering av internt bedömt kapitalbehov träder i kraft den 15 juli 2014.

Innehåll

1 Utgångspunkter 5
1.1 Nya regler om kapitaltäckning mm 6
1.2 Målet med regleringen 10
1.3 Rättsliga förutsättningar 10
1.4 Ärendets beredning 11
1.5 Regleringsalternativ 11
1.6 Tillämpningsområde.....12
1.7 Ikraftträdande 14
2 Motivering och överväganden.....15
2.1 Nya och upphävda föreskrifter om kapitaltäckning, offentliggörande av information, tillsynskrav m.m. 15
2.2 Offentliggörande av information.....19
2.3 Kapitalbuffertar 36
2.4 Bolagsstyrning, riskhantering och ersättning 53
2.5 Rapportering till Finansinspektionen 86
2.6 Föreskrifter om likviditet 98
2.7 Information om företagens interna kapital- och likviditetsutvärdering 103
3 Konsekvenser 108
3.1 Berörda företag.....108
3.2 Konsekvenser för företagen 109
3.3 Konsekvenser för mindre företag.....123
3.4 Konsekvenser för konkurrensen på marknaden 125
3.5 Konsekvenser för konsumenter, investerare och samhällsekonomin 126
3.6 Konsekvenser för Finansinspektionen 126

1 Utgångspunkter

Finanskrisen som inleddes 2007 ledde till ett stort antal insatser för att värna den finansiella stabiliteten. I G20-deklarationen från Pittsburgh, den 24–25 september 2009, träffades en global överenskommelse om åtgärder för att bland annat förbättra kapitaliseringen av banksystemen. Under december 2010 gav sedan Baselkommittén för banktillsyn (Baselkommittén) ut ett nytt ramverk för banker, den så kallade Basel 3-överenskommelsen.[4]

I juni 2006 antogs direktiv 2006/48/EG om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (kreditinstitutsdirektivet) samt direktiv 2006/49/EG om kapitalkrav för värdepappersbolag och kreditinstitut (kapitalkravs-direktivet). Kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravsdirektivet kallades gemensamt kapitalkravsdirektiven eller CRD (Capital Requirement Directives). Kapitalkravsdirektiven byggde på den så kallade Basel 2-överenskommelsen och syftade till att upprätthålla den finansiella stabiliteten genom att säkerställa att kreditinstitut och värdepappersbolag var finansiellt sunda och stabila.

Europeiska kommissionen (kommissionen) presenterade den 20 juli 2011 förslag till ett nytt direktiv (kapitaltäckningsdirektivet) och en ny förordning (tillsynsförordningen) som ersätter kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravs-direktivet. Kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen antogs av Europaparlamentet och Europeiska rådet den 26 juni 2013 och gäller sedan den 1 januari 2014. De nya rättsakterna innebär att Basel 3-överenskommelsen genomförs i bindande regler på EU-nivå.

De nya reglerna innebär att det på institut inom EU ställs krav på mer kapital av bättre kvalitet, krav på att upprätthålla olika kapitalbuffertar, ökade krav på likviditetsreserv samt ökade krav på rapportering av likviditet och brutto-soliditet. Kapitalbaskravet för exponeringar mot små och medelstora företag sänks medan kapitalbaskravet för exponeringar mot OTC-derivat höjs. I tillsynsförordningen införs även möjligheter för medlemsstaterna att använda ett antal specifika makrotillsynsåtgärder för att motverka systemrisker på nationell nivå. Även kommissionen kan genom delegerade akter införa striktare tillsynskrav under ett år för att motverka risker som uppstår på grund av marknadsutvecklingen inom och utanför EU och som kan få effekt på alla medlemsstater.

Kapitaltäckningsdirektivet ställer även ökade krav på bolagsstyrning och riskhantering. Utökade sanktionsmöjligheter ges till behörig myndighet genom att taket för sanktionsavgiften höjs och genom att sanktionsavgift framöver

[4] Basel 3: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems, December 2010 samt uppdatering i juni 2011, www.bis.org.

även kan ges till fysiska personer. Kapitaltäckningsdirektivet ställer vidare krav på att skydd för visselblåsare införs.

1.1 Nya regler om kapitaltäckning mm

Reglering på EU-nivå
Som nämnts ovan ersattes kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravsdirektivet av ett nytt direktiv och en ny förordning den 1 januari 2014. Dessa benämns:

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, och
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller bland annat regler om villkoren för att få utöva verksamhet i ett kreditinstitut, regler om etableringsfrihet inom EU samt om förhållandet till tredje land, regler om tillsyn, sanktioner och bolagsstyrning. Därutöver innehåller direktivet bestämmelser om kapitalbuffertar (kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten, kapitalbuffertar för systemviktiga institut och systemriskbufferten) som ger medlemsstaterna möjlighet att ålägga instituten att hålla mer kapital än vad som följer direkt av tillsynsförordningen. Tillsynsförordningen innehåller specificerade krav för kreditinstituts och värdepappersföretags kapitaltäckning, stora exponeringar, offentliggörande av information och likviditet. Förordningen innehåller dessutom krav på institut att lämna information om bruttosoliditet. Medlemsstaterna får välja att fasa in en del av ändringarna gradvis fram till år 2019.

Den europeiska banktillsynsmyndigheten (Eba) har fått i uppdrag att säkerställa att en samlad uppsättning harmoniserade regler och enhetliga tillsynsrutiner tillämpas av de nationella tillsynsmyndigheterna. Eba får genom ett flertal artiklar i tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet mandat att lämna förslag till tekniska standarder och att ge ut riktlinjer. Eba lämnar förslag till tekniska standarder för tillsyn eller genomförande som sedan antas av kommissionen i form av EU-förordningar eller beslut. Eba har dessutom möjlighet att på eget initiativ utfärda riktlinjer och rekommendationer som är riktade till behöriga myndigheter eller finansmarknadsaktörer. Totalt har Eba cirka 240 produkter att leverera enligt sitt arbetsprogram för 2014.[5]

[5] Eba work program 2013-09-30, http://www.eba.europa.eu/about-us/work-programme/current-work-programme

En teknisk standard som antagits av kommissionen i form av en förordning, gäller direkt som lag i Sverige när den träder i kraft och är även omedelbart tillämplig i alla andra medlemsstater. Riktlinjer och rekommendationer som utfärdats av Eba gäller som allmänna råd i Sverige. Finansinspektionen har möjlighet att omarbeta riktlinjer till bindande regler i form av föreskrifter för det fall vi har bemyndigande att göra detta. [6]

Hur genomförs kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen i Sverige?
En EU-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat. Några genomförandeåtgärder för att tillsynsförordningen ska få giltighet som svensk lag ska, och får, därför inte vidtas. Däremot förutsätter tillsynsförordningen att vissa nationella åtgärder vidtas för att fylla ut förordningens bestämmelser och nationell rätt behöver anpassas för att säkerställa att den svenska lagstiftningen inte innehåller bestämmelser som innebär en dubbelreglering eller hamnar i konflikt med förordningen. Om en konflikt ändå skulle inträffa, har tillsynsförordningen företräde. Tillsynsförordningen och kapitaltäcknings-direktivet började gälla den 1 januari 2014.

I april 2012 tillsatte regeringen en utredning som har analyserat och lämnat förslag till de lagändringar som krävs för att genomföra tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Utredningens betänkande Förstärkta kapitaltäckningsregler (SOU 2013:65) (kapitaltäckningsutredningens betänkande)[7] lämnades den 16 september 2013.[8] Finansdepartementet remitterade betänkandet och beslutade den 3 april 2014 om en remiss till lagrådet med regeringens omarbetade lagstiftningsförslag med hänsyn tagen till remissinstansernas synpunkter (lagrådsremissen)[9]. Regeringen överlämnade den 12 maj 2014 en proposition till riksdagen (propositionen)[10] som riksdagen sedan har fattat beslut om.

Enligt propositionen genomförs kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen genom fyra nya lagar; lag (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag (tillsynslagen), lag (2014:966) om kapitalbuffertar (buffertlagen), lagen (2014:969) om införande av lag (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag (lag om införande av tillsynslagen) och lag (2014:967) om införande av lag (2014:966) om kapitalbuffertar (lag om införande av buffertlagen). Regeringen har även fattat beslut om en ny förordning; förordning (2014:993) om särskild tillsyn och kapitalbuffertar. Därutöver görs ändringar i ytterligare 22

---

[6] Se Ebas hemsida för mer information om gällande tekniska standarder och riktlinjer, http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy

[7] http://www.regeringen.se/sb/d/17757/a/223802

[8] För vidare läsning så innehåller kapitaltäckningsutredningens betänkande mer beskrivningar av de nya reglerna, särskilt de i direktivet, än vad som ges i denna beslutspromemoria.

[9] http://www.regeringen.se/sb/d/18203/a/238130

[10] http://www.regeringen.se/sb/d/18671/a/240173

författningar. Exempelvis görs ändringar avseende regler om bolagsstyrning i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF) och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LVM).

Den nya lagstiftningen träder i kraft den 2 augusti 2014. Vissa bestämmelser om kapitalbuffertar träder dock i kraft vid ett senare datum (se avsnitt 2.3 om kapitalbuffertar).

I samband med att de nya författningarna träder i kraft upphävs de nu gällande bestämmelserna om kapitaltäckning och stora exponeringar. De författningar som upphävs är; lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen), lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (införandelagen) och förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäcknings-förordningen).

Regler som behandlas i denna beslutspromemoria
Som nämnts ovan förutsätter tillsynsförordningen att vissa nationella åtgärder vidtas för att fylla ut förordningens bestämmelser. Detta föranledde att Finansinspektionen per den 1 januari 2014 meddelade nya föreskrifter; Finansinspektionens föreskrifter (2013:27) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (nedan tillsynsföreskrifterna), vilka genomförde nationella val i tillsynsförordningen. Föreskrifterna innehåller de bestämmelser som Finansinspektionen bedömde var nödvändiga att ha på plats när tillsynförordningen trädde i kraft.

Därefter har Finansinspektionen den 26 mars 2014[11] och den 9 maj 2014[12] remitterat ytterligare regler som följer av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Anledningen till att Finansinspektionen valde att remittera förslag till regler i två omgångar var att myndigheten ville ge företagen så lång framförhållning som möjligt för att anpassa sig till kommande föreskriftsändringar. Det var redan tidigt känt vilka ändringar som behövde göras i Finansinspektionens föreskrifter baserat på innehållet i tillsynsförordningen medan det inte förrän lagrådsremissen offentliggjordes var känt hur regeringen planerade att genomföra kapitaltäckningsdirektivet i svensk rätt. Denna beslutspromemoria behandlar samtliga regler som remitterats.

Beslutspromemorian innehåller ställningstaganden avseende vilka förändringar som behöver göras i Finansinspektionens föreskrifter med anledning av att

[11] Remisspromemoria om nya regler om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag 2014-03-26, http://www.fi.se/Regler/FIs-forfattningar/Forslag-nya-FFFS/Listan/forslag-till-nya-regler-om-tillsynskrav-for-kreditinstitut-och-vardepappersforetag/

[12] Remisspromemoria om nya regler om tillsynskrav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning 2014-05-09, http://www.fi.se/Regler/FIs-forfattningar/Forslag-nya-FFFS/Listan/Forslag-till-CRD4/

kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen har ersatt kreditinstituts-direktivet och kapitalkravsdirektivet. Kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravsdirektivet, som upphörde att gälla den 1 januari 2014, har delvis genomförts i följande föreskrifter och allmänna råd:

- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar (nedan kapitaltäcknings-föreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:2) om krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (nedan föreskrifterna för godkännande av kreditvärderingsföretag),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om rapportering av ränterisk i övrig verksamhet (nedan föreskrifterna om ränteriskrapporten),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:5) om, och offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering (nedan föreskrifterna om offentliggörande).

Flera av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd innehåller regler om hur företaget ska styra sin verksamhet. De föreskrifter och allmänna råd som innehåller regler om bolagsstyrning, och som i sak påverkas av genomförande av kapitaltäckningsdirektivet, är:

- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse (nedan värdepappersföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter (2011:1) om ersättningssystem i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning (nedan ersättningsföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (nedan föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll)
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:4) om hantering av operativa risker (nedan föreskrifterna om hantering av operativa risker), och
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:5) om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem (nedan föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem).

Finansinspektionen gör även ett flertal ändringar i olika föreskrifter som behandlar rapportering och likviditet. Vilka föreskrifter det är fråga om anges i respektive avsnitt nedan.

I remissen den 26 mars 2014 föreslog Finansinspektionen att kapitaltäckningsföreskrifterna, föreskrifterna för godkännande av kreditvärderingsföretag och tillsynsföreskrifterna skulle upphävas. I remissen föreslog Finansinspektionen dessutom:

- föreskrifter om rapportering,
- föreskrifter om likviditet,
- föreskrifter som kompletterar tillsynsförordningen,
- föreskrifter där termer och begrepp behöver justeras så att de överensstämmer med tillsynsförordningen, och
- föreskrifter där ändringar behöver göras av olika hänvisningar mot bakgrund av att lagar, förordningar och föreskrifter kommer att upphävas och ersättas av nya lagar, förordningar och föreskrifter.

Remissen den 9 maj 2014 innehöll Finansinspektionens förslag avseende:

- föreskrifter om offentliggörande av information,
- föreskrifter om kapitalbuffertar,
- föreskrifter om bolagsstyrning, riskhantering och ersättningar, och
- föreskrifter om företagens interna kapital- och likviditetsutvärdering.

1.2 Målet med regleringen

Syftet med såväl kapitaltäckningsdirektivet, tillsynsförordningen som Finansinspektionens föreskrifter är att skapa relevanta och tydliga regler som säkerställer att företagen är tillräckligt kapitaliserade och har en tillräcklig likviditet för att möta de risker som verksamheten är exponerad mot. Ett annat viktigt syfte med reglerna är att förbättra företagens bolagsstyrning genom att ställa krav på interna regler, rutiner och processer som ska finnas i ett företag för att säkra en god styrning, riskhantering och kontroll. De ökade kraven på företag att offentliggöra information syftar huvudsakligen till att förbättra marknadsdisciplinen för företag genom att ge marknadsaktörer tillgång till mer och bättre information om företagens risker och finansiella ställning.

Målet med föreskrifterna är att öka kvaliteten och storleken på kapitalbasen samt att ställa högre krav på styrning, riskhantering och kontroll. Både de kvantitativa kapitalbaskraven, kraven på att offentliggöra information och de kvalitativa kraven på bolagsstyrning ska främja stabiliteten i det finansiella systemet.

1.3 Rättsliga förutsättningar

Finansinspektionen ges i 16–20 §§ förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar bemyndigande att meddela föreskrifter som kompletterar tillsynsförordningen, tillsynslagen och buffertlagen i olika avseenden. Bemyndiganden att meddela föreskrifter om bolagsstyrning, riskhantering och ersättning finns i 5 kap. 2 § 5 och 6 förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 1 § 3, 4, 10 och 11 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden samt 18 § 10 förordningen (2013:588) om värdepappersfonder.

Övriga ändringsföreskrifter meddelas med stöd av bemyndiganden i befintliga förordningar.

1.4 Ärendets beredning

Finansinspektionen har under arbetet med föreskrifterna fört en dialog med tillsynsmyndigheterna i övriga nordiska och vissa andra europeiska länder.

En extern referensgrupp bestående av representanter för berörda branschorganisationer har deltagit i beredningen av detta ärende genom att vissa specifika frågor har ställts till referensgruppen.

Förslag till nya och ändrade förskrifter och allmänna råd skickades ut på remiss den 26 mars 2014 och 9 maj 2014. Under båda remisstiderna höll Finansinspektionen öppna remissmöten med representanter från branschen och andra intressenter. Skriftliga synpunkter på förslaget har kommit in från Svenska Bankföreningen, Finansbolagens Förening, Fondbolagens Förening, Sparbankernas Riksförbund, Lannebo Fonder AB, Riksbanken, Bokföringsnämnden, Regelrådet, Finansförbundet, TCO och FTF – facket för försäkring och Finans. En del andra remissinstanser, bland annat Riksgälden, LO, och Konkurrensverket, har tillstyrkt remissförslagen utan att lämna några synpunkter alternativt avstått från att lämna yttrande. Finansinspektionen har efter remitteringen bearbetat föreskriftsförslagen och i arbetet beaktat remissinstansernas synpunkter.

De mest väsentliga synpunkterna redovisas och bemöts under respektive avsnitt. Föreskrifterna har även bearbetats redaktionellt.

1.5 Regleringsalternativ

Tillsynsförordningen började gälla i Sverige den 1 januari 2014. Lag-ändringarna till följd av kapitaltäckningsdirektivet och lagändringarna som kompletterar tillsynsförordningen träder i kraft den 2 augusti 2014.

För att kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen fullt ut ska anses vara genomförda i svensk rätt är det nödvändigt att Finansinspektionen utfärdar föreskrifter. Av denna anledning saknas alternativa sätt för Finansinspektionen att reglera de aktuella delarna av kapitaltäckningsdirektivet och komplettera tillsynsförordningen i de avseenden det behövs.

För att i så stor utsträckning som möjligt bidra till harmoniserade regler inom EU väljer Finansinspektionen att ta fram föreskrifter som nära följer utformningen av kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen.

Finansinspektionen har i arbetet med att ta fram föreskrifterna om stora exponeringar och om ersättningssystem, utöver tillsynsförordningen och

kapitaltäckningsdirektivet, även beaktat Eba:s riktlinjer. Här har dock bara vissa mycket begränsade delar tagits med i föreskrifterna. Eba arbetar med ett flertal riktlinjer och tekniska standarder som framöver kommer att påverka hur institut ska tillämpa reglerna i tillsynsförordningen och kapitaltäcknings-direktivet. Eftersom Eba:s arbete med riktlinjer och tekniska standarder pågår väljer Finansinspektionen att avvakta med ytterligare reglering för att vid ett senare tillfälle se över behovet av anpassningar av Finansinspektionens föreskrifter.

Eba:s riktlinjer är att jämställa med svenska allmänna råd och de riktlinjer som inte genomförs i föreskriftsform gäller således som allmänna råd för de företag som omfattas av reglerna.[13] Företagen ska med alla tillgängliga medel söka följa riktlinjerna. Om Finansinspektionen begär det måste företagen därmed vara beredda att förklara hur de anser att de uppfyller de krav som ställs i tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. När ett företag inte följer en riktlinje och inte heller handlar på något annat sätt som leder till att kraven i bakomliggande bestämmelser uppfylls, kan alltså Finansinspektionen ingripa mot företaget.

1.6 Tillämpningsområde

Föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar omfattar bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknads-föreningar samt värdepappersbolag. Bestämmelserna omfattar även betalningsinstitut, Svenska skeppshypotekskassan, fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument och förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare) med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer.

Föreskrifterna om rapportering av internt bedömt kapitalbehov omfattar bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag, kreditmarknadsföreningar och värdepappersbolag.

Föreskrifterna om rapportering av kvartals- och bokslutsuppgifter gäller för kreditinstitut, värdepappersbolag, filialer och koncerner.

I promemorian nedan används begreppet företag som samlingsbegrepp.

Fondbolagens förening vill att det klargörs att föreskrifterna inte gäller fondbolag som endast tillhandahåller sådana tjänster som avses i artikel 4.1.2. c tillsynsförordningen. Fondbolagens förening uppger också att det endast är de kapitalkrav som regleras i tillsynsförordningen som fondbolagen ska uppfylla och att det inte skulle föreligga någon motsättning i förhållande till lagtexten

[13] Se Finansinspektionens promemoria ”Genomförande av de europeiska tillsynsmyndigheternas riktlinjer och rekommendationer” av den 8 februari 2013.

om föreskrifternas tillämpningsområde begränsas till det som finns i tillsynsförordningen. Det skulle underlätta förståelsen för vilka fondbolag som omfattas av föreskrifterna och innebära stor administrativ lättnad om detta klargörs. Detta resonemang gör sig även gällande beträffande förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Tillsynsförordningen gäller för kreditinstitut och värdepappersföretag. Artikel 4.1.2 tillsynsförordningen definierar begreppet värdepappersföretag. Tillsynsförordningen tillåter medlemsstaterna att utvidga tillämpningsområdet för förordningen. Som regeringen anför i propositionen finns det inte skäl att ändra gällande rätt i fråga om vilka svenska företag som ska vara skyldiga att tillämpa reglerna om kapitaltäckning. Enligt 1 kap. 5 § tillsynslagen ska därför bestämmelserna i tillsynsförordningen även gälla de kreditinstitut och värdepappersföretag som inte omfattas av förordningens definition av värdepappersföretag. Enligt 1 kap. 4 § tillsynslagen gäller vissa bestämmelser i lagen även fondbolag, betalningsinstitut och AIF-förvaltare.

Av 2 kap. 10 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder framgår bland annat att fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument ska tillämpa de regler i tillsynsförordningen, tillsynslagen och buffertlagen som gäller för värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Även AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer ska enligt 7 kap. 6 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder tillämpa de bestämmelser i tillsynsförordningen, tillsynslagen och buffertlagen som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

Föreskrifternas tillämpningsområde överensstämmer med den utvidgning av tillsynsförordningens tillämpningsområde som regleras i tillsynslagen. Detta innebär att de fondbolag och AIF-förvaltare som omfattas av tillsynsförordningen och tillsynslagen även omfattas av föreskrifterna varför ett klargörande i linje med det Fondbolagens förening anför inte är möjlig.

Betalningsinstitut ska enligt 3 kap. 2 § andra stycket lagen (2010:751) om betaltjänster beräkna kapitalbasen enligt reglerna i tillsynsförordningen. Detta innebär att betalningsinstitut ska tillämpa bestämmelserna som kompletterar beräkningen av kapitalbasen i 3 kap. 1 § och 3–11 §§ föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Föreskrifterna ska dessutom gälla för företag när de tillämpar artikel 18 tillsynsförordningen på grundval av sin konsoliderade situation. Detta innebär att föreskrifterna tillämpas på ett företag på samma sätt som om det företaget, tillsammans med ett eller flera andra enheter, utgjorde ett enda företag.

1.7 Ikraftträdande

Föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar och de ändringsföreskrifter som beskrivs i denna promemoria träder i kraft den 2 augusti 2014. Bestämmelserna om offentliggörande av internt bedömt kapitalbehov och bruttosoliditetsgrad träder dock i kraft den 1 januari 2015.

Föreskrifterna om rapportering av internt bedömt kapitalbehov träder i kraft den 15 juli 2014. De nya föreskrifterna om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter träder i kraft dels den 15 juli 2014 och dels den 1 oktober 2014.

2 Motivering och överväganden

Nedan ges en beskrivning av Finansinspektionens ställningstaganden och vilka överväganden som gjorts avseende föreskrifterna om offentliggörande av information om kapitaltäckning, kapitalbuffertar, rapportering, information om företagens interna kapital- och likviditetsutvärdering samt bolagsstyrning, riskhantering och ersättningar.

2.1 Nya och upphävda föreskrifter om kapitaltäckning, offentliggörande av information, tillsynskrav m.m.

I samband med att tillsynsförordningen började gälla uppstod behov av att göra en rad ändringar i Finansinspektionens föreskrifter. Även regeringens genomförande av kapitaltäckningsdirektivet och delar av tillsynsförordningen, leder till behov av följdändringar i flera föreskrifter och allmänna råd.

Nedan ges en beskrivning av vilka överväganden som gjorts på detta område. De följdändringar som innebär att hänvisningar till gamla lagar och föreskrifter byts ut mot hänvisningar till de författningar som kommer att ersätta dem, och de ändringar som enbart sker på grund av att termer och begrepp anpassas till de som används i det europeiska kapitaltäckningsregelverket, beskrivs dock inte närmare i denna promemoria.

2.1.1 Nya och upphävda föreskrifter

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar träder i kraft den 2 augusti 2014 och samtidigt upphävs kapitaltäckningsföreskrifterna, tillsynsföreskrifterna, föreskrifterna om offentliggörande och föreskrifterna om godkännande av kreditvärderingsföretag.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Sparbankernas Riksförbund* föreslår att bestämmelserna om offentliggörande av information samlas i en gemensam föreskrift.

Finansinspektionens skäl: De nya föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar träder i kraft samtidigt som den lagstiftning som kompletterar tillsynsförordningen och genomför kapitaltäckningsdirektivet. Samtidigt upphäver Finansinspektionen tillsynsföreskrifterna och dess bestämmelser införs i föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

De nu upphävda tillsynsföreskrifterna trädde i kraft den 1 januari 2014 och kompletterade tillsynsförordningen med bestämmelser som genomför nationella val och övergångsregler. Föreskrifterna innehåller bestämmelser om konsolidering (2 kap.), kapitalbas och kapitalbaskrav (3 kap.),

schablonmetoden för kreditrisk (4 kap.) och bestämmelser om stora exponeringar (5 kap.). Föreskrifterna innehåller dessutom bestämmelser om likviditet (6 kap.). Tillsynsföreskrifterna utfärdades med stöd av bemyndiganden enligt 5 kap. 2 § 4 förordningen om bank- och finansieringsrörelse och 6 kap. 1 § 9 förordningen om värdepappersmarknaden. Att Finansinspektionen utfärdade tillsynsföreskrifterna med stöd av de generella bemyndiganden som anges ovan berodde på att Finansinspektionen bedömde att det var nödvändigt att det redan den 1 januari 2014 fanns myndighetsföreskrifter på plats som kompletterade tillsynsförordningen. Detta trots att myndigheten vid den tidpunkten saknade specifika bemyndiganden som var kopplade till förordningen.

Finansinspektionen anser att meddelade föreskrifter som kompletterar tillsynsförordningen ska baseras på specifika bemyndiganden när sådana finns på plats. Av den anledningen upphävs tillsynsföreskrifterna och bestämmelserna införs istället i de nya föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. För ytterligare beskrivning av Finansinspektionens ställningstaganden vid införande av dessa regler hänvisas till beslutspromemorian för tillsynsföreskrifterna[14].

Kapitaltäckningsföreskrifterna bygger på artiklarna i kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravsdirektivet. Reglerna i kapitaltäckningsföreskrifterna ersätts nästan uteslutande med motsvarande bestämmelser i tillsynsförordningen[15] och därför upphäver Finansinspektionen föreskrifterna.

Bestämmelserna i 2–9 kap. och 11 kap. föreskrifterna om offentliggörande bygger uteslutande på artiklarna i kreditinstitutsdirektivet. Dessa regler återfinns numera huvudsakligen i tillsynsförordningen. Möjligheten till nationella val finns dock i kapitaltäckningsdirektivet. Även tillsynsförordningen innehåller nationella val vad avser offentliggörande av information. Finansinspektionen upphäver föreskrifterna om offentliggörande och inför nya bestämmelser om offentliggörande i föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar med anledning av nationella val (se avsnitt 2.2). Vidare införs de bestämmelser om offentliggörande av information om likviditetsrisk som finns i 10 kap. föreskrifterna om offentliggörande i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag (se avsnitt 2.6).

---

[14] http://www.fi.se/Regler/FIs-forfattningar/Samtliga-forfattningar/201328/

[15] Finansinspektionen ger en sammanfattning av hur myndigheten ser på relationen mellan kapitaltäckningsföreskrifterna och tillsynsförordningen i beslutspromemorian till tillsynsföreskrifterna. Beslutspromemoria om nya föreskrifter om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, 2013-12-10. http://www.fi.se/Regler/FIs-forfattningar/Samtliga-forfattningar/201328/

Finansinspektionen inför alltså inte en ny gemensam förskrift om offentliggörande av information så som *Sparbankernas Riksförbund* har föreslagit. Finansinspektionen anser att det leder till en bättre och tydligare reglering att kraven finns i de föreskrifter som hanterar den fråga som kravet på offentliggörande handlar om. Till exempel är det lämpligt att kraven på offentliggörande av likviditetsinformation ingår i de föreskrifter som hanterar likviditetsrisk. Därtill kommer att den krets av företag som ska tillämpa de olika kraven på offentliggörande inte är identisk, vilket också talar emot att samla kraven i en föreskrift.

Föreskrifterna om godkännande av kreditvärderingsföretag anger vilka krav som gäller för ett företag som ansöker om att bli godkänt som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av kapitaltäckningslagen. Även dessa föreskrifter baseras på bestämmelser i kreditinstitutsdirektivet. Bestämmelserna om användning av kreditvärderingen vid kapitaltäckning har överförts från kreditinstitutsdirektivet till tillsynsförordningen. Finansinspektionen upphäver därför föreskrifterna om godkännande av kreditvärderingsföretag.

Enligt artiklarna 135.1 och 268 tillsynsförordningen får externa kreditvärderingar endast användas för att fastställa riskvikter om kreditvärderingen har utförts av ett externt kreditvärderingsinstitut eller stöds av ett externt kreditvärderingsinstitut i enlighet med förordning (EG) nr 1060/2009[16].

Eba ska enligt artikel 135.2 tillsynsförordningen publicera en förteckning över externa godkända kreditvärderingsinstitut på sin webbplats. Vidare ska institut som använder externa kreditvärderingar för att fastställa riskvikter använda den indelning (korrespondenstabeller) som de europeiska tillsynsmyndigheternas gemensamma kommitté ska ha tagit fram till den 1 juli 2014. Indelningen ska framgå av tekniska standarder för genomförande i enlighet med artikel 136 tillsynsförordningen. Indelningen i de tekniska standarderna ersätter de korrespondenstabeller som Finansinspektionen i dag beslutar om enligt 4 kap. 13 § kapitaltäckningslagen och publicerar på sin webbsida. Av övergångsbestämmelser i lagen om införande av tillsynslagen framgår det att Finansinspektionens korrespondenstabeller gäller till dess att de tekniska standarderna träder i kraft.

2.1.2 Övergångsbestämmelser

Finansinspektionens ställningstagande: I föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar införs övergångsbestämmelser som innebär att vissa tillstånd och medgivanden som ett företag har fått med stöd av bestämmelser i kapitaltäckningsföreskrifterna och tillsynsföreskrifterna ska fortsätta att gälla

[16] Europaparlamentets och rådets förordning 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut.

som tillstånd eller medgivanden enligt tillsynsförordningen eller de nya föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen inför övergångsbestämmelser, vilket innebär att företag inte behöver söka nya tillstånd och medgivanden i de fall villkoren för dessa inte ändras genom tillsynsförordningen eller föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Enligt lagen om införande av tillsynslagen finns bestämmelser om att företag inte behöver söka nya tillstånd för vissa medgivanden och beslut som getts enligt kapitaltäckningslagen. Finansinspektionen gör bedömningen att dessa bestämmelser i vissa fall kan anses omfatta medgivanden och beslut som getts enligt kapitaltäckningsföreskrifterna. Finansinspektionen inför därför inte några särskilda övergångsbestämmelser i de fallen. Detta gäller medgivanden enligt kapitaltäckningsföreskrifterna om internmetoden för kreditrisk enligt 38 kap. 6, 15 och 18–22 §§, 40 kap. 43 §, 41 kap. 16 §, 42 kap. 20 §, 54 kap. 8 §, 55 kap. 11 § och 56 kap. 17 §. Även medgivanden om operativa risker och marknadsrisker enligt 59 kap. 1 § andra stycket, 4, 7, 10 och 22 §§ samt 60 kap. 1, 11 och 44 §§ kapitaltäckningsföreskrifterna omfattas av övergångsbestämmelser i lagförslaget.

I de fall en sådan koppling till bestämmelserna i lagen om införande av tillsynslagen saknas, inför dock Finansinspektionen övergångsbestämmelser för medgivanden och beslut som getts enligt kapitaltäckningsföreskrifterna eller tillsynsföreskrifterna och vars villkor inte ändrats vid ikraftträdandet av tillsynsförordningen.

2.1.3 Ränteriskrapporten

1 kap. 1 § föreskrifterna om ränteriskrapporten

Finansinspektionens ställningstagande: Svenska skeppshypotekskassan omfattas inte av föreskrifterna om ränteriskrapporten.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Föreskrifterna om ränteriskrapporten är baserade på CEBS riktlinjer om hantering av ränterisk i övrig verksamhet[17]. Eba har tagit fram ett förslag[18] till ändringar av och tillägg till dessa riktlinjer som remitterades av Eba i mitten av 2013. Finansinspektionen följer arbetet som pågår med att uppdatera riktlinjerna och har för avsikt att vid en framtida tidpunkt föreslå ändringar i föreskrifterna om ränteriskrapporten.

Föreskrifterna ändras dock nu på sådant sätt att Svenska skeppshypotekskassan inte längre omfattas av föreskrifterna. Anledningen till detta är att Finansinspektionen bedömer att myndigheten inte har något bemyndigande att föreskriva att Svenska skeppshypotekskassan ska omfattas av nämnda rapportering i samband med att kapitaltäckningslagen upphävs. Finansinspektionen ser inte heller något behov av att Svenska skeppshypotekskassan ska omfattas av föreskrifterna om ränteriskrapporten.

2.2 Offentliggörande av information

Bestämmelserna om offentliggörande av information återfinns i artiklarna 431–455 och 492 tillsynsförordningen och i artiklarna 89, 90 och 106 kapitaltäckningsdirektivet. Både förordningen och direktivet innehåller nya krav på offentliggörande av information jämfört med nuvarande bestämmelser. I beslutspromemorian till tillsynsföreskrifterna[19] beskrivs ändringarna som följer av att föreskrifterna om offentliggörande upphävs och motsvarande krav fortsättningsvis framgår av tillsynsförordningen.

Det finns dock nationella val både i kapitaltäckningsdirektivet och i tillsynsförordningen vad avser offentliggörande av information. I kommande avsnitt redogör Finansinspektionen för de nu beslutade föreskrifterna som kompletterar tillsynslagen och tillsynsförordningen vad avser offentliggörande av information om kapitaltäckning och risk.

---

[17] CEBS Guideline on technical aspects of the management of interest rate risk arising from nontrading activities under the supervisory review, 3 October 2006.

18 Consultation on guidelines on technical aspects of the management of interest rate risk arising from non trading activities (IRRBB), EBA/CP/2013/23, 26 June 2013.

[19] Beslutspromemoria om nya föreskrifter om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, 2013-12-10. http://www.fi.se/Regler/FIs-forfattningar/Samtliga-forfattningar/201328/

2.2.1 Nya föreskrifter om offentliggörande av information

1 kap 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Företag som ingår i en konsoliderad situation enligt artikel 18 tillsynsförordningen behöver inte tillämpa 8 kap. 3–7 §§ på individuell nivå.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att det behöver förtydligas att företag som ingår i en konsoliderad situation enligt 2 kap. 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar inte behöver offentliggöra information enligt 8 kap. i föreskrifterna.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen inför i 1 kap. 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar ett undantag för offentliggörande av kvartalsvis information som motsvarar undantaget för offentliggörande av årsvis information som finns i artikel 6.3 tillsynsförordningen. Ett institut som antingen är moderföretag eller dotterföretag och institut som ingår i konsolideringen enligt artikel 18 undantas enligt artikel 6.3 tillsynsförordningen från att uppfylla kraven på individuell nivå.

Bestämmelserna i 2 kap. 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar, som *Bankföreningen* önskar få ett förtydligande om, specificerar hur konsolidering ska ske vid tillämpning av artikel 18.5 tillsynsförordningen, dvs. hur ägarintressen (intresseföretag) ska konsolideras. Finansinspektionen anser att företagen ska tillämpa 2 kap. 3 § på samma sätt som artikel 6.3 tillsynsförordningen. Finansinspektionen tolkar artiklarna 6.3 och 18.5 på det sätt att intressebolag som konsolideras med kapitalandelsmetoden ingår i konsolideringen och undantas därmed från krav på att offentliggöra information på individuell nivå. Om Eba eller kommissionen publicerar en annan tolkning av dessa artiklar i sitt frågeverktyg ska den tolkningen även gälla vid tillämpningen av dessa föreskrifter.

Årlig information som ska lämnas om gruppens rättsliga struktur, styrning och organisationsstruktur

Artikel 106.2 kapitaltäckningsdirektivet – 8 kap. 2 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett moderföretag ska varje år offentliggöra en beskrivning av den organisatoriska och rättsliga strukturen mellan de företag som ingår i moderföretagets konsoliderade situation och de nära förbindelser som institut i den konsoliderade situationen har till fysiska eller juridiska personer. Vidare ska moderföretaget offentliggöra vilka åtgärder

som moderföretaget vidtar för att styra verksamheten i de företag som ingår i den konsoliderade situationen.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med den skillnaden att det var nära förbindelser som kreditinstitut i den konsoliderade situationen har till fysiska eller juridiska personer som skulle offentliggöras.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* konstaterar att med konsoliderad situation torde menas företag över vilka ett moderföretag utövar ett faktiskt bestämmande inflytande.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 106.2 kapitaltäckningsdirektivet ska behörig myndighet kunna kräva att ett moderföretag årligen offentliggör, i fullständig form eller i form av hänvisningar till likvärdig information, en beskrivning av gruppens rättsliga struktur, samt lednings- och organisationsstruktur. Kapitaltäckningsdirektivet anger att beskrivningen ska göras utifrån innehållet i följande artiklar i samma direktiv:

- artikel 14.3 kapitaltäckningsdirektivet om kreditinstituts nära förbindelser med andra fysiska och juridiska personer,
- artikel 74.1 kapitaltäckningsdirektivet om bolagsstyrning, och
- artikel 109.2 kapitaltäckningsdirektivet om krav på gruppnivå eller undergruppsnivå.

Krav på offentliggörande enligt artikel 106.2 kapitaltäckningsdirektivet införs i 6 kap. 2 § tillsynslagen. Enligt förordningen om tillsynskrav och kapitalbuffertar får Finansinspektionen meddela föreskrifter om vilken information som moderföretaget ska offentliggöra enligt denna bestämmelse.

Vid utformningen av den nya bestämmelsen har Finansinspektionen tagit hänsyn till avsikten, vilken är att marknadsaktörer och allmänheten ska få information om företagens struktur och styrning. En sådan beskrivning, tillsammans med övriga upplysningar, bidrar till en ökad förståelse för företagets verksamhet och risker.

Varken tillsynslagen eller kapitaltäckningsdirektivet specificerar att det enbart är information om företag som moderföretaget utövar ett faktiskt bestämmande inflytande över som ska omfattas av offentliggörandet enligt 6 kap. 2 § tillsynslagen. Finansinspektionen anser därför att *Bankföreningen* gör en alltför snäv tolkning av reglerna i direktivet. Det är kravet på moderföretag i 6 kap. 2 § tillsynslagen som Finansinspektionens föreskrifter kompletterar. Enligt 8 kap. 2 § 1 i föreskrifterna ska moderföretaget lämna information om den organisatoriska och rättsliga strukturen mellan de företag som ingår i moderföretagets konsoliderade situation. I den konsoliderade situationen kan det ingå företag som moderföretaget inte har ett bestämmande inflytande över. Enligt punkt 3 samma bestämmelse ska moderföretaget offentliggöra vilka åtgärder som moderföretaget vidtar för att styra verksamheten i de företag som

ingår i den konsoliderade situationen. Om, och i så fall hur, moderföretaget vidtar åtgärder för att styra företag som moderföretaget inte har ett faktiskt bestämmande inflytande över bör, enligt Finansinspektionens mening, framgå av den information som moderföretaget ska offentliggöra.

Plats för offentliggörande

Artikel 106.1 kapitaltäckningsdirektivet – 8 kap. 1 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Informationen som ska offentliggöras enligt artiklarna 435–455 tillsynsförordningen ska finnas tillgänglig på företagets webbplats. Om företaget inte har en webbplats ska det kunna tillhandahålla informationen på annat sätt till allmänheten.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Finansbolagens Förening* konstaterar att det inte finns något krav på icke noterade företag att publicera sin årsredovisning på företagets webbplats. Föreningen anför vidare att om företaget publicerar den information som krävs enligt aktuella regler i tillsynsförordningen på sin webbplats torde det sakna betydelse om samma information tagits in i årsredovisningen eller inte. Om den relevanta informationen finns tillgänglig på webbplatsen föreligger knappast något behov av att publicera till exempel årsredovisningen i sin helhet på webbplatsen.

Finansinspektionens skäl: Artikel 433 tillsynsförordningen reglerar att institut åtminstone årligen ska offentliggöra information enligt artiklarna 435–455 tillsynsförordningen vid samma tillfälle som de publicerar årsredovisningen. Förordningen anger vidare i artikel 434.1 att instituten själva får fastställa informationsmedium för offentliggörande av information.

I artikel 106.1 kapitaltäckningsdirektivet finns bestämmelser om särskilda krav på offentliggörande. Behöriga myndigheter ska ha befogenhet att kräva att instituten mer än en gång per år offentliggör den information som avses i artiklarna 431–455 i tillsynsförordningen samt kunna sätta tidsfrister för offentliggörandet. Därtill ska en behörig myndighet kunna reglera vilka specifika medier och platser för offentliggörande av annan information än årsredovisningen som instituten ska använda.

Av nuvarande bestämmelser i 2 kap. 5 § föreskrifterna om offentliggörande framgår att om informationen som offentliggörs enligt föreskrifterna inte lämnas i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna ska den finnas tillgänglig på företagets webbplats. Vidare framgår det av allmänna råd att den kvartalsvisa informationen och information om ersättningssystem bör finnas tillgänglig på företagets webbplats även om den lämnas i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna.

Finansinspektionen anser att det är viktigt att den information som företagen offentliggör om kapitaltäckning och riskhantering är lättillgänglig och inför därför bestämmelser om att informationen alltid ska finnas tillgänglig på företagets webbplats. De nya reglerna syftar till att värna konsumentskyddet genom att förbättra allmänhetens och marknadsaktörernas möjligheter att få insyn i företagens kapitaltäckning och riskhantering.

Så som *Finansbolagens Förening* påpekar ställs det inte krav på att icke noterade företag ska publicera sin årsredovisning, koncernredovisning eller delårsrapport på sin webbplats. Finansinspektionen ställer inte heller i föreskrifterna krav på att företaget måste publicera dessa rapporter på sin webbplats. Företaget får välja om informationen ska inkluderas i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna. Dessa dokument ska finnas på webbplatsen endast i det fall att företaget har valt att uteslutande offentliggöra information enligt tillsynsförordningen eller föreskrifterna i dessa dokument. Finansinspektionen instämmer med Finansbolagens Förening att om samma information finns tillgänglig på webbplatsen finns det inte något behov för företaget att publicera till exempel årsredovisningen i sin helhet på sin webbplats.

Tidpunkter, plats och intervall för offentliggörande

Artikel 106.2 kapitaltäckningsdirektivet – 8 kap. 8–10 §§ föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska lämna information enligt 3–7 §§ föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar per balansdagarna 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december. Den kvartalsvisa informationen ska finnas på företagets webbplats. Ett företag som inte har en webbplats ska till allmänheten kunna tillhandahålla informationen på annat sätt. Den kvartalsvisa informationen får lämnas i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna. Offentliggör företagen informationen samtidigt som företaget offentliggör information enligt tillsynsförordningen ska den lämnas senast fyra månader efter balansdagen.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med den skillnaden att 8 kap. 10 § har formulerats om.

Remissinstanserna: *Finansbolagens Förening* ifrågasätter behovet av att ställa krav på offentliggörande av årlig och kvartalsvis information på mindre icke publika företag och ställer frågan om det inte är tillräckligt att företagets begränsade krets av intressenter och Finansinspektionen har tillgång till information om företagets risker. Föreningen saknar dessutom en bedömning av om det är proportionellt att ställa de föreslagna kraven på årsvis respektive kvartalsvis offentliggörande av information i förhållande till mindre icke

publika bolag. Föreningen anger vidare att om förslagen om offentliggörande likväl genomförs bör tidpunkten för ikraftträdande skjutas fram.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att det är viktigt att allmänheten och marknadsaktörerna löpande får övergripande information om företagens kapitaltäckning och risk. Vilken information som ska lämnas framgår av kommande avsnitt och omfattar liknande uppgifter som företagen lämnar idag i den periodiska informationen enligt föreskrifterna om offentliggörande. De krav på offentliggörande av kvartalsvis informationen som nu införs skiljer sig från vad som gäller idag eftersom tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet medför nya krav på kapitaltäckning och medför att företag ska bedöma kapitalbehovet för fler risker, såsom bruttosoliditet och kreditvärdighetsjusteringsrisk. De nya reglerna syftar till att värna konsumentskyddet genom att förbättra allmänhetens och marknadsaktörernas möjligheter att få insyn i företagens kapitaltäckning och riskhantering enligt det nya regelverket som företagen numera lyder under.

Enligt 8 kap. 8 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar ska företagen, precis som i dag, offentliggöra information för samma balansdagar som gäller för den kvartalsvisa inrapporteringen, dvs. per den 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december. Informationen ska lämnas så snart som möjligt, dock senast två månader efter balansdagen. De bestämmelser som nu införs innebär således ingen förändring mot de bestämmelser i 2 kap. 2 § föreskrifterna om offentliggörande som upphävs.

Enligt 8 kap. 9 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar ska den kvartalsvisa informationen, i likhet med den årliga informationen, finnas tillgänglig på företagets webbplats. Av bestämmelsen framgår även att företag precis som i dag kan offentliggöra den kvartalsvisa informationen i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna. Om den kvartalsvisa informationen enbart lämnas i årsredovisningen, koncern-redovisningen eller delårsrapporterna ska dessa dokument finnas på webbplatsen.

Ett företag behöver inte separat offentliggöra den kvartalsvisa informationen när den sammanfaller med offentliggörande av den information som anges i artiklarna 435–455 och som enligt artikel 433 tillsynsförordningen ska lämnas minst en gång per år i samband med årsredovisningen. Finansinspektionen har ändrat lydelsen av 8 kap. 10 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar efter remitteringen. Enligt förslaget skulle ett företag som valde att publicera kvartalsvis information i årsredovisningen, eller i förekommande fall koncernredovisningen, samtidigt som företaget offentliggör årsvis information enligt tillsynsförordningen offentliggöra informationen senast fyra månader efter balansdagen. Av 8 kap. 8 § i samma föreskrifter framgår det att den kvartalsvisa informationen ska offentliggöras så snart som möjligt, dock senast två månader efter balansdagen. Dessa två bestämmelser skulle tillsammans innebära att den kvartalsvisa informationen som

sammanfaller med den årliga informationen skulle behöva offentliggöras efter två månader om informationen inte var inkluderad i årsredovisningen eller i förekommande fall koncernredovisningen. Det är inte Finansinspektionens avsikt att information som inte lämnas i årsredovisning eller koncernredovisning ska offentliggöras tidigare än om företaget väljer ett annat medium för offentliggörande. Finansinspektionen har därför formulerat om 8 kap. 10 §.

När det gäller *Finansbolagens Förenings* synpunkter kan följande nämnas. Kraven på årlig information finns nästan uteslutande i tillsynsförordningen. Finansinspektionen ställer endast ett krav i föreskrifterna och detta rör offentliggörande av den organisationsmässiga och rättsliga strukturen för grupper av företag. Detta krav framgår dock av lag och specificeras endast i föreskrifterna (se ställningstagande ovan). Vad avser kvartalsvis information finns det redan idag krav på att även mindre företag ska offentliggöra sådan information. Finansinspektionens föreskrifter innehåller precis som idag nästan uteslutande krav på att företagen lämnar en väsentligt förkortad version av den årliga informationen som företagen ska lämna. Det är viktigt att en bredare krets av intressenter får tillgång till löpande information om riskerna även i mindre företag. Samtliga företag med tillstånd att driva bank- och finansieringsrörelse eller med tillstånd att driva värdepappersrörelse ska enligt Finansinspektionens mening offentliggöra information om sina risker eftersom denna transparens bidrar till förtroendet för den finansiella sektorn som helhet.

Finansinspektionen har vid utformningen av de nya kraven på kvartalsvis offentliggörande av bruttosoliditetgrad tagit hänsyn till proportionalitet då detta krav enbart ställs på betydande företag.

I beslutspromemorian till tillsynsföreskrifterna som publicerades den 10 december 2013 meddelade Finansinspektionen att företag bör, i övergångsperioden tills de nya bestämmelserna om offentliggörande av information har införts, fortsätta att offentliggöra kvartalsvis information anpassat till termer och uttryck i tillsynsförordningen. Finansinspektionen anser därför att företagen redan bör ha anpassat sig till de kommande krav på årligt offentliggörande som tillsynsförordningen ställer och att det därför inte borde vara allt för betungande för företagen att redan i slutet av 2014 kunna lämna information enligt Finansinspektionens föreskrifter. Finansinspektionen anser således inte att ikraftträdandet av dessa bestämmelser bör skjutas fram.

Innehållet i den kvartalsvisa informationen

<u>Kapitalbas</u>
Artikel 106.2 kapitaltäckningsdirektivet – 8 kap. 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska fyra gånger per år offentliggöra sammanfattande information om sin kapitalbas.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med den skillnaden att uppgifter skulle lämnas enligt bilaga 4 i den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation redan från ikraftträdandet av föreskriftsändringarna.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att det av föreskrifterna bör framgå att den information som ska offentliggöras under perioden 31 mars 2014 till 31 december 2017 enligt artikel 5 i den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation ska anges på det sätt som framgår av bilaga 6.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 437.1 a tillsynsförordningen ska företagen årligen offentliggöra en fullständig avstämning av poster i kärnprimärkapital, övrigt primärkapital, supplementärkapital samt filter och avdrag som tillämpats i enlighet med artiklarna 32–36, 56, 66 och 79 på företagens kapitalbas och balansräkning i företagets reviderade årsredovisning.

Finansinspektionen anser inte att en fullständig avstämning behöver offentliggöras varje kvartal men att företagen åtminstone ska offentliggöra beloppet för kärnprimärkapital, övrigt primärkapital, supplementärkapital och total kapitalbas. Informationen ska vara densamma som företaget offentliggör minst årligen i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1423/2013 av den 20 december 2013 om tekniska standarder för genomförande med avseende på de upplysningskrav om kapitalbas som gäller för institut enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 (den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation)[20].

I remissen angav Finansinspektionen att uppgifterna som skulle offentliggöras fyra gånger per år var desamma som ska anges enligt bilaga 4 på rad 29, rad 45, rad 58 respektive rad 59 i den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation. Den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation innehåller två bilagor för offentliggörande av kapitalbasinformation, bilaga 4 som gäller från den 1 januari 2018 och bilaga 6 som gäller under övergångsperioden från den 31 mars 2014 till den 31 december 2017. Skillnaden mellan de två mallarna är att bilaga 6 innehåller en kolumn och ett antal onumrerade rader som ska specificera hur övergångsreglerna som ska tillämpas vid beräkningen av kapitalbasen påverkar storleken på företagens kapitalbas vid rapporteringstillfället. Finansinspektionen anser att företagen kvartalsvis ska offentliggöra samma uppgifter som ska offentliggöras årsvis. De nu beslutade föreskrifterna anger att det per balansdagarna är beloppen enligt kolumn a, bilaga 6 för perioden den 31 mars 2014 till den 31 december 2017 som ska offentliggöras och

[20] Genomförandeförordningen hittas på följande webbplats. http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?qid=1396256037258&uri=CELEX:32013R1423.

uppgifter enligt bilaga 4 därefter. Lydelsen av 8 kap. 3 och 6 §§ föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar har alltså ändrats jämfört med lydelsen i remissen.

Siffrorna som ska offentliggöras ska anges efter de filter och avdrag som ska tillämpas enligt tillsynsförordningen och enligt bestämmelserna om kapitalbas i 3 kap. föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar (så kallade lagstiftningsjusteringar). Den kvartalsvisa informationen om kapitalbasen som företag ska lämna enligt föreskrifterna motsvarar de uppgifter som idag lämnas enligt 12 kap. 1 § föreskrifterna om offentliggörande med den skillnaden att kapitalbasen numera beräknas enligt tillsynsförordningen.

Finansinspektionen anser att det är viktigt för marknadsaktörerna och allmänheten att oftare än en gång per år få information om hur kapitalbasen, precis som övrig kvartalsvis information, utvecklas i företagen.

Riskvägt exponeringsbelopp
Artikel 106.2 kapitaltäckningsdirektivet – 8 kap. 4 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska fyra gånger per år offentliggöra uppgifter om totalt riskvägt exponeringsbelopp uppdelat på det sätt som anges i artikel 438 tillsynsförordningen.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Av artikel 438 tillsynsförordningen framgår vilken information som företagen ska offentliggöra om huruvida de uppfyller kraven i artiklarna 92 och 73 i tillsynsförordningen. Enligt nu gällande krav i föreskrifterna om offentliggörande ska företagen offentliggöra uppgifter om kapitalkrav. Information om kapitalbasen och kapitalkravet möjliggör en beräkning av den kapitalkvot som stadgas i 2 kap. 1§ kapitaltäckningslagen, vilken nu upphävs.

Finansinspektionen gör bedömningen att företag ska offentliggöra riskvägt exponeringsbelopp istället för kapitalbaskravet eftersom uppgifter om riskvägt exponeringsbelopp möjliggör en beräkning av de kapitalrelationer som företaget ska uppfylla enligt artikel 92 tillsynsförordningen. Finansinspektionen anser att det är viktigt för marknadsaktörerna och allmänheten att oftare än en gång per år få information om hur de riskvägda exponeringsbeloppen utvecklas i företagen.

Internt bedömt kapitalbehov
Artikel 438 b tillsynsförordningen – 8 kap. 5 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska fyra gånger per år offentliggöra sitt internt bedömda kapitalbehov. Bestämmelsen träder i kraft den 1 januari 2015.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med den skillnaden att förslaget ikraftträdande var den 1 augusti 2014.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att Finansinspektionen lämnar för lite tid mellan föreskriftsförslaget och det första datumet för offentliggörandet av företagets egna bedömning av kapitalbehovet och anser därför att ikraftträdandet bör skjutas upp.

Bankföreningen anger att föreningen i grunden är tveksam till ett krav på offentliggörande. Föreningen refererar till att Finansinspektionen i promemorian om kapitalkrav för svenska banker[21] delvis lämnar besked om myndighetens syn på hur kapitalkraven ska utformas för svenska banker men föreningen anser att det är flera delar som inte är klarlagda ännu. Bankföreningen menar därför att ställa krav på offentliggörande av information om det internt bedömda kapitalbehovet i ett oklart läge snarare riskerar att skapa osäkerhet än tydlighet. Bankföreningen anser att det är mer lämpligt att diskutera denna fråga vidare i samband med remissbehandlingen av kapitalkrav för svenska banker.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 438 b tillsynsförordningen ska företag, på den relevanta behöriga myndighetens begäran, offentliggöra resultatet av sin interna process för bedömning av kapitalbehovet. Företag är skyldiga enligt 6 kap. 2 § LBF och enligt 8 kap. 4 § LVM att åtminstone ha metoder som gör det möjligt att fortlöpande värdera och upprätthålla ett kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som företaget är eller kan komma att bli exponerat för. En behörig myndighet kan dessutom ställa krav på företag att offentliggöra sammansättningen av det särskilda kapitalbaskravet som Finansinspektionen beslutat om enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen.

Finansinspektionen anser att företagets interna bedömning av kapitalbehovet är en viktig komponent i företagets offentliggörande av information, eftersom den leder till ökad transparens när det gäller vilka risker som företaget självt har identifierat i verksamheten och om hur företaget värderar storleken på dessa risker. I och med att uppgifterna offentliggörs får företagens intressenter bättre

[21] FI (2014), *Kapitalkrav för svenska banker*. Publicerad på fi.se den 8 maj 2014, FI Dnr 14-6258

förutsättningar att bedöma den mängd kapital som hålls för att täcka riskerna. Finansinspektionen anser därför att ett företag ska offentliggöra sitt internt bedömda kapitalbehov. Företagen är redan idag skyldiga att göra en intern bedömning av kapitalbehovet enligt lag, och borde därför redan idag i stor utsträckning ha tillgång till de uppgifter som ska offentliggöras.

Finansinspektionen vill poängtera att frågorna om offentliggörande av internt bedömt kapitalkrav skiljer sig från de frågor om offentliggörande som tas upp i promemorian om kapitalbehov för svenska banker. Enligt föreskrifterna ska ett företag offentliggöra sin egen bedömning av kapitalbehovet. Promemorian behandlar frågan om offentliggörande av Finansinspektionens bedömning av ett företags kapitalbehov. Finansinspektionen håller dock med *Bankföreningen* om att frågorna har koppling till varandra och om att det är en utmaning för företagen att med så kort varsel börja publicera sådan viktig information som det internt bedömda kapitalbehovet. Därför skjuter Finansinspektionen upp ikraftträdande för denna bestämmelse till den 1 januari 2015. Detta innebär att ett företag för första gången ska offentliggöra sitt internt bedömda kapitalbehov baserat på siffror per den 31 mars 2015.

Kapitalrelationer och kapitalbuffertar

Artikel 106.2 kapitaltäckningsdirektivet – 8 kap. 6 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska fyra gånger per år offentliggöra information om företagets kapitalrelationer och kapitalbuffertar.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med den skillnaden att uppgifter skulle lämnas enligt bilaga 4 i den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation redan från ikraftträdandet av föreskriftsändringarna.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att det av föreskrifterna bör framgå att den information som ska offentliggöras under perioden 31 mars 2014 till 31 december 2017 enligt artikel 5 i den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation ska anges på det sätt som framgår av bilaga 6.

Finansinspektionens skäl: I artikel 440 tillsynsförordningen stadgas att ett företag ska offentliggöra vissa uppgifter om kapitalbuffertar. Företag ska enligt den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation i särskilt angivna mallar årligen publicera information om sin kapitalbas och informationen ska dessutom innehålla upplysningar om kapitalbuffertar och kapitalrelationer. Information ska lämnas enligt vad som framgår av kolumn a bilaga 6 i den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation fram till den 31 december 2017 och därefter enligt bilaga

4 samma standard. Se även Finansinspektionens skäl till 8 kap. 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Informationen som avses är följande och ska enligt den tekniska standarden uppges som procentandelar av det totala riskvägda exponeringsbeloppet:

- kärnprimärkapital, primärkapital och total kapitalbas (rad 61–63),
- institutsspecifika buffertkrav med uppgift om hur de fördelas mellan kapitalkonserveringsbuffert, den kontracykliska kapitalbufferten, systemriskbufferten och tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut (rad 64–67 a), och
- kärnprimärkapital tillgängligt att användas för att täcka krav på kapitalbuffertar enligt ovanstående punkt (rad 68).

Finansinspektionen anser att det är viktigt att företagen minst fyra gånger per år offentliggör denna information då det möjliggör för marknadsaktörerna och allmänheten att få reda på om företaget lyder under de begränsningar som framgår av 8 kap. buffertlagen.

Bruttosoliditetsgrad

Artikel 106.2 kapitaltäckningsdirektivet – 8 kap.7 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet ska varje kvartal offentliggöra information om företagets bruttosoliditetsgrad beräknad enligt artikel 429 tillsynsförordningen. Bestämmelsen träder i kraft den 1 januari 2015.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med den skillnaden att bestämmelsen enligt förslaget skulle träda i kraft den 1 augusti 2014.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* konstaterar att bestämmelserna i tillsynsförordningen om offentliggörandet av bruttosoliditet träder i kraft den 1 januari 2015.

Finansinspektionens skäl: Samtliga företag som är skyldiga att beräkna bruttosoliditetsgraden enligt tillsynsförordningen ska från den 1 januari 2015 årligen offentliggöra information enligt artikel 451 tillsynsförordningen. Företagen ska bland annat offentliggöra bruttosoliditetsgraden, vilka åtgärder som vidtas för att hantera risken för alltför låg bruttosoliditet och en beskrivning av de faktorer som har påverkat bruttosoliditeten under den period som offentliggörandet avser. Finansinspektionens nya bestämmelse innebär att de företag som anses vara betydande ska offentliggöra företagets bruttosoliditetsgrad fyra gånger per år. Som *Bankföreningen* anfört träder kravet på årligt offentliggörande i kraft den 1 januari 2015. Finansinspektionen anser att även kravet på kvartalsvis offentliggörande bör träda i kraft vid detta

datum. Det innebär att de berörda företagen ska offentliggöra sin bruttosoliditetsgrad från det första kvartalet 2015. Vilka företag som anses vara betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet framgår av avsnitt 2.4.3.

Finansinspektionens bedömning är att det i dagsläget är tillräckligt att endast betydande företag offentliggör denna delmängd av information om bruttosoliditet varje kvartal och att övriga företag istället offentliggör informationen minst årsvis i enlighet med bestämmelserna i tillsynsförordningen. I och med att uppgifterna offentliggörs får företagens intressenter bättre förutsättningar att löpande bedöma hur väl företaget hanterar sin bruttosoliditet.

2.2.2 Föreskrifter om upplysningar i företagens årsredovisningar

Av propositionen framgår att kraven i artiklarna 89 och 90 kapitaltäcknings-direktivet, om att företag ska lämna information om avkastning på tillgångar, och öka transparensen vad gäller rapportering per land, bör genomföras inom ramen för befintligt föreskriftsbemyndigande i förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag[22]. Detta innebär enligt Finansinspektionen att den nya informationen ska lämnas i företagens årsredovisningar och i förekommande fall koncernredovisning och bestämmelserna införs därför i redovisningsföreskrifterna. Redovisnings-föreskrifterna omfattar inte fondbolag med tillstånd för diskretionär portfölj-förvaltning eller AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär portfölj-förvaltning, vilka också omfattas av tillsynslagen. Finansinspektionen har inget bemyndigande för att reglera innehållet i dessa företags årsredovisningar.

Avkastning på tillgångar

Artikel 90 kapitaltäckningsdirektivet – 6 kap. 2 a § redovisningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Ett institut ska i årsredovisningen lämna information om avkastningen på tillgångar.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 90 i kapitaltäckningsdirektivet ska instituten i sin årsredovisning offentliggöra ett nyckeltal för avkastning på tillgångar.

[22] Regeringens proposition 2013/14:228 om förstärkta kapitaltäckningsregler, s 176

Finansinspektionen inför en ny bestämmelse om krav på att lämna information om avkastning på tillgångar i 6 kap. 2 a § redovisningsföreskrifterna. Upplysningen beräknas som nettovinsten dividerat med balansomslutningen och ska presenteras bland nyckelindikatorerna i femårsöversikten i årsredovisningen och i förekommande fall femårsöversikten i koncernredovisningen. Upplysningen ska således lämnas både på individuell nivå och i tillämpliga fall för koncernen.

Rapportering per land

Artikel 89.1–4 kapitaltäckningsdirektivet – 5 kap. 25 § och 7 kap. 4 § redovisningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Ett moderföretag ska i koncernredovisningen för varje land där det är etablerat upplysa om namn, verksamhetens art och geografiskt område, omsättning, medeltal anställda, resultat före skatt, skatt på resultat samt statliga subventioner som mottagits.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 89.1 kapitaltäckningsdirektivet ska medlemsstaterna från och med den 1 januari 2015 se till att varje institut årligen, för varje medlemsstat och tredje land där det är etablerat, offentliggör ett antal nya uppgifter om verksamheten och dess resultat. Informationen lämnas på gruppnivå och ska enligt artikel 89.4 kapitaltäckningsdirektivet granskas av revisorerna i enlighet med direktiv 2006/43/EG[23] om revision av årsbokslut.

Finansinspektionen inför en ny bestämmelse i 7 kap. 4 § redovisnings-föreskrifterna om att krav på offentliggörande av information per land ska lämnas i koncernredovisningen. Regeln innebär att ett institut för varje land där moderföretaget är etablerat ska lämna information om namn, verksamhetens art och geografiskt område, omsättning, medeltal anställda, resultat före skatt, skatt på resultat samt statliga subventioner som mottagits. Finansinspektionen bedömer att med ”etablerat” avses det land där företaget har sitt bolagssäte samt alla andra länder där företaget har dotterföretag eller filialer eller andra relevanta företag genom vilket företaget är fysiskt närvarande i landet.

Artikel 89.1 kapitaltäckningsdirektivet anger att informationen enligt artikeln ska offentliggöras på gruppnivå. Finansinspektionen menar därför att

[23] Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG.

moderföretaget ska upplysa om dessa uppgifter för koncernen. Finansinspektionen föreskriver även i 5 kap. 25 § redovisningsföreskrifterna att företag som inte upprättar en koncernredovisning på grund av att de inte har några dotterföretag, men bedriver verksamhet utomlands genom etablerade filialer, ska lämna information enligt artikel 89.1 i institutets årsredovisning. Finansinspektionen anser att det inte ska föreligga en skillnad i kravet på upplysningar beroende på om företaget har etablerat sig i andra länder via filialer eller dotterbolag.

Begreppet gruppnivå definieras i artikel 4.1 (47) i tillsynsförordningen och i vissa fall kan konsolidering av en koncern enligt redovisningsreglerna skilja sig från konsolidering av en grupp enligt tillsynsförordningen. Det innebär att om ett företag redovisar till exempel resultat efter skatt på gruppnivå enligt tillsynsförordningen kan detta skilja sig från resultatet för koncernen enligt ÅRKL. Sammansättningen av koncernen enligt redovisningsreglerna behöver inte alltid omfatta samma företag som den konsoliderade situationen enligt tillsynsförordningen.

Finansinspektionen anser att ändamålet med direktivets krav på att åstadkomma ökad insyn i företagens verksamhet genom bland annat uppgifterna i artikel 89.1 kapitaltäckningsdirektivet är att dessa uppgifter ska komplettera redan befintliga upplysningar i företagens årsredovisningar. Av den anledningen anser Finansinspektionen att uppgifterna ska anges för koncernen och inte för företagets konsoliderade situation enligt tillsynsförordningen.

Av artikel 89.2 kapitaltäckningsdirektivet framgår att medlemsstaterna ska kräva att instituten den 1 juli 2014 offentliggör den information som avses i punkt 1 a, b och c samma artikel. Det innebär att företagen per den 1 juli 2014 ska offentliggöra information om namn, verksamhetens art och geografiskt område, omsättning och medelantal anställda för räkenskapsåret 2013. Det framgår inte av direktivet på vilket sätt offentliggörandet ska ske.

Finansinspektionen bedömer att inspektionen inte har bemyndigande att införa bestämmelser om detta i redovisningsföreskrifterna. Dessa föreskrifter meddelas med stöd av 4 § förordningen om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag. Finansinspektionen kan med stöd av detta bemyndigande bland annat föreskriva om löpande bokföring, årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning. Kravet i direktivet skulle inte uppnås om det införs krav på att informationen ska lämnas i delårsrapporten per den 30 september 2014 eftersom det inte ställs krav på att alla företag ska upprätta en delårsrapport för just det kvartalsskiftet. Finansinspektionen anser inte heller att inspektionen med stöd i det aktuella bemyndigandet kan föreskriva om krav på information som ska offentliggöras på företagens webbplats.

Finansinspektionen ställer mot bakgrund av det som anförs ovan enbart krav på att den aktuella informationen ska lämnas i koncernredovisningen eller i tillämpliga fall årsredovisningen för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2014 eller senare. I dessa finansiella rapporter lämnas ovanstående information även som jämförande information för det föregående räkenskapsåret enligt IAS 1.38. Företagen ska därmed lämna upplysningarna enligt artikel 89.2 för räkenskapsåret 2013 i samband med att årsredovisningen för 2014 offentliggörs.

Enligt artikel 89.1 kapitaltäckningsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att uppgifterna som ska lämnas om rapportering per land ska ingå i företagens årsredovisningar från den 1 januari 2015. Eftersom denna information ska lämnas årligen från och med den 1 januari 2015 ska kravet finnas på plats redan under 2014 och tillämpas av företagen på räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2014 eller senare. Detta innebär att uppgifterna ska finnas i årsredovisningen för 2014 som publiceras under 2015.

Följdändringar

6 kap. 4 § och 8 kap. 4 § redovisningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Institut ska i kapitaltäcknings-analysen lämna uppgifter enligt artiklarna 92.3 d och f, 436, 437 b och 438 tillsynsförordningen. Information ska även lämnas enligt vad som framgår av kolumn a bilaga 6 i den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation fram till den 31 december 2017 och därefter enligt bilaga 4 samma standard. Institut ska i delårsrapporten lämna de uppgifter som framgår av 8 kap. 3–7 §§ föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med den skillnaden att uppgifter skulle lämnas enligt bilaga 4 i tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation redan från ikraftträdandet av föreskriftsändringarna.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen beslutar om ändringar av bestämmelserna i 6 kap. 4 § redovisningsföreskrifterna om vad en kapitaltäckningsanalys ska innehålla. De bestämmelser som gäller i dag hänvisar till föreskrifterna om offentliggörande som upphävs. Finansinspektionen anser att institut i kapitaltäckningsanalysen ska lämna uppgifter enligt artiklarna 92.3 d och f, 436, 437 b och 438 tillsynsförordningen och kolumn a bilaga 6 i den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation.

Finansinspektionens avsikt med ändringarna är att bibehålla de upplysningskrav som finns redan i dag. Det är dock inte möjligt att helt

undvika att det blir skillnader i de upplysningar som ska lämnas då tillsynsförordningen i sig ändrar de regler som tidigare har gällt.

Reglerna innebär att det i kapitaltäckningsanalysen ställs krav på en viss uppställningsform avseende den information som ska lämnas om kapitalbasen. Finansinspektionen bedömer att det är viktigt med jämförbarhet och transparens avseende den finansiella informationen och genom en enhetlig uppställningsform blir det enklare för läsaren att jämföra institutens kapitalbas. I remissen angavs att den uppställningsform som ska tillämpas är densamma som ska tillämpas enligt bilaga 6 i den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation. Som vissa remissinstanser har påpekat i relation till förslaget om offentliggörande av information i föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar (se avsnitt 2.2.1), innehåller den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation två bilagor för offentliggörande av kapitalbasinformation, bilaga 4 som gäller från den 1 januari 2018 och bilaga 6 som gäller under övergångsperioden från den 31 mars 2014 till den 31 december 2017. Finansinspektionen har därför justerat föreskrifterna på så sätt att det är beloppen enligt kolumn a, bilaga 6 som ska lämnas i analysen fram till den 31 december 2017 och uppgifterna enligt bilaga 4 i tiden därefter.

Det har tidigare ställts krav på att instituten ska sammanfatta sin strategi och metod för att bedöma om det interna kapitalet är tillräckligt för att ligga till grund för aktuell och framtida verksamhet. Detta krav finns kvar genom hänvisningen till artikel 438 a tillsynsförordningen. Kravet utökas dock, genom hänvisningen till artikel 438 b tillsynsförordningen, till att även omfatta det totala kapitalbehovet som blivit resultatet av den interna processen för bedömning av kapitalbehovet enligt 6 kap. 2 § LBF eller 8 kap. 4 § LVM. Kravet på offentliggörande av det internt bedömda kapitalbehovet har införts i 8 kap. 5 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Vidare ändras 8 kap. 4 § redovisningsföreskrifterna eftersom det idag finns en hänvisning till föreskrifterna om offentliggörande som nu upphävs. Nu anges istället att ett institut i delårsrapporten ska lämna uppgifter enligt 8 kap. 3–7 §§ föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Institut ska i delårsrapporten lämna information om kapitalbas, riskvägda tillgångar, kapitalrelationer och krav på kapitalbuffertar. Det motsvarar den information som redan tidigare har behövts lämnats förutom att viss information tillkommer då kapitaltäckningsregelverket har ändrats genom införandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet.

Ändringsföreskrifterna träder i kraft den 2 augusti 2014 och ska tillämpas på årsredovisningar, koncernredovisningar eller delårsrapporter som upprättas för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2014 eller senare.

2.3 Kapitalbuffertar

Bestämmelser om kapitalbuffertar finns i buffertlagen, lagen om införande av buffertlagen och förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar. Av bestämmelserna framgår att företag ska hålla kapitalbuffertar utöver tillsynsförordningens kapitalbaskrav (pelare 1) och ett eventuellt beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen (pelare 2). Kapitalbuffertarna ska bestå av kärnprimärkapital. De kapitalbuffertar som införs är kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten, systemriskbufferten och kapitalbuffertarna för systemviktiga institut. Systemviktiga institut är ett samlingsbegrepp för globalt systemviktiga institut (G-SII, global systemically important institutions) och övriga systemviktiga institut (O-SII, other systemically important institutions).

De tillämpliga kapitalbuffertarna ska räknas samman till ett kombinerat buffertkrav för varje företag. Om ett företag inte uppfyller det kombinerade buffertkravet ska det vidta åtgärder för att stärka kapitalbasen så att den kommer i nivå med buffertkravet. För att stärka kapitalbasen aktualiseras därför även automatiska restriktioner när det kombinerade buffertkravet inte är uppfyllt.[24]

Små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag med tillstånd för diskretionär förvaltning och AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning kan undantas från kraven på att upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert och en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert om undantaget inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten i den berörda medlemsstaten.

I avsnitt 2.3.1 nedan ges en kort beskrivning av buffertarna. För utförligare redogörelser hänvisas till 7 kap. i propositionen och 7 kap. i kapitaltäckningsutredningens betänkande.

I avsnitt 2.3.2 redogörs för Finansinspektionens ställningstaganden och skäl avseende de nya föreskrifterna om kapitalbuffertar.

---

[24] I tillägg till de kvantitativa kriteriernas automatiska restriktioner som begränsar företagets rättigheter att förfoga över vinstmedel, följer andra mer kvalitativa kriterier som avgör ett företags bärkraft och bedömning av om företaget sannolikt kommer att fallera av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och rekonstruktion av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EG, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012.

2.3.1 Beskrivning av kapitalbuffertar

Kapitalkonserveringsbuffert

Kapitalkonserveringsbufferten är inte valfri för medlemsstaterna att genomföra i nationell rätt utan den ska gälla för alla företag inom EU. Den ska uppgå till 2,5 procent av företagets totala riskvägda exponeringsbelopp. Bufferten syftar till att företag ska hålla kapital utöver tillsynsförordningens kapitalbaskrav och ett eventuellt beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen för att täcka förluster under dåliga tider. Bufferten ska vara uppfylld på både individuell nivå och på gruppnivå.

Kontracyklisk kapitalbuffert

Den kontracykliska kapitalbufferten ska byggas upp när den sammanlagda tillväxten i krediter och andra tillgångsklasser med en betydande inverkan på kreditinstituts och relevanta värdepappersföretags riskprofil bedöms vara förknippad med uppkomsten av en systemomfattande risk. Bufferten aktiveras under goda tider, då kredittillväxten är hög. Under dåliga tider, då oförutsedda förluster snabbt kan uppstå och tillgången på kapital är bristfällig, avaktiveras eller minskas bufferten. Bufferten ska upprätthållas på individuell nivå och på gruppnivå. Huvudregeln är att bufferten kommer att variera mellan 0 och 2,5 procent men det finns även möjlighet att sätta en buffert över 2,5 procent. Syftet med bufferten är att förstärka företagens motståndskraft och bidra till att banksystemet i sin helhet har tillräckligt med kapital för att upprätthålla flödet av krediter även under lågkonjunktur.

Enligt kapitaltäckningsdirektivet ska varje medlemsstat utse en offentlig myndighet eller ett offentligt organ (utsedd myndighet) som ska ansvara för att fastställa det kontracykliska buffertvärdet för medlemsstaten. Av buffertlagen framgår att det är Finansinspektionen som för varje kvartal ska fastställa ett kontracykliskt buffertriktvärde och ett kontracykliskt buffertvärde (dvs. buffertkravet i procent) som ska gälla för exponeringar i Sverige.

Buffertriktvärdet ska fungera som referensvärde när myndigheten fastställer ett kontracykliskt buffertvärde för sin medlemsstat. Buffertriktvärdet ska bland annat baseras på det så kallade kreditgapet, som anger hur mycket den totala kreditgivningen i förhållande till bruttonationalprodukten (BNP) avviker från sin långsiktiga trend. Kreditgapet har historiskt ofta varit en god indikator på uppbyggnaden av systemrisk förknippad med alltför stor kredittillväxt i det finansiella systemet. Kreditgapet har dock visat sig vara en sämre indikator vid beslut om avaktivering av den kontracykliska kapitalbufferten. Vid fastställande av buffertriktvärdet ska den utsedda myndigheten dock inte enbart basera värdet på kreditgapet utan ska även beakta gällande riktlinjer från den Europeiska systemrisknämnden (Esrb).

Som nämndes ovan utgör buffertriktvärdet ett referensvärde för myndighetens bedömning av storleken på det kontracykliska buffertvärdet i medlemsstaten. Beslut om storleken på det kontracykliska buffertvärdet ska dock inte enbart baseras på buffertriktvärdet utan den utsedda myndigheten ska även ta hänsyn till andra relevanta variabler som kan signalera om uppbyggnad eller avtagande av cyklisk systemrisk. Den utsedda myndigheten ska vid fastställandet av det kontracykliska buffertvärdet även beakta gällande Esrb-riktlinjer samt rekommendationer som Esrb har utfärdat om fastställande av buffertvärdet.

Kapitaltäckningsdirektivet anger att det är lämpligt att medlemstaternas beslut avseende kontracykliska buffertvärden så långt som möjligt samordnas. I detta avseende, ger kapitaltäckningsdirektivet Esrb en samordningsroll och möjlighet att på begäran av nationella myndigheter underlätta en diskussion mellan dessa myndigheter kring deras fastställande av buffertvärden.

Medlemsstater har i vissa fall möjlighet och i andra fall skyldighet att erkänna andra länders kontracykliska buffertvärden. Det kallas reciprocitet och innebär att ett företag, i en medlemsstat X, som har exponeringar i en annan medlemsstat Y (eller tredje land) kommer att tillämpa det kontracykliska buffertvärdet som har fastställts av stat Y. Reciprocitet är obligatoriskt avseende buffertvärden upp till 2,5 procent och frivilligt för buffertvärden över 2,5. Bestämmelserna om den obligatoriska reciprociteten kommer att träda i kraft 1 januari 2016. Enligt övergångsreglerna gäller dock frivillig reciprocitet från den dagen då direktivet träder i kraft.

De nationella kontracykliska buffertvärdena används av företag vid beräkningen av den institutsspecifika kontracykliska kapitalbufferten. Den institutsspecifika kontracykliska kapitalbufferten motsvarar företagets totala riskvägda exponeringsbelopp multiplicerat med det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärden som tillämpas för de länder där företaget har sina berörda kreditexponeringar. Berörda kreditexponeringar är de kredit-exponeringar som beräkningen av det viktade institutsspecifika kontracykliska buffertvärdet baseras på. Det viktade genomsnittet beräknas genom att företaget multiplicerar varje tillämpligt kontracykliskt buffertvärde med en faktor. Denna faktor beräknas genom att dividera tillsynsförordningens kapitalbaskrav för kreditrisk för de geografiska kreditexponeringar buffertvärdet avser med det sammanlagda kapitalbaskravet för kreditrisk för samtliga av företagets berörda kreditexponeringar.

Buffertlagen innehåller även bestämmelser om bland annat tidpunkter för aktivering och avaktivering av bufferten, buffertvärden för tredjeland och krav på kommunikation.

Kapitalbuffertar för systemviktiga institut

Systemviktiga institut definieras som institut vars fallissemang eller bristande funktion kan leda till systemrisk. Möjligheten att ställa krav på kapitalbuffertar för systemviktiga institut införs från den 1 januari 2016 med syfte att begränsa den risk som systemviktiga institut utgör för det finansiella systemet.

Buffertkravet för globalt systemviktiga institut är obligatoriskt, det ska sättas till mellan 1 och 3,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp beroende på vilken riskkategori företaget placeras i. Denna buffert ska enbart tillämpas på gruppnivå. Eba har fastställt ett slutligt förslag till en teknisk standard för tillsyn som specificerar metoden för att identifiera globalt systemviktiga institut och vilket buffertkrav som ska gälla, vilket kommissionen har att besluta om.[25] Den ansvariga myndigheten kan dock justera det modellbaserade resultatet för att införa striktare kapitalkrav. Enligt buffertlagen får regeringen eller den myndighet som regeringen utser meddela föreskrifter om bedömningsgrunder för när ett institut ska utses till globalt systemviktigt eller ska flyttas till en högre kategori av globalt systemviktiga institut. Finansinspektionen meddelar dock i nuläget inte några föreskrifter i detta avseende.

Den utsedda myndigheten avgör om buffertkrav för övriga systemviktiga institut ska sättas och hur stort detta ska vara. Buffertkravet för övriga systemviktiga institut kan sättas på upp till 2 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp och tillämpningen kan ske på individuell nivå eller på grupp- eller undergruppsnivå. Kapitaltäckningsdirektivet anger ett antal kriterier som ansvarig myndighet ska beakta vid en bedömning av övriga systemviktiga institut. Eba kommer även att ta fram riktlinjer som ytterligare specificerar hur ansvarig myndighet ska identifiera dessa institut.

Systemriskbuffert

Systemriskbufferten ska användas för att förhindra och minska strukturella systemrisker. Med systemrisker avses här risker för störningar i det finansiella systemet som kan få allvarliga konsekvenser för det finansiella systemet och samhällsekonomin i en medlemsstat. En översyn av nivån ska göras av den behöriga myndigheten åtminstone vartannat år. Bufferten får tillämpas på individuell nivå och på undergrupps- och gruppnivå.

---

[25] EBA FINAL draft Regulatory Technical Standards on the methodology for the identification of global systemically important institutions (G-SIIs) under Article 131 of Directive 2013/36/EU; http://www.eba.europa.eu/documents/10180/717782/EBA-RTS-2014-07+%28Final+Draft+RTS+on+G-SII+identification%29.pdf/06f19fec-cce8-4f57-9398-6e742787dcd3

Systemriskbufferten ska, om den tillämpas, uppgå till minst 1 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp och omfatta samtliga riskvägda exponeringar i pelare 1. Den kan tillämpas på alla företag eller på grupper av företag. Olika krav kan införas för olika delar av den finansiella sektorn. Vid fastställande av systemriskbufferten ska både strukturella systemrisker som ett företag är utsatt för och strukturella systemrisker som ett företag utsätter det finansiella systemet för beaktas.

En systemriskbuffert på upp till 3 procent kan fastställas för exponeringar i Sverige, inom EES och i tredje land, utan att kommissionen behöver yttra sig. Från och med år 2015 kan krav på ytterligare 2 procent fastställas för exponeringar i Sverige och i tredje land, utan att det föreligger krav på att invänta kommissionens yttrande. Medlemsstater kan välja att enbart tillämpa buffertkravet på exponeringar inom Sverige. Om buffertkrav sätts på exponeringar inom EES ska samma buffertnivå gälla för företagets alla exponeringar inom EES. Högre krav kan ställas, men det är villkorat av att kommissionen godkänner det högre buffertkravet.

Buffertlagen innehåller även bestämmelser om bland annat erkännande av andra länders systemriskbuffertvärden, krav på notifiering och krav på offentliggörande av beslut.

Konkurrerande buffertkrav

För ett företag som på gruppnivå ska upprätthålla fler än en buffert för systemviktiga institut ska enbart den högsta av dessa gälla. Den bufferten kallas tillämplig buffert för systemviktiga institut. Om samma företag även ska upprätthålla en systemriskbuffert så ska den högsta av systemriskbufferten och den tillämpliga bufferten för systemviktiga institut upprätthållas.

Ett företag som på individuell nivå eller på undergruppsnivå ska upprätthålla en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut och en systemriskbuffert ska endast tillämpa den högsta av de buffertarna.

Om krav på systemriskbuffert endast omfattar exponeringar i Sverige ska dock systemriskbuffertkravet alltid adderas till tillämplig buffert för systemviktiga institut.

Kombinerat buffertkrav

Ett företag ska uppfylla ett kombinerat buffertkrav som består av summan av de buffertar som är tillämpliga för företaget vid varje tillfälle. Det kombinerade buffertkravet utgörs av summan av kapitalkravet för kapitalkonserverings-bufferten, kapitalkravet för den institutspecifika kontracykliska kapital-bufferten och, i de fall där systemriskbufferten är tillämplig på utländska exponeringar, den högsta av systemriskbufferten och tillämplig buffert för systemviktiga institut. När systemriskbufferten endast avser inhemska

exponeringar består det kombinerade buffertkravet av summan av kapitalkravet för kapitalkonserveringsbufferten, kravet för den institutsspecifika kontracykliska kapitalbufferten, systemriskbufferten och tillämplig buffert för systemviktiga institut.

Ingripanden och restriktioner om det kombinerade buffertkravet inte är uppfyllt

Enligt 2 kap. 2 § tillsynslagen ska bestämmelserna om ingripande i 8 kap. buffertlagen tillämpas på ett företag som uppfyller kapitalbaskravet enligt tillsynsförordningen och det särskilda kapitalbaskrav som följer av ett beslut enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen men inte kapitalkraven i buffertlagen. Om ett företag till exempel vidtar en överföring i strid med 8 kap. 3 § tillsynslagen aktualiseras de administrativa sanktionerna enligt den svenska sektorlagstiftningen. I tillägg till de kvantitativa kriteriernas automatiska restriktioner som begränsar företagets rättigheter att förfoga över vinstmedel följer andra mer kvalitativa kriterier, som avgör ett företags bärkraft och bedömning av om företaget sannolikt kommer att fallera, av det så kallade krishanteringsdirektivet[26].

När ett företag inte uppfyller det kombinerade buffertkravet aktualiseras vissa automatiska restriktioner när det gäller värdeöverföringar samt vissa utbetalningar och åtaganden. Ett företag som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet får inte göra värdeöverföringar som minskar företagets kärnprimärkapital och får inte heller förbinda sig att betala ut rörliga ersättningar eller diskretionära pensionsförmåner. Företaget får inte heller betala ut sådan rörlig ersättning där skyldigheten att betala uppstod vid en tidpunkt då företaget inte uppfyllde det kombinerade buffertkravet, eller göra utbetalningar kopplad till primärkapitaltillskott. Restriktionerna gäller bara om företaget genom åtgärderna skulle minska kärnprimärkapitalet eller vinsten. Restriktionerna gäller inte om utebliven fullgörelse skulle innebära att företaget i förlängningen försätts i konkurs på grund av utebliven betalning. Storleken på de automatiska restriktionerna står i proportion till hur mycket nivån på kärnprimärkapitalet avviker från det kombinerade buffertkravet.

Under vissa förutsättningar kan ett företag ändå göra värdeöverföringar eller ingå åtaganden som annars är förbjudna. Detta förutsätter att företaget beräknar ett högsta förfogandebelopp och rapporterar detta till Finansinspektionen. Det högsta förfogandebeloppet är det belopp som kan användas för att göra betalningar eller ingå åtaganden enligt ovan trots att det kombinerade

[26] Europaparlamentets och rådets direktiv 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och rekonstruktion av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EG, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012.

buffertkravet inte är uppfyllt. Ju mer kärnprimärkapital som saknas för att uppfylla kravet ju större blir restriktionerna och desto mindre blir det högsta förfogandebeloppet. Begreppet högsta förfogandebelopp används i buffertlagen och även i Finansinspektionens föreskrifter. Det motsvarar begreppet högsta utdelningsbara belopp i kapitaltäckningsdirektivet. Begreppet högsta förfogandebelopp används för att förtydliga att inte bara utdelning avses utan även andra åtaganden såsom till exempel utbetalningar avseende primärkapitaltillskott eller skyldigheten att betala ut rörliga ersättningar eller diskretionära pensionsförmåner.

Företag ska även upprätta och skicka in en kapitalkonserveringsplan till Finansinspektionen som bland annat anger åtgärder för att återställa det kärnprimärkapital som behövs för att åter uppfylla det kombinerade buffertkravet.

2.3.2 Föreskrifterna om kapitalbuffertar

Undantag för små och medelstora företag från krav på en institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffert

Artikel 129.2 och 130.2 kapitaltäckningsdirektivet – 9 kap. 1 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Värdepappersbolag, fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning och AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning som kategoriseras som små och medelstora undantas från krav på att upprätthålla en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Lannebo Fonder AB* anser att definitionen av små och medelstora företag kan tolkas på olika sätt och har förelagit en annan formulering. Remissinstansen instämmer dock i sak med Finansinspektionens förslag.

Finansinspektionens skäl: Enligt 6 kap. 3 § i buffertlagen får Finansinspektionen undanta små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare från kravet på att upprätthålla en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert. Av direktivbestämmelserna framgår att dessa företag får undantas om detta inte hotar den finansiella stabiliteten i Sverige. Ett beslut om att införa ett undantag måste innehålla en förklaring till varför undantaget inte hotar stabiliteten och en exakt definition av de små och medelstora företag som omfattas av undantaget. Definitionen av små och medelstora företag ska göras utifrån kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag.

Finansinspektionen undantar i 9 kap. 1 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar värdepappersbolag, fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning och AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning som kategoriseras som små och medelstora från krav på en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert. Den kontracykliska kapitalbufferten ska byggas upp när den aggregerade tillväxten i krediter och andra tillgångsklasser som har en betydande inverkan på företagens riskprofil bedöms vara förknippad med en uppbyggnad av systemrisk. Bufferten avaktiveras eller minskas under dåliga tider, då oförutsedda förluster snabbt kan uppstå och tillgången på kapital är bristfällig. Finansinspektionen bedömer att de företag som undantas inte kan ge upphov till/orsaka en kraftig kredittillväxt i ekonomin. Därmed kan dessa små och medelstora företag, inte bidra till uppbyggnad av systemrisk som orsakas av kraftig kredittillväxt. Att undanta dessa företag från kravet på att hålla en kontracyklisk kapitalbuffert riskerar därmed inte att hota stabiliteten i det svenska finansiella systemet.

Små och medelstora företag ska definieras som företag som sysselsätter färre än 250 personer och har en balansomslutning som inte överstiger 43 miljoner euro per år i enlighet med kommissionens rekommendation. Rekommendation anger att villkoret på antal personer alltid måste vara uppfyllt tillsammans med minst ett av villkoren avseende årsomsättning eller balansomslutning. Det angivna gränsvärdet på en årsomsättning på 50 miljoner euro tas inte med i definitionen av den anledningen att det blir enklare regler för både företagen och inspektionen med färre mått att beakta. Det innebär att båda villkoren i 9 kap. 1 § måste vara uppfyllda för att företaget ska omfattas av gruppen små och medelstora företag. När företaget överskrider en av gränserna omfattas det därmed av krav på att hålla en kontracyklisk kapitalbuffert. Det innebär per kvartal 1 2014 att det är sju värdepappersbolag, tre fondbolag med diskretionär portföljförvaltning och därtill samtliga kreditinstitut som omfattas av kravet på en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert. *Lannebo Fonders* skrivningsförslag innebär inte någon ändring i sak. Finansinspektionen anser, precis som remissinstansen, att båda villkor måste vara uppfyllda för att undantas från kravet och att det följer av rekommendationen. Finansinspektionen anser dock att det inte finns något behov av att ändra den remitterade lydelsen bland annat då den följer formuleringen i kommissionens rekommendation.

Undantaget omfattar kraven både på individuell nivå och på gruppnivå. Gruppen undantas från krav på en kontracyklisk kapitalbuffert om den konsoliderade situationen enbart består av företag som undantas från kravet på att ha en kontracyklisk kapitalbuffert på individuell nivå och företag som inte omfattas av buffertlagen.

Institutsspecifikt kontracykliskt buffertvärde

För att upprätthålla en kontracyklisk kapitalbuffert krävs enligt 6 kap. 1 § buffertlagen ett kapital bestående av kärnprimärkapital som uppgår till företagets totala riskvägda exponeringsbelopp multiplicerat med ett viktat genomsnitt av de kontracykliska buffertvärden som enligt 6 kap. 4 och 5 §§ buffertlagen tillämpas för länder där företaget har sina berörda kreditexponeringar. Regeringen eller den myndighet som regeringen utser får meddela föreskrifter om beräkningen av det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärdena och vilka kreditexponeringar som ska beaktas vid beräkningen, se 10 kap. 1 § 6 och 7 buffertlagen. Nedan beskrivs Finansinspektionens föreskrifter avseende tre komponenter i beräkningen av det viktade institutsspecifika kontracykliska buffertvärdet och sist i avsnittet följer ett beräkningsexempel.

Viktat institutsspecifikt kontracykliskt buffertvärde

Artikel 140.1 kapitaltäckningsdirektivet – 9 kap. 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska när det beräknar det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärdena, för varje tillämpligt kontracyklisk buffertvärde, använda det sammanlagda kapitalbaskravet för kreditrisk, fastställt enligt del tre avdelningarna 2 och 4 i tillsynsförordningen för de berörda kreditexponeringarna i landet, dividerat med det sammanlagda kapitalbaskravet för kreditrisk för samtliga av företagets berörda kreditexponeringar.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med den skillnaden att hänvisning gjordes till avdelning 2 och 3 istället för avdelning 2 och 4.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* konstaterar att hänvisningen till avdelning 3 torde vara en felskrivning eftersom avdelning 3 avser operativ risk. Bestämmelsen bör justeras så att hänvisningar görs till avdelning 2 och 4. Bankföreningen uppfattar vidare att Finansinspektionen använder det svenska ordet kapitalbaskrav för det engelska begreppet *own fund requirements* som används i direktivet. I Eba:s rapportmall CA2 i COREP framgår det att av rapporteringsinstruktionen till avnittet ”Own funds requirement” att det är totalt riskvägt exponeringsbelopp som ska anges (REA, Risk Exposure Amount) Bankföreningen anser att Finansinspektionen bör föra ett resonemang kring innebörden av ”own funds requirement”.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anger i 9 kap. 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar hur det viktade institutsspecifika kontracykliska buffertvärdet ska beräknas. När ett företag beräknar det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärdena ska det för varje tillämpligt kontracykliskt buffertvärde använda det sammanlagda

kapitalbaskravet för kreditrisk, fastställt enligt del tre avdelningarna 2 och 4 i tillsynsförordningen för de berörda kreditexponeringarna i landet, dividerat med det sammanlagda kapitalbaskravet för kreditrisk för samtliga av företagets berörda kreditexponeringar. Finansinspektionen ändrar hänvisningen i enlighet med *Bankföreningens* påpekande då remissförslaget baserades på en felaktig svensk översättning av kapitaltäckningsdirektivet.

Finansinspektionen anser att det är kapitalbaskravet som ska användas vid beräkningen vilket är i överensstämmelse med artikel 140 i kapitaltäcknings-direktivet som anger att *sammanlagt kapitalbaskrav* (*total own funds requirements)* för kreditrisk ska användas. Detta överensstämmer även med Basel 3-överenskommelsen där det anges att *"the weighting applied to the buffer in place in each jurisdiction will be the bank´s total credit risk charge that relates to private sector credit exposures in that jurisdiction divided by the bank´s total credit risk charge that relates to private sector credit exposures across all jurisdictions.* [27]" I Eba:s mall som har fått namnet "Own fund requirement" är det, precis som Bankföreningen påpekar, riskvägt exponeringsbelopp som ska fyllas i.

Berörda kreditexponeringar

Artikel 140.4 kapitaltäckningsdirektivet – 9 kap. 2 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: De berörda kreditexponeringar som ska ingå i beräkningen är alla andra exponeringsklasser än de som anges i artikel 112 a–f tillsynsförordningen och som regleras av följande:
a) Kapitalbaskraven för kreditrisk enligt del tre avdelning 2 tillsynsförordningen.
b) Om exponeringen ingår i handelslagret, kapitalbaskraven för specifik risk enligt del tre avdelning 4 kapitel 2 i tillsynsförordningen eller tillkommande fallissemangs- och migrationsrisker enligt del tre avdelning 4 kapitel 5 tillsynsförordningen.
c) När exponeringen är en värdepapperisering, kapitalbaskraven enligt del tre avdelning 2 kapitel 5 tillsynsförordningen.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 140.4 i kapitaltäckningsdirektivet är de exponeringsklasser som omfattas de som anges i artikel 112 g–q

[27] Basel Committee on banking Supervision, Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems, December 2010 (rev June 2011), paragraph 144.

tillsynsförordningen. Det handlar alltså om exponeringar mot företag, exponeringar mot hushåll, exponeringar säkrade genom panträtt i fastigheter, fallerade exponeringar, exponeringar som är förenade med särskilt hög risk, exponeringar i form av säkerställda obligationer, poster som avser positioner i värdepapperiseringar, exponeringar mot institut och företag med kortfristiga kreditbetyg, exponeringar i form av andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar (fonder), aktieexponeringar samt övriga poster.

De kreditriskexponeringar som ska undantas från beräkningen anges således i artikel 112 a–f tillsynsförordningen. Det handlar om exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker, exponeringar mot delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter, exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker, exponeringar mot internationella organisationer och exponeringar mot institut.

Kreditexponeringars geografiska område

Artikel 140.5 kapitaltäckningsdirektivet – 9 kap. 4 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska ange en berörd kreditexponerings geografiska område i enlighet med tekniska standarder för tillsyn som antagits i enlighet med artikel 140.7 kapitaltäckningsdirektivet.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 140.5 i kapitaltäckningsdirektivet ska ett företag ange en berörd kreditexponerings geografiska område i enlighet med tekniska standarder för tillsyn. Vidare ska Eba enligt artikel 140.7 kapitaltäckningsdirektivet utarbeta förslag till dessa tekniska standarder för tillsyn som specificerar metoden för att ange de berörda kreditexponeringarnas geografiska område. Eba har den 20 december 2013 lämnat detta förslag till tekniska standarder till kommissionen[28], som antog de tekniska standarderna den 4 juni 2014. De har dock ännu inte publicerats i den officiella tidningen.

[28] Final draft regulatory technical standards on the method for the identification of the geographical location of the relevant credit exposures under Article 140(7) of the Capital Requirements Directive (CRD), http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/credit-risk/draft-regulatory-technical-standards-rts-on-the-method-for-the-identification-of-the-geographical-location-of-the-relevant-credit-exposures-under-article-140-7-of-the-capital-requirements-directive-crd-

Beräkningen av den institutsspecifika kontracykliska kapitalbufferten kan sammanfattas med ett exempel. Anta att företagets totala riskvägda exponeringsbelopp uppgår till 1 500 mkr och det totala kapitalbaskravet för kreditrisk till 100 mkr. Kapitalbaskravet för kreditrisk består av kapitalbaskrav för hushållsexponeringar på 20 mkr, företagsexponeringar på 60 mkr, institutsexponeringar på 15 mkr och statsexponeringar på 5 mkr. Det innebär att kapitalbaskravet för de berörda kreditexponeringarna totalt är 80 mkr (20+60). Anta exempelvis att kapitalbaskravet för de berörda kreditexponeringarna i Sverige uppgår till 50 mkr, i land X till 10 mkr och i land Y till 20 mkr. I det här exemplet är buffertvärdet i Sverige satt till 1 procent, buffertvärdet i land X till 2 procent och buffertvärdet i land Y till 0 procent. Buffertvärdena vägs samman enligt följande (50/80*0,01) + (10/80*0,02) + (20/80*0,00) = 0,9 procent som blir det viktade institutsspecifika buffertvärdet som multiplicerat med totalt riskvägt exponeringsbelopp ger det krav på kontracyklisk kapitalbuffert som gäller för företaget. I detta exempel blir buffertkravet som ska uppfyllas med kärnprimärkapital cirka 13 mkr (0,9%*1 500).

Systemriskbuffert

Artikel 133.8 kapitaltäckningsdirektivet – 9 kap. 5 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett viktat systemriskbuffertvärde ska beräknas på samma sätt som det institutsspecifika kontracykliska kapitalbuffertvärdet.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Enligt 10 kap. 1 § 3 buffertlagen ska exponeringarnas geografiska tillhörighet avseende beräkningen av systemriskbufferten och hur de geografiska systemriskbuffertkraven ska sammanvägas framgå av föreskrifter meddelade av regeringen eller den myndighet som regeringen utser. Vid framtagandet av föreskrifter avseende exponeringarnas geografiska hemvist för systemriskbufferten ska Eba:s tekniska standarder enligt artikel 140.7 kapitaltäckningsdirektivet om geografisk tillhörighet av kreditexponeringar avseende den kontracykliska kapitalbufferten tas i beaktande.

Enligt 9 kap. 5 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar anges att beräkningarna av systemriskbuffertvärdet ska göras på samma sätt som beräkningen av det institutsspecifika kontracykliska kapitalbuffertvärdet. Företag ska alltså använda den geografiska fördelningen av kredit-exponeringarna vid sammanvägningen av systemriskbuffertvärdena. Att sammanväga systemriskbuffertvärden blir aktuellt om buffertkravet inte gäller

för samtliga riskvägda tillgångar. Exempelvis kan den utsedda myndigheten besluta om ett systemriskbuffertvärde på upp till 3 procent som gäller för samtliga riskvägda exponeringar och utöver dessa 3 procent besluta om ytterligare 2 procent som enbart gäller för exponeringar inom landet och tredje land.

Enligt artikel 133.8 i kapitaltäckningsdirektivet får krav på en systemrisk-buffert ställas på exponeringar i medlemsstaten, i tredje land och i andra medlemsstater dvs. baserat på exponeringars geografiska hemvist. De tekniska standarderna enligt artikel 140.7 kapitaltäckningsdirektivet gäller, som angetts ovan, för den institutsspecifika kontracykliska kapitalbufferten. Ett företag ska när det beräknar företagets systemriskbuffert tillämpa de tekniska standarderna för tillsyn enligt artikel 140.7 kapitaltäckningsdirektivet vid fastställandet av kreditexponeringarnas geografiska område.

Det högsta förfogandebeloppet

Artikel 141.6 kapitaltäckningsdirektivet – 9 kap. 6 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Det högsta förfogandebeloppet ska beräknas genom att ett förfogandebelopp multipliceras med en faktor.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* konstaterar att förslaget baseras på bestämmelserna om förfogandebelopp i artikel 141 i kapitaltäckningsdirektivet. I likhet med artikel 141.5 innebär förslaget att det inte är den vinst som intjänats under den senaste tolv månadersperioden som utgör bas för beräkningen av det högsta förfogandebeloppet utan endast en del av denna. Det är endast vinst intjänad efter senaste tidpunkten för beslut om vinstutdelning eller någon av de åtgärder som följer av artikel 141.2 a–c som får användas som bas vid beräkningen av det högsta förfogandebeloppet. Denna inskränkning kommer i normalfallet att innebära en mycket strikt begränsning för institutet att överhuvudtaget göra vinstutdelningar eller andra värdeöverföringar i enlighet med artikel 141.6. Enligt Bankföreningens mening åsidosätter direktivets konstruktion för beräkning av det högsta förfogandebeloppet syftet med kapitalbuffertarna; att fungera som en stötdämpare med automatiska restriktioner som successivt ökar för det fall buffertkravet inte efterlevs. Bankföreningen anser att Finansinspektionen, med beaktande av ovanstående, bör formulera om förslaget till föreskrifter på så sätt att det överensstämmer med kapitalbuffertregleringens syfte.

Finansinspektionens skäl: I 8 kap. 1 § första stycket första punkten buffertlagen anges att institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet enligt 2 kap. 2 § samma lag ska rapportera sitt högsta förfogandebelopp till

Finansinspektionen i enlighet med de föreskrifter som ska meddelas med stöd av 10 kap. 1 § 10 buffertlagen.

Av bestämmelsen i 9 kap. 6 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar framgår att det högsta förfogandebeloppet ska beräknas genom att summan enligt andra stycket, vilken benämns förfogandebeloppet, multipliceras med faktorn som fastställs enligt tredje stycket.

Förfogandebeloppet enligt 9 kap. 6 § andra stycket föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar ska utgöras av delårsöverskott och årsöverskott som inte har räknats in i kärnprimärkapitalet enligt artikel 26.2 tillsynsförordningen och som har genererats efter det senaste beslutet om vinstutdelning eller efter det senaste beslutet av någon av åtgärderna som anges i 8 kap. 3 § punkterna 1–3 buffertlagen. Utöver senast beslutade vinstutdelning avses till exempel även det senaste beslutet om utbetalning av rörliga ersättningar, diskretionära pensionsförpliktelser, beslut om utdelning alternativt räntebetalning på primärkapitaltillskott. Detta är alltså det totala beloppet som företaget skulle kunna förfoga över innan hänsyn tas till restriktionerna. Bestämmelsen överensstämmer, vilket även *Bankföreningen* anger, med ordalydelsen i artikel 141 i kapitaltäckningsdirektivet. Finansinspektionen anser att bestämmelsen även ligger i linje med kapitalbuffertregleringens syfte enligt direktivet och buffertlagen. Finansinspektionen ändrar därför inte förslaget i denna del.

Faktorn, som anger andelen av förfogandebeloppet som institutet kan förfoga över, ska fastställas enligt 9 kap. 6 § tredje stycket föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Storleken på faktorn beror på hur stor del av det kombinerade buffertkravet som inte är uppfyllt. Genom att multiplicera det totala förfogandebeloppet enligt stycket ovan med den framräknade faktorn erhålls det högsta förfogandebeloppet.

Faktorn erhålls genom att konstatera vilken kvartil av det kombinerade buffertkravet som företaget inte kan eller enbart delvis kan uppfylla med sådant kärnprimärkapital som företaget inte behöver för att uppfylla förordningens kapitalbaskrav (pelare 1) och ett eventuellt beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen (pelare 2). Restriktionerna i 8 kap. buffertlagen avseende bland annat förfogandebeloppet träder enligt 2 kap. 2 § tillsynslagen in när ett företag uppfyller kapitalbaskravet enligt tillsynsförordningen och det särskilda kapitalbaskravet som följer av ett beslut enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen, men inte kapitalkraven enligt buffertlagen.

Buffertkravet är uppdelat i fyra kvartiler där faktorn för den första (lägsta) kvartilen är noll, för den andra 0,2, för den tredje 0,4 och för den fjärde (högsta) kvartilen 0,6. Det innebär exempelvis att om ett företag endast har kärnprimärkapital för att delvis uppfylla den första (lägsta) kvartilen är faktorn noll. Det innebär i sin tur att restriktionerna blir 100 procent och det högsta förfogandebeloppet blir därför 0 kr (förfogandebelopp * faktor 0 = högsta

förfogandebelopp 0). Företaget får i detta fall inte genomföra någon av åtgärderna som anges i 8 kap. 3 § punkterna 1–3 buffertlagen. Det får således till exempel inte dela ut någon vinst, inte förbinda sig att göra bonusutbetalningar, inte betala ut diskretionära pensionsförmåner eller betala ut rörliga ersättningar om skyldigheten att betala uppstod vid en tidpunkt då företaget inte uppfyllde det kombinerade buffertkravet. Företaget får inte heller göra utbetalningar kopplade till primärkapitaltillskott.

Har företaget exempelvis kärnprimärkapital för att uppfylla den första kvartilen men enbart delvis den andra kvartilen får företaget använda 20 procent av sitt förfogandebelopp, restriktionerna blir på 80 procent (förfogandebelopp * faktor 0,2 = högsta förfogandebelopp). I den tredje kvartilen får företaget använda 40 procent av förfogandebeloppet och slutligen 60 procent i den fjärde kvartilen.

Nedan följer ett fiktivt exempel på beräkning av högsta förfogandebelopp enligt 9 kap. 6 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Exemplet förutsätter att företaget är livskraftigt (going concern) och att det inte har fattats ett beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen. Detta exempel förutsätter även att företaget har övrigt primärkapital och supplementärt kapital som uppgår till minst 3,5 procent. Om företaget inte har 3,5 procent i övrigt kapital måste även dessa 3,5 procent täckas av kärnprimärkapital, vilket skulle påverka beräkningen i detta exempel.

Det första steget är att fastställa förfogandebeloppet enligt 9 kap. 6 § andra stycket:
Anta att förfogandebeloppet enligt 9 kap. 6 § andra stycket efter en antagen skatt på 22 procent uppgår till 16 mkr (20 mkr * 0,78).

Det andra steget är att fastställa faktorn enligt 9 kap. 6 § tredje stycket:
Företaget måste hålla kärnprimärkapital på totalt 8 procent, motsvarande förordningens kapitalbaskrav på 4,5 procent, en kapitalkonserveringsbuffert på 2,5 procent och en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert som i detta exempel antas uppgå till 1 procent.

Anta att totalt riskvägt exponeringsbelopp uppgår till 1 000 mkr.

Förordningens minimikrav på kärnprimärkapital blir därmed 45 mkr (4,5 % * 1 000 mkr). Kärnprimärkapitalbaskrav för det kombinerade buffertkravet 35 mkr (2,5 % * 1 000 mkr) + (1 % * 1 000 mkr). Totalt kapitalbaskrav för kärnprimärkapital 80 mkr.

Undre gräns i det kombinerade buffertkravets första kvartil i procent = (3,5 %/4) * (1-1) = 0 procent, dvs. gränsen blir minimikravet på 4,5 procent kärnprimärkapital.

Övre gräns i det kombinerade buffertkravets första kvartil i procent = (3,5%/4) *1 = 0,875 %, dvs. gränsen blir minimikrav på kärnprimärkapital 4,5 procent plus 0,875 procent = 5,375 %

Undre gräns i det kombinerade buffertkravets första kvartil i mkr = (35 mkr/4) * (1-1) = 0 mkr, dvs. gränsen blir 45 mkr i minimikrav på kärnprimärkapital
Övre gräns i den första kvartilen i mkr = (35 mkr/4) * 1 = 8,75 mkr, dvs. minimikrav på kärnprimärkapital 45 mkr + 8,75 mkr = 53,75 mkr

Kvartil	*Kapitalbaskrav Kärnprimärkapital i %*	*Kapitalbaskrav Kärnprimärkapital i mkr*	*Faktor*	*Restriktioner*
Första kvartilen	4,5 – 5,375	45 – 53,75	0	100 %
Andra kvartilen	5,375 – 6,25	53,75 – 62,5	0,2	80 %
Tredje kvartilen	6,25– 7,125	62,5 – 71,25	0,4	60 %
Fjärde kvartilen	7,125 – 8	71,25 – 80	0,6	40 %
	8 –	80 –	1,0	0 %

Anta att företagets kärnprimärkapital är 55 mkr och följaktligen uppgår kärnprimärkapitalrelationen till 5,5 procent (55/1 000).
Företaget är i kvartil 2 vilket innebär en faktor på 0,2, dvs. 20 procent av förfogandebeloppet får användas och restriktionen är på 80 procent av förfogandebeloppet. Det högsta förfogandebeloppet blir 3 mkr (16 mkr i förfogandebelopp*0,2).

Kapitalkonserveringsplan

Artikel 142.2 kapitaltäckningsdirektivet – 9 kap. 7 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: En kapitalkonserveringsplan ska innehålla uppskattningar av inkomster och utgifter och en prognos för tillgångar, skulder och eget kapital i balansräkningen. Kapitalkonserverings-planen ska också redogöra för de åtgärder som vidtas för att öka företagets kapitalrelation och innehålla en plan och en tidsram för att öka kapitalbasen till den nivå som krävs för att återigen uppfylla det kombinerade buffertkravet fullt ut. Utöver det ska all övrig information som företaget anser är nödvändigt för att Finansinspektionen ska kunna göra en utvärdering finnas med.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: I 8 kap. 1 § buffertlagen anges att företag som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet enligt 2 kap. 2 § samma lag inom fem arbetsdagar från att det kombinerade buffertkravet inte längre uppfylls ska

lämna in en kapitalkonserveringsplan till Finansinspektionen. Om det med beaktande av arten och omfattningen av företagets verksamhet finns skäl för det, får Finansinspektionen medge att kapitalkonserveringsplanen lämnas in inom högst tio arbetsdagar. Den närmare regleringen om vad kapitalkonserveringsplanen ska innehålla ska framgå av föreskrifter meddelade med stöd av 10 kap. 1 § 11 samma lag.

En kapitalkonserveringsplan ska, enligt 9 kap. 7 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar, innehålla uppskattningar av inkomster och utgifter och en prognos för tillgångar, skulder och eget kapital i balansräkningen. Kapitalkonserveringsplanen ska också redogöra för de åtgärder som vidtas för att öka företagets kapitalrelation. Dessutom ska kapitalkonserveringsplanen innehålla en plan och en tidsram för att öka kapitalbasen till den nivån som krävs för att återigen uppfylla det kombinerade buffertkravet fullt ut. Utöver det ska all övrig information som företaget anser är nödvändigt för att Finansinspektionen ska kunna göra en utvärdering finnas med i kapitalkonserveringsplanen. Eftersom bedömningen av vad som anses vara nödvändig information kommer att variera från fall till fall specificeras detta inte närmare i föreskrifterna. Kompletterande information kommer att begäras in av Finansinspektionen om det behövs.

Underrättelse till Finansinspektionen

Artikel 141.8 kapitaltäckningsdirektivet – 9 kap. 8 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Underrättelsen ska innehålla information om storleken på företagets kärnprimärkapital, övrigt primärt kapital och supplementärt kapital samt företagets delårs- och årsöverskott som inte redan räknas in i kärnprimärkapitalet. Dessutom ska underrättelsen innehålla information om det högsta förfogandebeloppet enligt 9 kap. 6 § föreskrifterna och den delen av det högsta förfogandebeloppet som företaget har för avsikt att använda.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: I 8 kap. 5 § buffertlagen, anges att institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet men som avser att genomföra åtgärder enligt 8 kap. 3 § samma lag, till exempel värdeöverföringar kopplade till institutets kärnprimärkapital såsom utdelning, betala ut rörlig ersättning eller ränta på primärkapitaltillskott, ska underrätta Finansinspektionen om detta innan åtgärden vidtas.

Finansinspektionen ges bemyndigande att meddela föreskrifter om institutens underrättelseskyldighet enligt 8 kap. 5 §. Underrättelsen ska, enligt 9 kap. 8 §

föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar, innehålla information om storleken på företagets kärnprimärkapital, övrigt primärt kapital och supplementärt kapital samt företagets delårs- och årsöverskott som inte redan räknas in i kärnprimärkapitalet. Dessutom ska underrättelsen innehålla information om det högsta förfogandebeloppet enligt 9 kap. 6 § föreskrifterna och den delen av det högsta förfogandebeloppet som företaget har för avsikt att använda för värdeöverföringar kopplade till företagets kärnprimärkapital, inlösen, betalning av ränta eller utdelning avseende primärkapitaltillskott och förbindelse att betala ut rörlig ersättning, diskretionära pensionsförmåner eller rörlig ersättning där skyldigheten att betala uppstod vid en tidpunkt då företaget inte uppfyllde det kombinerade buffertkravet. Definitionen av värdeöverföring kopplad till företagets kärnprimärkapital finns i 1 kap. 2 § 16 buffertlagen. Denna definition omfattar bland annat inlösen av kärnprimärkapitalinstrument. Den föreslagna punkten b avser inlösen av andra typer av kapitalinstrument.

2.4 Bolagsstyrning, riskhantering och ersättning

Detta avsnitt handlar om bolagsstyrning, riskhantering och ersättning. Avsnittet utgår från kapitaltäckningsdirektivets bestämmelser i artiklarna 74–96 (i relevanta delar) samt 109 (gruppkrav).

Genom kapitaltäckningsdirektivet har reglerna om bolagsstyrning och riskhantering, i förhållande till kreditinstitutsdirektivet, genomgått väsentliga förändringar. Även reglerna om ersättning har ändrats. Kapitaltäcknings-direktivet innehåller ett antal nya krav som föranleder ändringar i relevanta föreskrifter. I detta avsnitt redogörs i huvudsak för de ändringar som Finansinspektionen beslutar i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll, värdepappersföreskrifterna och ersättningsföreskrifterna.

Ändringarna i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och i värdepappersföreskrifterna redogörs för i avsnitt 2.4.1 medan ändringarna i ersättningsföreskrifterna redogörs för i avsnitt 2.4.2. Vissa övergripande frågeställningar, som till exempel Finansinspektionens överväganden rörande vilka företag som bör anses vara betydande och hur föreskrifterna ska tillämpas på gruppnivå, behandlas i avsnitt 2.4.3. I det avsnittet redogörs även för en bestämmelse avseende gruppkrav som införs i de ovan nämnda föreskrifterna men även i föreskrifterna om hantering av operativa risker och föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem.

Övergripande om bolagsstyrning i kapitaltäckningsdirektivet

Kapitaltäckningsdirektivet innebär att reglerna kring riskhantering, styrformer, organisation och ersättning har utvecklats ytterligare för kreditinstitut och värdepappersbolag. Nya bestämmelser har införts om bland annat:

1) styrelsens sammansättning, funktion och roll i samband med riskhantering inklusive krav på att tillräckligt med tid avsätts för arbete

i ledningsorgan vilket bland annat säkerställs genom begränsningar av hur många uppdrag en ledamot kan ha samtidigt,
2) krav på inrättande av en riskkommitté (riskutskott),
3) krav på separation av rollerna som styrelseordförande och verkställande direktör,
4) krav på upprättande av återhämtningsplan,
5) förhållandet mellan fast och rörlig ersättning,
6) ersättning till anställda som väsentligen kan påverka ett företags riskprofil, och
7) utbetalning av rörlig ersättning i vissa finansiella instrument.

Riksdagen har beslutat att en del av de nya bestämmelserna ska genomföras genom lagstiftning och andra genom föreskrifter på en lägre nivå än lag. Vilken uppdelning som är tänkt framgår av propositionen. Vad regeringen anfört i propositionen har tjänat som utgångspunkt för de föreskriftsändringar som Finansinspektionen beslutar om och som redogörs för i detta avsnitt.

2.4.1 Ändringar i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och i värdepappersföreskrifterna

Krav på upprättande av återhämtningsplan

Artikel 74.4 kapitaltäckningsdirektivet – 5 kap. 12 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och 6 kap. 5 d § värdepappersföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Kreditinstitut och värdepappersbolag ska upprätta återhämtningsplaner för återställande av företagets finansiella ställning efter en kraftig försämring. Företagen ska ha rutiner för att regelbundet uppdatera återhämtningsplanen. Planen ska beslutas av styrelsen och utformas med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av företagets tjänster och verksamhet.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen, Sparbankernas Riksförbund* och *Finansbolagens Förening* framför synpunkter på förslaget om krav på att upprätta återhämtningsplaner. Remissinstanserna anser att det är orimligt att företagen ska hinna upprätta och styrelserna besluta om återhämtningsplaner under det korta tidsspann som kommer att uppstå mellan att Finansinspektionens styrelse beslutar om föreskrifterna till att desamma träder ikraft. Remissinstanserna anser att företagen ska ges skälig tid att upprätta och fatta beslut om återhämtningsplanerna och föreslår därför att det införs en övergångsbestämmelse. Remissinstanserna anser att en övergångsperiod om 6–11 månader bör införas avseende kravet på att upprätta en återhämtningsplan. Bankföreningen anser vidare att Finansinspektionen bör ge vägledning om innehållet i en återhämtningsplan.

Finansinspektionens skäl: Av artikel 74.4 i kapitaltäckningsdirektivet följer att kreditinstitut och värdepappersbolag ska upprätta planer för återhämtning för återställande av företagets finansiella ställning. Denna bestämmelse upphävs enligt artikel 124 i EU:s krishanteringsdirektiv som antogs den 6 maj 2014 men som träder i kraft först den 1 januari 2015.[29] Regeringen anser att Finansinspektionen, i avvaktan på kommande lagändringar med anledning av krishanteringsdirektivet, och inom ramen för befintliga bemyndiganden om institutens riskhanteringssystem, har möjlighet att föreskriva om kravet på att upprätta återhämtningsplaner.[30]

Finansinspektionen inför därför nya bestämmelser i 5 kap. 12 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och i 6 kap. 5 d § värdepappersföreskrifterna som innebär att kreditinstitut respektive värdepappersbolag ska ha en återhämtningsplan för återställande av dess finansiella ställning efter en kraftig försämring och att de ska ha rutiner för att regelbundet uppdatera planen. Planen ska beslutas av styrelsen. Återhämtningsplanen ska utformas med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av företagets tjänster och verksamhet. Genom krishanteringsdirektivet kommer ett betydligt mer omfattande regelverk rörande bland annat återhämtningsplaner att införas. Till dess att så sker ska de krav som nu införs gälla.

Flera remissinstanser anser att det inte är rimligt att återhämtningsplaner ska upprättas så snart efter det att föreskrifterna beslutats och att det därför bör införas en övergångsbestämmelse avseende detta krav. I kapitaltäcknings-direktivet, som antogs för ett år sedan och började gälla den 1 januari 2014, ställs det krav på att företagen ska upprätta återhämtningsplaner. Att införa en övergångsbestämmelse skulle innebära att genomförandet av direktivet i denna del försenas ytterligare. Någon sådan bestämmelse kan därför inte införas.

Finansinspektionen vill dock förtydliga att inspektionen inte förväntar sig att företagen den 2 augusti 2014 ska ha återhämtningsplaner som uppfyller alla de krav som framgår av krishanteringsdirektivet. Genomförandet av det direktivet kommer dock innebära mer långtgående och detaljerade krav på återhämtningsplanerna. Det är därför viktigt att företagen redan nu påbörjar arbetet med att ta fram sina återhämtningsplaner. Finansinspektionen har dock förståelse för att arbetet med att vidareutveckla återhämtningsplaner för många företag kommer att fortgå fram till dess att krishanteringsdirektivet genomförts. Det allmänt hållna krav som nu införs innebär således att företagen inledningsvis kan upprätta en återhämtningsplan som inte motsvarar alla de krav på innehåll och utformning som ställs i krishanteringsdirektivet. Direktivet kan dock tjäna som vägledning vid upprättandet av återhämtningsplanerna. Eba har dessutom remitterat flera utkast till tekniska

[29] http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/142492.pdf
[30] Se propositionen s. 180.

standarder om de kommande kraven på återhämtningsplaner.[31] Ett företag som i sin återhämtningsplan redan nu beaktar krishanteringsdirektivet och Eba:s standarder kommer att vara väl förberedda för de krav som i framtiden kommer genomföras i Sverige. Finansinspektionen anser även att det är viktigt att företag har återhämtningsplaner då det kännetecknar en god riskhantering.

I tillägg till ovan framgår det av artikel 74.4 kapitaltäckningsdirektivet att kraven på ett företag att utarbeta, upprätthålla och uppdatera återhämtningsplaner i enlighet med proportionalitetsprincipen får sänkas om Finansinspektionen anser att det finns skäl för detta, till exempel om ett specifikt företags fallissemang inte kommer att påverka de finansiella marknaderna, andra företag eller finansieringsvillkoren negativt. I avvaktan på genomförandet av krishanteringsdirektivets mer detaljerade regler kring återhämtningsplaner anges det därför i föreskrifterna att återhämtningsplanen ska utformas med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av företagets tjänster och verksamhet.

Riskrapportering

Artikel 76.4 kapitaltäckningsdirektivet – 5 kap. 5 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och 6 kap. 7 § värdepappersföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: I kreditinstitut och värdepappersbolag ska styrelsen, och riskutskottet om ett sådant har inrättats, fastställa arten, mängden, formatet och frekvensen på den riskinformation som de ska få ta emot. Om ett riskutskott har inrättats ska kontrollfunktionerna även rapportera till detta.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 76.4 första och andra stycket (första meningen) i kapitaltäckningsdirektivet gäller att styrelsen och riskkommittén, om en sådan har inrättats, ska ha tillräcklig tillgång till information om institutets risksituation. Det anges även att det är styrelsen och, i förekommande fall, riskkommittén som ska fastställa arten, mängden, formatet och frekvensen när det gäller den riskinformation som det eller den ska få ta emot. Mot bakgrund av detta inför Finansinspektionen nya krav i 5 kap. 5 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och 6 kap. 7 § värdepappersföreskrifterna. Det klargörs vidare att kontrollfunktionerna, förutom till styrelse och verkställande direktör, även ska rapportera till riskutskottet.

[31] http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/recovery-and-resolution

Genom ändringarna genomförs artikel 76.4 första och andra stycket (första meningen) kapitaltäckningsdirektivet i svensk rätt. Bestämmelserna säkerställer att styrelsen och riskutskottet får den riskinformation som de behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter. Det är viktigt att styrelsen och den verkställande direktören fastställer vilka rapporter och analyser man behöver, bland annat för att kunna uppfylla sitt ansvar för företagets riskaptit, riskstrategi och riskhanteringsramverk enligt kraven i 2 kap. 3 och 4 §§ samt 5 kap. 1 och 2 §§ föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll samt det ansvar som anges i 3 kap. 1 och 2 §§ i samma föreskrifter.

Krav på inrättande av riskutskott i betydande företag

Artikel 76.3 kapitaltäckningsdirektivet – 5 kap. 13–16 §§ föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och 6 kap. 13 a–d §§ värdepappersföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Kreditinstitut och värdepappersbolag som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet ska se till att styrelsen har ett riskutskott bestående av ledamöter i styrelsen som inte ingår i företagets verkställande ledning.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med den skillnaden att bestämmelsen enligt förslaget angav att en styrelseledamot som innehar en verkställande funktion vid företaget inte får ingå i riskutskottet.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anför i sitt remissvar, till vilket *Sparbankernas Riksförbund* anslutit sig, synpunkter på förslaget om riskutskott. Bankföreningen anser att föreskriftstexten bör utformas på samma sätt som aktiebolagslagens regler om revisionsutskott (8 kap. 49 a § och 49 b § ABL). Bankföreningen framför att förslaget felaktigt kan tolkas som att ett nytt bolagsorgan ska inrättas och det därför bör tydliggöras att utskottet är ett organ inom styrelsen. Bankföreningen anser vidare att den föreslagna ordningen i 5 kap. 14 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll kommer att innebära att flera av styrelsens utskott kommer att behandla samma områden. Bankföreningen anser att det bör klargöras vad som avses med skrivningen ”skulder och tillgångar som erbjuds kunderna” i 5 kap 15 § samma föreskrifter.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 76.3 i kapitaltäckningsdirektivet ska institut som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet inrätta en riskkommitté (riskutskott i svenskt språkbruk) bestående av ledamöter i ledningsorganet som inte innehar någon verkställande funktion vid institutet. Regeringen anser att detta krav bör genomföras genom föreskrifter inom ramen för befintliga bemyndiganden.[32]

[32] Se propositionen s. 179 f.

För att genomföra kravet på att inrätta riskutskott beslutar Finansinspektionen om nya bestämmelser i 5 kap. 13–16 §§ föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och i 6 kap. 13 a–d §§ värdepappersföreskrifterna. Bestämmelserna som nu införs innebär bland annat att företag som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet ska se till att styrelsen har ett riskutskott bestående av ledamöter i styrelsen. I förhållande till remissförslaget, som angav att en styrelseledamot som innehar en verkställande funktion vid företaget inte får ingå i riskutskottet, har det klargjorts att styrelseledamöter som ingår i företagets verkställande ledning inte får ingå i riskutskottet. Detta innebär ingen förändring i sak. Riskutskottets medlemmar ska vidare ha lämpliga kunskaper och färdigheter. Enligt direktivet ska riskutskottet fungera som rådgivare till ”ledningsorganet”. Med ledningsorgan avses enligt regeringens bedömning primärt styrelsen. Enligt regeringen kan dock begreppet ledningsorgan, så som det används i direktivet, syfta på såväl styrelsen som den verkställande direktören, varför det i varje särskilt fall bör anges om det är styrelsen eller styrelsen och verkställande direktören som omfattas av respektive bestämmelse.[33] Finansinspektionen bedömer att begreppet ledningsorgan i detta fall avser styrelsen. Direktivbestämmelsens innebörd är därmed att riskutskottet ska fungera som rådgivare till styrelsen och bistå styrelsen i dess övervakning av den verkställande ledningens genomförande av strategin. I enlighet med lydelsen av artikel 76.3 klargörs det dock i de nya föreskriftsbestämmelserna att styrelsen ska behålla det övergripande riskansvaret. De nya bestämmelserna innebär även att riskutskottet, för att bistå vid upprättandet av en sund ersättningspolicy och ersättningspraxis, ska undersöka huruvida incitamenten i ersättningssystemet tar hänsyn till risk, kapital, likviditet samt sannolikhet och tidpunkt för företagets resultat.

I enlighet med direktivet införs kravet på att inrätta ett riskutskott endast för de företag som anses vara betydande. Finansinspektionens övervägande rörande vilka företag som bör bedömas som betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet redogörs för i avsnitt 2.4.3 nedan.

Vad *Bankföreningen* anför i sitt remissvar föranleder inte att bestämmelserna ändras på det sätt som föreningen föreslagit. Finansinspektionen har att genomföra kapitaltäckningsdirektivet och flera av Bankföreningens synpunkter synes innebära avvikelser från direktivet. Direktivet innebär till exempel inte att riskutskottet endast ska hantera risker som rör ekonomiska frågor, även om detta kan vara en viktig uppgift för ett sådant utskott. Bankföreningen har inte utvecklat vilka av styrelsens utskott som skulle komma att behandla samma områden. Även om riskutskottets arbete i någon mån skulle överlappa något annat utskotts arbete utgör inte detta skäl att avstå från att införa bestämmelsen.

[33] Se propositionen s. 167.

Finansinspektionen anser inte att föreskrifterna bör utformas på samma sätt som aktiebolagslagens bestämmelser om revisionsutskott eftersom dessa är annorlunda utformade än bestämmelserna i kapitaltäckningsdirektivet. Kravet på att riskutskottet ska se till att priset på skulder och tillgångar som erbjuds kunderna beaktar företagets affärsmodell och riskstrategi finns i direktivet och har därför genomförts i föreskrifterna. Syftet är att riskutskottet ska se till att priset på skulder och tillgångar som erbjuds kunderna, till exempel bolån eller andra produkter, prissätts med hänsyn till de risker som dessa innebär för företaget. Om exempelvis ett bolån innebär en viss risk för företaget ska riskutskottet se till att detta speglas i det pris som företaget sätter på bolånet. I förhållande till remissförslaget görs dock, efter förslag av Bankföreningen, vissa redaktionella förändringar i 5 kap. 13 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll samt i 6 kap. 13 a § värdepappersföreskrifterna. Bland annat har det tydliggjorts att det är styrelsen som ska ha ett riskutskott.

Inrättandet av ett riskutskott säkerställer att delar av styrelsen får djupare förståelse i sådana frågor av riskkaraktär som styrelsen bedömer som särskilt viktiga. Efter beredning i utskottet kan styrelsen fatta mer välinformerade beslut än vad som annars vore fallet. Exempel på sådana frågor kan vara beslut rörande företagets riskaptit, riskstrategi respektive ramverket för riskhantering (se 2 kap. 3, 4 §§ samt 5 kap. 1 och 2 §§ i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll) eller beslut rörande användning av nya komplexa finansiella instrument.

Regeringen anser att riskkommitté i svenskt språkbruk ska benämnas riskutskott.[34] I föreskrifterna används därför begreppet riskutskott istället för riskkommitté.

Funktionen för riskhantering (värdepappersföreskrifterna)

Artikel 76.5 kapitaltäckningsdirektivet – 6 kap. 12–12 b §§ värdepappersföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Ett värdepappersbolags funktion för riskhantering ska ha tillräcklig auktoritet och ställning samt tillräckliga resurser. Funktionen ska, utöver vad som tidigare har gällt, bland annat se till att alla betydande risker identifieras, mäts och blir korrekt rapporterade. Om det är lämpligt och rimligt med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet ska riskhanteringsfunktionen ledas av en oberoende högre chef.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

[34] Se propositionen s. 179.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 76.5 i kapitaltäckningsdirektivet ska ett institut, i enlighet med rimlighetskravet i artikel 7.2 i kommissionens direktiv 2006/73/EG[35], ha en riskhanteringsfunktion (kallad riskkontrollfunktion i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll) som är oberoende av de operativa funktionerna. Enligt artikel 7.2 gäller att ”Om det med hänsyn till verksamhetens art omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av de investeringstjänster och den investeringsverksamhet som utförs inom ramen för verksamheten är lämpligt och rimligt skall medlemsstaterna kräva att värdepappersföretagen inrättar och upprätthåller en riskhanteringsfunktion som arbetar oberoende”. Krav på att inrätta en sådan funktion finns redan i både föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och i värdepappersföreskrifterna. Jämfört med de regler i värdepappersföreskrifterna som tidigare gällt föreskrivs dock i kapitaltäckningsdirektivet mer detaljerade regler för funktionens organisation och uppgifter. Regleringen i värdepappersföreskrifterna kompletteras därför för att motsvara de krav som ställs i direktivet. Vad gäller kreditinstitut är det Finansinspektionens bedömning att direktivets krav på riskhanteringsfunktion täcks av befintliga regler i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll.

Enligt kapitaltäckningsdirektivet ska funktionen för riskhantering ha tillräcklig auktoritet och ställning samt tillräckliga resurser. Riskhanteringsfunktionen ska se till att alla betydande risker identifieras, mäts och blir korrekt rapporterade samt delta aktivt i utarbetandet av företagets riskstrategi och i alla betydande riskhanteringsbeslut. Riskhanteringsfunktionen ska även kunna lämna en fullständig syn på alla slags risker som gäller för företaget. Riskhanteringsfunktionen ska vidare vid behov kunna rapportera direkt till ledningsorganet i sin tillsynsfunktion, oberoende av den verkställande ledningen, och när det är lämpligt ta upp problem och varna ledningsorganet om risksituationer som påverkar eller kan komma att påverka företaget. Kapitaltäckningsdirektivet ställer vidare krav på att riskhanteringsfunktionen leds av en oberoende högre chef om det är lämpligt och rimligt med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Enligt regeringen bör kraven på att etablera en oberoende riskhanteringsfunktion genomföras genom föreskrifter inom ramen för befintligt bemyndigande.[36]

För att genomföra artikel 76.5 andra stycket i kapitaltäckningsdirektivet kompletteras föreskrifterna med nya bestämmelser om funktionens uppgifter.

---

[35] Kommissionens direktiv 2006/73/EG av den 10 augusti 2006 om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet (EUT L 241, 2.9.2006, s. 26).

[36] Se propositionen s. 179 f.

Finansinspektionen inför i 6 kap. 12 § andra stycket värdepappersföreskrifterna en skyldighet för riskhanteringsfunktionen att dels se till att alla betydande risker identifieras, mäts och blir korrekt rapporterade, dels aktivt delta i utarbetandet av företagets riskstrategi och i alla betydande riskhanteringsbeslut. Funktionen ska även kunna lämna en fullständig syn på alla slags risker som gäller för företaget.

Vidare gäller enligt direktivet att riskhanteringsfunktionen ska ha tillräcklig auktoritet och ställning samt tillräckliga resurser. Motsvarande krav införs därför i 6 kap. 12 a § föreskrifterna. Enligt Finansinspektionens bedömning innebär kravet på tillräcklig auktoritet att riskhanteringsfunktionen bland annat ska ha de befogenheter och sakkunskaper som krävs för att funktionen ska kunna fullgöra sina uppgifter korrekt.

I enlighet med direktivet införs även i 6 kap. 12 b § mer detaljerade krav på den som leder riskhanteringsfunktionen och dennes ställning. Den som leder riskhanteringsfunktionen ska till exempel inte kunna fråntas sitt uppdrag utan styrelsens godkännande.

Finansinspektionen anser att kravet på att riskhanteringsfunktionen vid behov ska kunna rapportera direkt till styrelsen, oberoende av den verkställande ledningen, täcks av gällande reglering i 6 kap. 7 § värdepappersföreskrifterna. Finansinspektionen anser även att kravet på att riskhanteringsfunktionen, när det är lämpligt, ska kunna ta upp problem och varna ledningsorganet om situationer med särskild riskutveckling täcks in av samma bestämmelse. I situationer där det finns behov av att snabbt varna styrelsen och den verkställande direktören om en viss risksituation ska detta redan idag göras enligt rapporteringskravet i 6 kap. 7 § värdepappersföreskrifterna.

Bestämmelserna genomför relevanta artiklar i kapitaltäckningsdirektivet. Genom de föreslagna bestämmelserna tydliggörs riskhanteringsfunktionens uppgifter.

Krav på utbildning av styrelseledamöter samt mångfaldspolicy

Artikel 91.9 och 10 kapitaltäckningsdirektivet – 2 kap. 12 och 13 §§ föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och 6 kap. 5 a och b §§ värdepappersföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Kreditinstitut och värdepappersbolag ska avsätta tillräckligt med resurser för att utbilda styrelseledamöterna. De ska även beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper vid tillsättningen av styrelseledamöter och för detta ändamål ha en policy för att främja mångfald i styrelsen.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med den skillnaden att förslaget angav att tillräckliga resurser även skulle avsättas för att utbilda

verkställande direktören samt att det inte uttryckligen angav att företaget ska beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper vid tillsättningen av styrelseledamöter.

Remissinstanserna: *Sparbankernas Riksförbund* anser att begreppen ”mångfald” och ”tillräckliga resurser” är vaga och oprecisa begrepp som är svåra att tillämpa utan en närmare beskrivning av den tänkta innebörden. Eftersom Eba senast den 31 december 2015 ska utfärda riktlinjer om vad som avses med tillräckliga resurser anser Sparbankernas Riksförbund att det är rimligt att avvakta med att införa detta krav till dess att Eba:s riktlinjer är kända.

Även *Svenska Bankföreningen* anser att det inte är tydligt vilken typ av mångfald som bestämmelsen avser att uppnå. Bankföreningen vill att detta förtydligas. Vidare anser Bankföreningen att det uppstår problem när kravet avseende mångfaldspolicy riktas mot företaget samtidigt som det är stämman som fattar beslut om vilka som ska ingå i styrelsen. Bankföreningen vill att denna problematik analyseras i beslutspromemorian och att det redogörs för vilka konsekvenser som kan bli följden för såväl företaget som för enskilda styrelseledamöter och den verkställande direktören om kraven inte efterlevs. Bankföreningen anser också att det bör klargöras att företagen först vid nästa bolagsstämma har att iaktta den mångfaldspolicy som företaget ska anta.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 91.9 i kapitaltäckningsdirektivet ska kreditinstitut och värdepappersbolag avsätta tillräckligt med resurser för att introducera och utbilda styrelseledamöterna. Vidare ska dessa företag enligt artikel 91.10 i direktivet vid utnämning av styrelseledamöter beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper. Företagen ska därför införa en policy som främjar mångfald i styrelsen (mångfaldspolicy). Regeringen anser att dessa krav bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.[37]

Finansinspektionen beslutar därför om nya bestämmelser i 2 kap. 12 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och 6 kap. 5 a § värdepappersföreskrifterna som innebär att kreditinstitut och värdepappersbolag ska avsätta tillräckligt med resurser för att utbilda styrelseledamöterna. Kravet införs för att säkerställa att styrelseledamöterna får en kontinuerlig och adekvat utbildning som är relevant för deras arbetsuppgifter. Genom de nya bestämmelserna genomförs artikel 91.9 i kapitaltäckningsdirektivet. Företag i den finansiella sektorn utvecklas ständigt i takt med att produkter, marknader och konkurrensförutsättningar förändras. Produkternas komplexitet ökar. Samtidigt krävs det att styrelsen ska kunna fatta välinformerade beslut beträffande exempelvis företagets riskaptit, riskstrategi och ramverk för riskhantering. Därför behövs en kontinuerlig utbildning av styrelsen. Finansinspektionen anser inte, till skillnad från vad

[37] Se propositionen s. 174 f.

Sparbankernas Riksförbund anför, att bestämmelsen är så otydlig att den blir svår att tillämpa. Företagen bör redan nu, utan tillgång till riktlinjer från Eba, ha en god förmåga att bedöma vilken utbildning som styrelseledamöterna behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter. Bedömningen av vilken utbildning som krävs bör göras med utgångspunkt i bland annat storleken och komplexiteten i det enskilda företagets verksamhet.

Finansinspektionen inför även nya bestämmelser i 2 kap. 13 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och 6 kap. 5 b § värdepappers-föreskrifterna enligt vilka det ställs krav på kreditinstitut och värdepappersbolag att ha en policy för att främja mångfald i styrelsen. I förhållande till remissförslaget har bestämmelsen, i enlighet med kapitaltäckningsdirektivet, kompletterats med en skrivning om att företag ska beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper vid tillsättningen av styrelseledamöter. Detta innebär ett förtydligande av att företaget har en skyldighet att beakta mångfaldsaspekter vid tillsättningen av styrelseledamöter. Mångfald i styrelsen bidrar till att motverka osunt flockbeteende och därmed även till ett bättre riskhanteringsarbete. Införandet av detta krav genomför artikel 91.10 i kapitaltäckningsdirektivet i svensk rätt.

Av artikel 91.10 i kapitaltäckningsdirektivet framgår inte vilken typ av mångfald som mångfaldspolicyn ska avse. Av skäl 60 i preambeln till direktivet framgår dock att företagens ledningsorgan, för att främja oberoende åsikter och ett kritiskt ifrågasättande, bör präglas av tillräcklig mångfald vad gäller ålder, kön, geografiskt ursprung samt utbildnings- och yrkesbakgrund. Finansinspektionen anser att ett företags mångfaldspolicy åtminstone ska omfatta samtliga dessa kriterier.

I Sverige är det bolagsstämman som utser styrelseledamöterna. *Bankföreningen* framför att det kan uppstå problem när kravet avseende mångfaldspolicy riktas mot företaget samtidigt som bolagsstämman fattar beslut om vilka som ska ingå i styrelsen och efterlyser ytterligare analys av problematiken. Enligt svensk rätt utses ett bolags styrelse av bolagsstämman. Bolagsstämman är ett bolagsorgan och kan sägas utgöra en del av bolaget. Även bolagsstämman måste således i sitt beslutsfattande följa de författningar som gäller för bolaget. Den motsättning som Bankföreningen ser föreligger alltså inte.

Kravet på att beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper och därigenom även mångfaldspolicyn ska börja iakttas när nya styrelseledamöter utses första gången efter det att föreskrifterna trätt ikraft.

Eba ska enligt direktivet senast den 31 december 2015 utfärda riktlinjer *dels* om vad som är tillräckliga resurser för att introducera och utbilda styrelseledamöterna, *dels* om mångfald. När riktlinjerna utfärdats av Eba kommer Finansinspektionen överväga om föreskriftsbestämmelserna behöver preciseras ytterligare.

Övriga ändringar i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll

2 kap. 6 och 10 §§, 9 kap. 5 § samt 10 kap. 2 och 5 §§ föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll

Finansinspektionens ställningstagande: Företag ska säkerställa att det har rutiner för åtskillnad av arbetsuppgifter och förebyggande av intressekonflikter. Vidare ska internrevisionsfunktionen granska och regelbundet utvärdera om verksamheten bedrivs i enlighet med företagets interna regler. Därutöver görs vissa redaktionella ändringar.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anför i sitt remissvar, till vilket *Sparbankernas Riksförbund* anslutit sig, att det behöver förtydligas att bestämmelsen i 2 kap. 10 § inte ska uppfattas som att alla arbetsuppgifter måste hållas separerade. När det gäller de allmänna råden i 10 kap. 2 § anser Bankföreningen att det är ett markant avsteg från gällande föreskrifter att kräva att företagen ska anmäla avtal om utläggning till Finansinspektionen. Bankföreningen anser att det är svårt att förstå skälen för detta krav och att ett sådant krav bör föregås av en analys av behovet och de kostnader som kravet medför.

Finansinspektionens skäl: Ändringar av i huvudsak redaktionell karaktär görs i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll. Bakgrunden till dessa ändringar är framförallt att föreskrifterna i vissa delar behöver anpassas till föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem och föreskrifterna om hantering av operativa risker. Detta gäller till exempel ändringen i 2 kap. 6 §. Bestämmelsen i 2 kap. 10 § ändras på så sätt att det även blir tydligt att ett företag ska ha rutiner för åtskillnad av arbetsuppgifter och förebyggande av intressekonflikter. Syftet med tillägget är, så som *Bankföreningen* har anfört, inte att kräva att en person inte får utföra flera arbetsuppgifter utan att i föreskrifterna uttrycka principen om ”segregation of duties”.

I 9 kap. 5 § görs ett förtydligande i katalogen med uppgifter för internrevisionsfunktionen. Genom förtydligandet klargörs att funktionen även ska granska och regelbundet utvärdera om verksamheten bedrivs i enlighet med företagets interna regler.

Därutöver görs en ändring som rör de allmänna råden i 10 kap. Av redaktionella skäl flyttas råden så att de ligger under en ny upplysningsparagraf som finns i 2 §. Den befintliga 2 § betecknas framöver 2 a §. Det förtydligas även att anmälningar enligt de allmänna råden bör ske innan företaget uppdrar arbete åt någon annan. Det är ingen nyhet att uppdragsavtal anmäls till Finansinspektionen innan uppdraget ges. Ett sådant krav finns redan i 6 kap. 7 § LBF. Vad remissinstanserna anför angående detta föranleder således

ingen ändring av de allmänna råden. Slutligen görs smärre justeringar i 10 kap. 5 § punkten 11. Dessa syftar till att anpassa föreskriftstexten till föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem och föreskrifterna om hantering av operativa risker.

De nya kravens tillämpning på fondbolag och förvaltare av alternativa investeringsfonder

Artiklarna 74.4, 76.3–5, 91.9, 91.10 och 96 kapitaltäckningsdirektivet – 22 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder och 10 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Finansinspektionens ställningstagande: Fondbolag och AIF-förvaltare ska inte tillämpa reglerna i 6 kap. 5 a–d, 7, 12, 12 a och b, 13 a–d §§ värdepappers-föreskrifterna.

Remisspromemorian: Behandlade inte frågan.

Remissinstanserna: *Lannebo Fonder AB* anser att en förändring bör ske av 22 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersfonder och 10 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter om alternativa investeringsfonder så att hänvisningarna till 6 kap. värdepappersföreskrifterna inte omfattar de nya bestämmelser som föreslagits. Som skäl för detta anför Lannebo Fonder att fondbolag och AIF-förvaltare inte omfattas av nämnda delar av kapitaltäckningsdirektivet.

Finansinspektionens skäl: Av 22 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersfonder och 10 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter om alternativa investeringsfonder framgår att fondbolag respektive AIF-förvaltare ska tillämpa 6 kap. värdepappersföreskrifterna. Nya bestämmelser om riskhantering införs nu i detta kapitel. Regeringen har i propositionen redogjort för regelverkets tillämpning på fondbolag och AIF-förvaltare. I skälen för regeringens förslag framgår bland annat att fondbolag med diskretionär portföljförvaltning och AIF-förvaltare med diskretionär portföljförvaltning inte har att tillämpa de regler rörande riskhantering och kapitalutvärdering som gäller för ett värdepappersbolag.[38] Finansinspektionen anser i likhet med *Lannebo Fonder* att fondbolag och AIF-förvaltare inte ska tillämpa de bestämmelser som nu införs i 6 kap. 5 a–d, 7, 12, 12 a och b samt 13 a–d §§ i värdepappersföreskrifterna.

[38] Se propositionen s. 131.

2.4.2 Ändringar i ersättningsföreskrifterna

Kort om tillämpningsområde och kommande riktlinjer

Ersättningsföreskrifterna ska tillämpas av kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning. *Lannebo Fonder AB* framför i sitt remissyttrande att för fondbolag med tillstånd att förvalta alternativa investeringsfonder samt AIF-förvaltare gäller numera särskilda ersättningsregler i 9 kap. Finansinspektionens förskrifter om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Lannebo Fonder AB ifrågasätter om det för sådana fondbolag samt AIF-förvaltare är motiverat att ersättningsföreskrifterna ska gälla.

Finansinspektionen anser att ersättningsföreskrifterna ska tillämpas av fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning som också har tillstånd att förvalta alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Däremot ska ersättningsföreskrifterna inte tillämpas av AIF-förvaltare som bara har tillstånd enligt den lagen.

Om ett företag bedriver tillståndspliktig verksamhet under flera olika tillstånd ska företaget som utgångspunkt följa de regler som gäller för respektive tillståndspliktig verksamhet. Några särskilda skäl att tillåta företag som har tillstånd att driva fondverksamhet enligt lagen om värdepappersfonder, och som dessutom är AIF-förvaltare, att inte tillämpa ersättningsföreskrifterna har inte framförts. Sådana företag ska därför även fortsättningsvis tillämpa ersättningsföreskrifterna. Vad Lannebo Fonder AB framfört föranleder således ingen ändring.

Eba har enligt artikel 75.2 i kapitaltäckningsdirektivet fått i uppdrag att utforma nya riktlinjer för en sund ersättningspolicy som överensstämmer med artiklarna 92-95. Utarbetande av dessa riktlinjer påbörjas under första halvåret 2014 och förväntas bli gällande under senare delen av 2014 eller under 2015. Fram till dess har Finansinspektionen att beakta CEBS befintliga riktlinjer[39] i den utsträckning dessa är tillämpliga. För de fall Eba:s kommande riktlinjer föranleder några ändringar av ersättningsföreskrifterna avseende tillämpningen av proportionalitetsprincipen eller i andra avseenden, kommer sådana eventuella ändringar att remitteras eller kommuniceras i vederbörlig ordning.

Tillämpning på gruppnivå

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna ska, i enlighet med 3 kap. 4 § tillsynslagen, tillämpas på grupp- eller undergruppsnivå.

[39] CEBS guidelines on remuneration policies and practices 10 dec 2010.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* konstaterar att den så kallade takregeln i 6 kap. 4 c § LBF inte omfattas av gruppkravet (”takregeln” innebär att den rörliga ersättningen maximalt får uppgå till 100 % av den fasta ersättningen). Däremot om ett kreditinstitut står under tillsyn på gruppnivå enligt artikel 11–23 tillsynsförordningen ska, enligt 1 kap. 8 § förslag till ändring i LBF bland annat bestämmelserna om riskhantering i 6 kap. LBF gälla i tillämpliga delar för övriga företag i gruppen. Denna så kallade smittobestämmelse omfattar samtliga regler i 6 kap. LBF och således även takregeln för rörliga ersättningar. Bestämmelserna i 6 kap. är av övergripande karaktär och anger i huvudsak att det ska finnas processer, system och riktlinjer för att banken ska uppfylla kraven på riskhantering, soliditet m.m. Takregeln avviker i så måtto att den inte anger en princip utan en fastslagen gräns vilket talar för att gruppbestämmelsen inte bör omfatta den så kallade takregeln. I detta sammanhang bör även konkurrensaspekten beaktas, dvs. samma regler bör gälla för banker som verkar i samma land. Om gruppbestämmelsen ska anses omfatta även takregeln bör undantag kunna meddelas för dotterbolag i annat land så att de kan konkurrera på samma villkor.

Finansinspektionens skäl: Det kan inledningsvis konstateras att huruvida takregeln i 6 kap. 4c § LBF ska omfattas av smittobestämmelsen eller ej följer av lag och inte Finansinspektionens föreskrifter. Eftersom det i lag inte ges något undantag för takregeln såvitt avser smittobestämmelsens tillämpningsområde måste utgångspunkten vara att den omfattas likt övriga bestämmelser i 6 kap. LBF. Det kan i sammanhanget nämnas att gränsen för den rörliga ersättningen är satt i avvaktan på att regeringen ska utreda huruvida gränsen bör sänkas eller höjas. Regeringen avser återkomma i denna fråga inom kort. Finansinspektionen anser att eventuella frågor om bestämmelsens tillämpningsområde bör besvaras inom ramen för det arbetet. Till dess är det Finansinspektionens uppfattning att takregeln, i brist på uttryckligt undantag, också omfattas av den så kallade smittobestämmelsen i 1 kap. 8 § LBF.

Ersättningskommitté m.m.

Artikel 95 kapitaltäckningsdirektivet – 3 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Medlemmarna i ett företags ersättningskommitté ska vara ledamöter i företagets styrelse och får inte vara anställda i företaget. Det sistnämnda gäller emellertid inte för arbetstagarrepresentanter.

Remisspromemorian: Enligt förslaget fick en medlem i företagets ersättningskommitté inte vara anställd i företaget utan att särskild hänsyn togs till arbetstagarrepresentanter.

Remissinstanserna: *TCO* och *Finansförbundet* har framfört att regeln omöjliggör för arbetstagarrepresentanter att ingå i ersättningskommittén eftersom dessa är anställda i företaget.

Finansinspektionens skäl: Ändringen i ersättningsföreskrifterna görs för att artikel 95 kapitaltäckningsdirektivet ska vara fullt ut genomförd i svensk rätt. Av artikel 95.2 framgår att ordföranden och ledamöterna i ersättnings-kommittén ska vara ledamöter i styrelsen som inte är anställda i företaget. Vidare framgår att om arbetstagarna enligt nationell rätt måste vara representerade i ledningsorganet ska ersättningskommittén innehålla en eller flera arbetstagarrepresentanter. Inledningsvis kan det konstateras att det torde ligga utanför myndighetens normgivningskompetens att föreskriva om sådana krav på arbetstagarrepresentation. Den omständigheten torde emellertid sakna betydelse eftersom de företag som omfattas av kravet på att inrätta en ersättningskommitté också omfattas av lagen (1987:1245) om styrelse-representation för de privatanställda. Även om det i svensk rätt inte ställs upp något krav på att arbetstagare ska vara representerade i styrelsen eller dess kommittéer bör regeln inte omöjliggöra ett sådant deltagande. För att inte omöjliggöra deltagande ändrar Finansinspektionen det remitterade föreslaget och inför ett nytt stycke. Av det nya stycket framgår att bestämmelsen om att ledamöterna i ersättningskommittén inte får vara anställda i företaget inte gäller arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Särskilt reglerad personal

Artikel 92.2 kapitaltäckningsdirektivet – 1 kap. 4 § och 2 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Begreppet ”särskilt reglerad personal” i 1 kap. 4 § 1 ersätts med ”anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil”. Bestämmelsen i 2 kap. 3 § ändras så att det tydligt framgår att företagen ska beakta samtliga risker i företaget när de identifierar anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil. Den analys som ska göras i detta syfte ska dokumenteras.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* gör gällande att Eba:s tekniska standarder redan innehåller ett krav på identifiering av anställda varför ett motsvarande krav i föreskrifterna utgör dubbelreglering.

Finansinspektionens skäl: Av artikel 92.2 i kapitaltäckningsdirektivet framgår att direktivets bestämmelser om ersättning ska tillämpas på anställda i personalkategorier vars yrkesutövning har väsentlig inverkan på institutens riskprofil. Bestämmelsen är oförändrad i förhållande till kreditinstitutsdirektivet. Eba har i enlighet med artikel 94.2 utarbetat tekniska

standarder avseende kvalitativa och kvantitativa kriterier för att fastställa vilka anställda som ska omfattas av regleringen. Kommissionen antog standarderna genom förordning EU 604/2014 den 4 mars 2014.[40] Standarderna är inte uttömmande utan utgör en ”minimi-lista” som företag ska beakta inom ramen för sin egen process för identifiering av anställda vars arbetsuppgifter har väsentlig inverkan på företagets riskprofil. Kravet på att företagen ska ha en egen identifieringsprocess följer av artikel 92.2 i kapitaltäckningsdirektivet och kommer dessutom till uttryck i artikel 2 i standarderna. Till skillnad från vad *Bankföreningen* gör gällande så innehåller de tekniska standarderna inte något krav på att företagen ska analysera vilka anställda som ska träffas av regelverket utöver vad som följer av de kvantitativa och kvalitativa kriterierna i standarderna. I stället framgår det av standarderna att de kvalitativa och kvantitativa kriterierna inte kan fånga upp alla anställda i alla företag, varför nationella tillsynsmyndigheter därför måste säkerställa att företagen också gör en egen analys utifrån sina egna förhållanden. Någon dubbelreglering i den bemärkelse remissinstansen gör gällande är det alltså inte fråga om.

Ändringen i 1 kap. 4 § 1 ersättningsföreskrifterna görs för att anpassa föreskrifterna till den terminologi som används i kapitaltäckningsdirektivet, de tekniska standarder om anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil och de ändringar i sektorslagstiftningen som gjorts med anledning av direktivet. Hänvisningen till de tekniska standarderna om anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil görs av naturliga skäl eftersom dessa blir direkt tillämpliga för företagen och ska ingå i företagets identifieringsprocess av anställda vars arbetsuppgifter har väsentlig inverkan på företagets riskprofil. De tekniska standarderna anger kvalitativa och kvantitativa kriterier som innebär att vissa anställdas arbetsuppgifter per automatik har väsentlig inverkan på företagets riskprofil.

De tekniska standarderna tar emellertid inte hänsyn till det enskilda företagets individuella förhållanden varför varje företag dessutom måste analysera vilka anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil utifrån det företagets omständigheter. Standarderna ersätter alltså inte den analys som företagen själva ska göra utan utgör snarare en lista med kriterier som företagen åtminstone ska beakta när de identifierar vilka anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil och som därmed också ska omfattas av de mer ingripande bestämmelserna om riskanpassning av ersättningssystem.

Även fortsättningsvis ska företagen därför enligt bestämmelsen i 2 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna göra en analys i syfte att identifiera de anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil. Av de

[40] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.167.01.0030.01.ENG

tekniska standarderna framgår att för att kunna avgöra vilka anställda dessa är fordras att företaget beaktar samtliga risker som företaget är eller kan komma att bli exponerad för. I sak innebär detta ingen skillnad i förhållande till nuvarande regler, men för att det ska bli tydligt att samtliga risker ska beaktas i analysen kommer detta nu även till direkt uttryck i bestämmelsen. Av de tekniska standarderna framgår även att de behöriga tillsynsmyndigheterna bör säkerställa att företagen dokumenterar sin analys varför ett sådant krav också införs i föreskrifterna. Vidare tydliggörs att analysen ska genomföras årligen.

Den tidigare bestämmelsen i 2 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna innehöll en presumtion om att vissa personalkategorier ska anses vara ”särskilt reglerad personal”, och därmed omfattas av regelverket, om inte företaget motiverar varför en person inte ska anses kunna väsentligen påverka företagets risknivå. Möjligheten att undanta anställda har nu införts i de tekniska standarderna. Dessa kan inte ändras eller utökas genom föreskrifter. Den möjlighet till undantag som finns i 2 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna har därför tagits bort.

Kriterier för fastställande av ersättning

Artikel 92.2 g kapitaltäckningsdirektivet – 2 kap. 2a § ersättningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Det införs en ny bestämmelse som ställer krav på att ersättningspolicyn ska innehålla tydliga kriterier för fastställande av fast respektive rörlig ersättning och att skillnaderna mellan dessa kriterier tydligt ska framgå.

Remisspromemorian: Innehöll i sak samma förslag med skillnaden att begreppet ”lön” ersatts med ”fast ersättning”.

Remissinstanserna: *TCO* och *Finansförbundet* gör gällande att bestämmelsens utformning innebär att Finansinspektionen utövar tillsyn över lönekriterier och lönesättning på ett sätt som inte är förenligt med rätten och möjligheten att teckna kollektivavtal, praxis eller god sedvana på arbetsmarknaden i stort eller i finansbranschen. Vidare anser Finansförbundet att Finansinspektionen går längre än direktivet och CEBS riktlinjer genom att låta generella bestämmelser om ersättningspolicyn gälla alla anställda.

Finansinspektionens skäl: Av artikel 92.2 g i kapitaltäckningsdirektivet framgår att ersättningspolicyn, med beaktande av nationella system för lönebildning, ska innebära en tydlig åtskillnad mellan kriterierna för fastställande av

i) fast grundlön, som i första hand bör återspegla relevant yrkeserfarenhet och organisatoriskt ansvar enligt vad som anges i den anställdes arbetsbeskrivning som en del av anställningsavtalet, och
ii) rörlig ersättning, som bör återspegla en hållbar och riskjusterad prestation samt prestation utöver det som krävs för att uppfylla

kraven i den anställdes arbetsbeskrivning som en del av anställningsavtalet.

Finansinspektionen konstaterar att kapitaltäckningsdirektivet anger att bestämmelserna om ersättning inte ska påverka bland annat nationell avtalsrätt och arbetsrätt samt i tillämpliga fall arbetsmarknadsparternas rätt att ingå kollektivavtal i enlighet med nationell lagstiftning och praxis. Finansinspektionen anser att villkoren för fast lön bör lämnas åt arbetsmarknadsparterna att närmare sätta ramarna för i enlighet med svensk arbetsrätt och praxis. Kravet att rörlig ersättning ska återspegla en hållbar och riskjusterad prestation framgår redan av föreskrifterna i övrigt såvitt avser anställda vars arbetsuppgifter inverkar på företagets riskprofil. I övrigt gäller för rörlig ersättning som för alla former av ersättning att den ska vara förenlig med en sund och effektiv riskhantering och motverka ett överdrivet risktagande. Den nya bestämmelsen i 2 kap. 2 a § ersättningsföreskrifterna återger därför enbart principen att ersättningspolicyn ska innehålla tydliga fastställda kriterier för fast respektive rörlig ersättning och redogöra för skillnaderna mellan kriterierna. Syftet med direktivbestämmelsen får därmed anses uppnått och någon ytterligare genomförandeåtgärd bedöms obehövlig. Finansinspektionen noterar även att kapitaltäckningsdirektivets bestämmelse är utformad som en bör-regel vilket får anses lämna ett större utrymme vid genomförandet av bestämmelsen.

Till skillnad från vad *TCO* och *Finansförbundet* gör gällande så har Finansinspektionen svårt att se hur bestämmelsen inskränker möjligheten att ingå eller tillämpa kollektivavtal. Regeln ger inte på något sätt uttryck för vilka kriterier som ska ligga till grund för fast eller rörlig ersättning. Regeln innebär inga begränsningar för den eventualiteten att kriterierna är ett resultat av kollektiva förhandlingar, utan enbart att kriterierna oavsett hur de tillkommit ska framgå av ersättningspolicyn. Även enligt nuvarande ordning torde det vara skillnad på de kriterier som ligger till grund för fast ersättning och de kriterier som ligger till grund för rörlig ersättning. Nytt i förhållande till tidigare är alltså endast att dessa kriterier ska dokumenteras och skillnaderna dessa emellan ska framgå av företagets ersättningspolicy. Att ersättnings-reglerna i enlighet med gemenskapsrätten ställer upp krav på att företagen ska ha en ersättningspolicy som bland annat är förenlig med och främjar en sund och effektiv riskhantering kan svårligen betraktas som en inskränkning i arbetsmarknadsparternas rättigheter i kollektivavtalsförhandlingar. Såvitt avser kravet på att ersättningspolicyn ska gälla alla anställda är detta till skillnad mot vad remissinstansen gör gällande, ett direkt resultat av bestämmelsens tillämpningsområde enligt CEBS riktlinjer. Av nämnda riktlinjer[41] framgår att direktivets generella krav på ett företags ersättningspolicy omfattar företaget som helhet.

[41] CEBS guidelines on remuneration policies and practices, 10 December 2010 – Annex 2 – Mapping of the remuneration principles included in the CRD.

Finansinspektionen kan inte från remissinstansernas svar utläsa på vilket sätt föreskrifterna ”inkräktar på den grundläggande principen om arbetsmarknadens parters rätt och ansvar att ingå kollektivavtal om löner samt riskerar att komma i konflikt med Sveriges internationella åtaganden i grundläggande ILO-konventioner”. Finansinspektionen anser att oavsett vad som kan anses rymmas i en ”svensk modell” för lönesättning så gäller de grundläggande krav som kommer till uttryck i direktivet avseende hanteringen av de risker för enskilda företag och det finansiella systemet som ersättningar innebär.

Vidare anser Finansförbundet att även ersättningsföreskrifternas definition av rörlig ersättning innebär en begränsning i branschens roll att reglera villkoren i kollektivavtal. Finansförbundet föreslår därför att avsättningar till vinstandelssystem, vinstandelsstiftelser eller ”breda bonusprogram” ska undantas från definitionen av rörlig ersättning i enlighet med CEBS riktlinjer.

Finansinspektionen kan konstatera att CEBS riktlinjer anger att ”ancillary payments or benefits that are part of a general, non-discretionary, institution wide policy and pose no incentive effects in terms of risk assumption can be waived under this definition of remuneration for the purposes of the CRD specific risk alignment remuneration requirements.” Det innebär att ersättning som uppfyller dessa krav kan undantas från direktivets specifika krav på riskanpassning av ersättningssystemen, dvs. bestämmelserna i 4 kap. ersättningsföreskrifterna om till exempel uppskjuten rörlig ersättning. Som framgår av beslutspromemoria till de nu gällande ersättningsföreskrifterna så kan avsättningar till vinstandelsstiftelser vara ett exempel på sådan ersättning som kan undantas från definitionen av rörlig ersättning såvitt avser bestämmelserna i 4 kap. Det innebär emellertid inte att sådan ersättning kan undantas från de generella kraven på rörlig ersättning, till exempel kravet att sådan ersättning inte får betalas ut om det äventyrar företagets kapitalbas eller att man inte får garantera rörlig ersättning i form av sådana avsättningar.

Rörlig ersättning ska till viss del bestå av instrument

Artikel 94.1 l kapitaltäckningsdirektivet – 4 kap. 7 § ersättningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Bestämmelsen i 4 kap. 7 § ändras så att det hänvisas till tillsynsförordningen avseende vilka instrument som rörlig ersättning i förekommande fall ska bestå av. Vidare tydliggörs att de företag som inte är börsnoterade ska använda sig av andra likvärdiga instrument för ändamålet. Därutöver görs språkliga ändringar som i dagsläget inte innebär några ändringar i sak.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* menar att det finns skäl att behålla ordet ”lämpligt” i 4 kap. 7 § andra stycket eftersom en ändring i sak

inte är avsedd. Även språkligt får den föreslagna lydelsen en annan innebörd än texten i de nu gällande föreskrifterna.

Finansinspektionens skäl: Ändringarna görs för att artikel 94.1 l ska vara fullt ut genomförd. Skrivningen om att de företag som inte är börsnoterade ska användas sig av andra likvärdiga instrument ansågs tidigare obehövlig eftersom det endast var börsnoterade företag som omfattades. För de fall onoterade företag kommer att behöva tillämpa regeln i framtiden bör dock direktivets krav beträffande sådana företag framgå av föreskrifterna.

Såvitt avser de språkliga ändringarna kan noteras att kapitaltäckningsdirektivet har ändrats från att rörlig ersättning ska bestå av en avvägning av de instrument som anges i 4 kap. 7 § a och b ersättningsföreskrifterna ”i förekommande fall” till ”när det är möjligt” (eng. ”where appropriate” till ”where possible”). Eba har utarbetat förslag till tekniska standarder om kriterier för de instrument som får användas vid tillämpning av 4 kap. 7 § b ersättningsföreskrifterna. Dessa antogs av kommissionen genom förordning EU 527/2014 den 12 mars 2014.[42]

Syftet med bestämmelsen är att koppla de anställdas intressen till framförallt ägarnas intressen av att skapa långsiktiga värden i företaget. Det är dessa långsiktiga värden som ska återspeglas i instrumentens värde. Finansinspektionen har mot denna bakgrund tillåtit användningen av belopp som indexeras till företagets aktie som ”instrument kopplade till företagets aktie”. En sådan ordning har också tillämpats av andra länder i EU eftersom ett krav på att företagen ska använda faktiska aktier i sina ersättningssystem kan innebära dels stora administrativa kostnader, dels utspädningseffekter vilka i sig inte är nödvändiga för att uppnå syftet med bestämmelsen.

Såvitt avser de språkliga ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet är det Finansinspektionen uppfattning att den ändrade lydelsen inte innebär någon ändring i sak. Denna uppfattning stöds av att ett antal andra medlemsstater i genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet inte synes ha ändrat sina nationella regelverk i sak i detta avseende. Ersättningsföreskrifterna ska därför tills vidare, såvitt avser en eventuell kombination av instrument enligt 4 kap. 7 § ersättningsföreskrifterna, tillämpas som tidigare. Finansinspektionen gör emellertid språkliga ändringar i 4 kap 7 § ersättningsföreskrifterna i enlighet med vad som anges i kapitaltäckningsdirektivet. Det innebär att även om ordet ”lämpligt” nu tas bort, så lämnas det åt företagen att inom ramen för begreppet ”möjligt” avgöra om det också är lämpligt att kombinera de instrument som avses 4 kap. 7 § första stycket a och b. Tillämpningsområdet är också tills vidare oförändrat. Det innebär att det endast är betydande företag som måste tillämpa regeln på anställda i den verkställande ledningen. Tillämpnings-området är ett resultat av en proportionalitetsbedömning utifrån svenska förhållanden och är enligt Finansinspektionen förenligt med direktivet och

[42] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0527&from=EN

CEBS riktlinjer. Som framgår inledningsvis i detta avsnitt så kan Finansinspektionen framöver komma att föreslå ytterligare ändringar inklusive ändringar i sak om Eba:s kommande riktlinjer ger anledning till det. Detsamma gäller om Eba är av uppfattningen att regelns innebörd har ändrats och därmed ska tillämpas på ett annat sätt än vad som framgår av CEBS riktlinjer. Följaktligen kan det alltså bli fråga om att ställa krav på att företagen ska kombinera instrument enligt 4 kap. 7 § a och b om det är möjligt utan att beakta om det är också är lämpligt. Det kan också innebära att tillämpnings-området kan komma att behöva ändras till att omfatta fler företag och/eller fler anställda än vad som följer av den nuvarande bestämmelsen.

Justering av rörlig ersättning i efterhand

Artikel 94.1 n kapitaltäckningsdirektivet – 4 kap. 9 § ersättningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Bestämmelsen i 4 kap. 9 § ändras till att endast omfatta anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil. Vidare ändras bestämmelsen till att omfatta all rörlig ersättning och inte bara uppskjuten rörlig ersättning som tidigare var fallet. Dessutom anges att företaget i sin ersättningspolicy ska fastställa kriterier för tillämpningen av bestämmelsen.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Av artikel 94.1 n i kapitaltäckningsdirektivet framgår att den rörliga ersättningen, inbegripet den uppskjutna delen, endast ska betalas eller erhållas om den är hållbar enligt institutets finansiella ställning som helhet och motiverad med tanke på institutets, affärsenhetens och den berörda personens resultat. Vidare ska den totala rörliga ersättningen minskas när institutets finansiella resultat är svagt eller negativt, med beaktande av både nuvarande ersättning och minskningar av utbetalningarna av belopp som tidigare intjänats. Dessutom ska upp till 100 procent av den totala rörliga ersättningen omfattas av malus- och återkravsförfaranden. Med malus avses justering av ännu inte utbetald ersättning medan återkrav syftar på ett avtalsförhållande enligt vilket den anställde förbinder sig att under vissa förutsättningar återbetala redan utbetald ersättning. Instituten ska enligt kapitaltäckningsdirektivet fastställa särskilda kriterier för malus och återkrav. Sådana kriterier ska särskilt omfatta situationer där personalen deltog i eller var ansvarig för ett handlande som ledde till betydande förluster för företaget, eller inte uppfyllde lämpliga standarder för duglighet och lämplighet.

Som framgår av beslutspromemorian[43] (17 februari 2011) till ersättningsföreskrifterna är det grundläggande att företag inte betalar ut ersättning som är omotiverad utifrån företagets finansiella situation. Regeln ger uttryck för företagets möjlighet att justera den anställdes ersättning när riskerna har materialiserats. Denna justering blir följaktligen ett test för om företagets riskjusterade resultatbedömning ex-ante var korrekt. Således bör det finnas en koppling mellan dessa två resultatbedömningar. För tydlighets skull ska det nämnas att det inte endast är de riskjusterade finansiella resultaten som avses, utan att även de kvalitativa bedömningar och andra bedömningar som kan ha legat till grund för manuella justeringar är relevanta.

Av direktivet framgår att upp till 100 procent av den rörliga ersättningen ska omfattas av malus- och återkravsförfaranden. Med återkravsförfaranden avses enligt CEBS riktlinjer ett avtal mellan den anställde och företaget enligt vilket den anställde åtar sig att återbetala redan utbetald ersättning om det i efterhand visar sig att ersättningen med beaktande av exempelvis risker som materialiserats skulle ha justerats eller inte utbetalats alls. Som tidigare framhållits i dessa sammanhang är återkravsförfaranden inte särskilt lämpliga att införa mot bakgrund av hur svensk rätt är utformad. Det utesluter emellertid inte att framtida utbetalningar kan komma att behöva justeras i den mån det inte är tillräckligt att justera tidigare uppskjuten ersättning till noll. En regel som enbart ställer krav på att den uppskjutna delen ska justeras kan inte anses motsvara direktivets krav på att 100 procent av den rörliga ersättningen ska omfattas av malus- eller återkravsförfaranden. För att tillgodose direktivets krav på ett sätt som är förenligt med svensk rätt ändras därför regeln till att omfatta all rörlig ersättning och inte bara den uppskjutna delen. Det är visserligen så att såväl den anställdes som affärsenhetens och företagets totala resultat ska ha beaktats redan vid beslutet om rörlig ersättning. I den mån dessa avvägningar inte visat sig tillräckliga tydliggörs att det inte bara är uppskjutna ersättningar som ska justeras utan att även utbetalningar ”up-front” kan behöva justeras om tidigare uppskjutna ersättningar inte ger tillräcklig möjlighet att justera den totala rörliga ersättningen.

Av 4 kap. 4 § ersättningsföreskrifterna framgår att såväl finansiella som icke-finansiella kriterier ska beaktas i bedömningen av den anställdes resultat. Som framgår av beslutspromemorian till ersättningsföreskrifterna så innebär icke-finansiella kriterier att företaget ska göra en kvalitativ bedömning av den anställdes arbetsinsats, till exempel om denne har ett olämpligt riskbeteende. I de fall en anställds agerande har lett till betydande förluster, kan företaget rimligen inte underlåta att med hänsyn till detta justera den rörliga ersättningen. Såvitt avser lämpliga standarder för lämplighet och duglighet får även det anses rymmas i de kvalitativa avvägningar som företaget ska göra när det bedömer en anställds resultat. Finansinspektionen anser därför att de krav som kapitaltäckningsdirektivet ställer för hur företagen ska pröva om ersättning ska

[43] http://fi.se/upload/30_Regler/10_FFFS/2011/besluts_pm_11-1.pdf

justeras redan framgår av befintliga regler. Något sådant krav behöver därför inte införas. De kriterier som ska ligga till grund för justering av ersättning i efterhand kan emellertid skilja sig från de som gäller för resultatbedömning generellt. Under alla omständigheter bör det vara tydligt för de anställda vilka överväganden företaget gör när ersättningen justeras. Företaget ska därför ange i sin ersättningspolicy vilka kriterier man använder för att justera den rörliga ersättningen. Därmed får direktivets krav anses vara uppfyllt.

I enlighet med kapitaltäckningsdirektivet ändras dessutom regeln till att endast omfatta anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil. Ändringen är nödvändig eftersom all rörlig ersättning omfattas av bestämmelsen och inte bara ersättning som skjutits upp.

Garanterad rörlig ersättning

Artikel 94.1 d och e kapitaltäckningsdirektivet – 2 kap. 7 § ersättningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag får inte lämna garanterad rörlig ersättning annat än i samband med nyanställning och om det finns särskilda skäl för det. Företaget ska begränsa en sådan ersättning till det första anställningsåret.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* noterar att direktivet inte innehåller något krav på ”särskilda skäl”. Om ett krav på särskilda skäl införs bör det för att bestämmelsen ska vara förutsebar, klargöras vad som kan konstituera sådana skäl. Företagets ansvar bör enligt Bankföreningen vara begränsat till att använda sådan typ av ersättning i de undantagsfall som anges i direktivet.

Finansinspektionens skäl: Av artikel 94.1 e kapitaltäckningsdirektivet framgår att garanterad rörlig ersättning ska utgöra undantag, får endast förekomma i samband med nyanställning och om institutet har en sund och stark kapitalbas samt vara begränsad till det första anställningsåret. Denna bestämmelse är överförd från kreditinstitutsdirektivet i oförändrat skick. Därutöver innehåller kapitaltäckningsdirektivet en ny bestämmelse i artikel 94. 1 d, av vilken framgår att garanterad rörlig ersättning inte är förenlig med sund riskhantering och inte ska utgöra en del av framtida ersättningssystem. Bestämmelsen är hämtad från Financial Stability Boards principer för sunda ersättningssystem[44], och syftar till att tydliggöra att företagen ska vara mycket restriktiva med garanterad rörlig ersättning.

[44] Jfr principle 11, Financial Stability Boards principles for Sound Compensation Practices – implementation standards, 25 September 2009.

Bestämmelsen i 2 kap. 7 § ersättningsföreskrifterna ändras därför så att det utöver redan gällande förutsättningar ska föreligga särskilda skäl för att garanterad rörlig ersättning ska få förekomma. Till skillnad från vad *Bankföreningen* vill göra gällande så utgör ”särskilda skäl” inte ett ytterligare rekvisit i förhållande till direktivet utan används för att genomföra direktivets krav på att garanterad rörlig ersättning ska ”utgöra undantag”. Finansinspektionen vill betona att direktivets rekvisit är kumulativa. Det innebär att ”utgöra undantag” utgör ett eget rekvisit och inte ett samlingsbegrepp för övriga rekvisit. Finansinspektionens uppfattning i denna del får stöd av hur andra länder har genomfört bestämmelsen, till exempel Storbritannien. Vad som bör anses utgöra särskilda skäl kommer att få prövas i det enskilda fallet. Eftersom möjligheten till garanterad rörlig ersättning är begränsad till nyanställda så torde det emellertid endast bli fråga om situationer där företaget som en del av det totala ersättningspaketet ska ”matcha” den rörliga ersättning som den anställde har rätt till från den tidigare arbetsgivaren. Ytterligare begränsningar för sådana ersättningspaket införs i en ny bestämmelse 2 kap. 10 §, jfr nedan. Vägledning om hur bestämmelserna om garanterad rörlig ersättning bör tillämpas och hur de förhåller sig till varandra torde finnas i Eba:s kommande riktlinjer.

Att garanterad rörlig ersättning inte ska utgöra en del av framtida ersättningssystem följer av de begränsningar som anges i 2 kap. 7 § för när garanterad rörlig ersättning får förekomma och fordrar följaktligen ingen ytterligare genomförandeåtgärd.

Av 2 kap. 6 § ersättningsföreskrifterna framgår redan att ett företag ska säkerställa att de rörliga ersättningarna inte begränsar företagets förmåga att upprätthålla en tillräcklig kapitalbas eller vid behov stärka kapitalbasen.

Inlösen av tidigare anställningskontrakt

Artikel 94.1 i kapitaltäckningsdirektivet – 2 kap. 10 § ersättningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Det införs en ny regel om att ersättningspaket som används i syfte att ersätta eller lösa in tidigare anställningskontrakt ska överensstämma med företagets ersättningspolicy och bestämmelserna i 4 kap. ersättningsföreskrifterna.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att det bör klargöras hur 2 kap. 10 § och 2 kap. 7 § ska tolkas i förhållande till varandra. Av 6 kap. 4 c § LBF framgår att garanterad rörlig ersättning inte kan överstiga 100 % av den fasta ersättningen. Detta måste särskiljas från bestämmelsen i 2 kap. 10 § som måste anses omfatta sådan uppskjuten ersättning som den anställde erhållit hos sin tidigare arbetsgivare. Om den nye arbetsgivaren, utöver ersättning enligt

2 kap. 7 § avser lösa in eventuell inarbetad uppskjuten ersättning från tidigare arbetsgivare, ska sådan ersättning omfattas av den nye arbetsgivarens uppskjutandepolicy. En sådan inlösen bör inte omfattas av bestämmelserna i 2 kap. 7 § föreskrifterna eller 6 kap. 4 c § LBF.

Finansinspektionens skäl: Artikel 94.1 i i kapitaltäckningsdirektivet anger att ersättningspaket relaterade till ersättning eller inlösen av tidigare anställningskontrakt måste stämma överens med institutets långsiktiga intressen, inbegripet arrangemang för kvarhållande, uppskov, resultat och återkrav. *Bankföreningen* har i sitt remissvar avseende kapitaltäckningsutredningens betänkande framhållit att det är oklart vad som avses med ersättningspaket i kapitaltäckningsdirektivet och att det inte framgår vilka parametrar den nya arbetsgivaren ska tillämpa vad gäller till exempel resultat för ersättning som intjänats hos en annan arbetsgivare eller vad ett eventuellt återkrav ska relatera till. Innan Eba har utfärdat närmare vägledning om hur bestämmelsen bör tillämpas är Finansinspektionens uppfattning att arbetsgivarens framtida åtaganden gentemot den anställde såvitt avser ersättning ska vara förenliga med företagets ersättningspolicy och bestämmelserna i 4 kap. ersättningsföreskrifterna. Med ersättningspaket avses enligt Finansinspektionen alla former av ersättning som den nye arbetsgivaren utger eller utfäster sig att utge som en del i överenskommelsen för anställningen och som är avsedda att kompensera för sådan ersättning som den anställde annars skulle fått ta del av i sin tidigare anställning. Det vanligaste torde vara uppskjuten ersättning som den anställde enligt tidigare anställningsavtal förlorar sin rätt till vid en uppsägning. Vilka parametrar den nye arbetsgivaren ska använda har Finansinspektionen svårt att närmare redogöra för eftersom det torde bero på det enskilda fallet. Det åligger emellertid arbetsgivaren att säkerställa att beslut om eller utbetalning av ersättning utförs i enlighet med föreskrifternas bestämmelser. Finansinspektionen delar Bankföreningens uppfattning att inlösen av inarbetad uppskjuten ersättning inte bör omfattas av bestämmelserna i 2 kap. 7 § ersättningsföreskrifterna eller bestämmelsen i 6 kap. 4 c § LBF. Finansinspektionens uppfattning kan dock komma att ändras om Eba:s kommande riktlinjer ger anledning till det.

2.4.3 Betydande företag, gruppbestämmelser och information på en webbplats

Överväganden rörande vilka företag som bör bedömas som betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet

Artikel 76.3, 91.3 och 95 kapitaltäckningsdirektivet och artikel 450.1 tillsynsförordningen

Finansinspektionens ställningstagande: Definitionen av betydande företag i ersättningsföreskrifterna tas bort. Finansinspektionen inför inte någon definition av vilka företag som ska anses vara betydande.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: I kapitaltäckningsdirektivet finns vissa krav som enbart gäller för kreditinstitut och värdepappersbolag som är ”betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet”. Detta gäller kraven på att en person i ledningsorganet endast får ha ett visst antal uppdrag enligt artikel 91.3, kraven på att inrätta ett riskutskott enligt artikel 76.3 och kravet på att inrätta en ersättningskommitté enligt artikel 95. De företag som är betydande ska dessutom enligt artikel 450.1 tillsynsförordningen offentliggöra kvantitativ information om ersättningar för medlemmar av företagets ledningsorgan.

Riksdagen har beslutat att frågan om hur många uppdrag en styrelseledamot eller verkställande direktör i ett betydande företag får ha ska regleras i lag. Nya bestämmelser har införts i LBF och LVM. Någon definition av betydande företag finns dock inte i respektive lag. Däremot ger regeringen i propositionen vägledning kring hur begreppet ska tolkas. Något bemyndigande för Finansinspektionen att i föreskrifter närmare precisera vilka företag som ska anses som betydande finns inte utan regeringen anger att Finansinspektionen i det enskilda fallet har att göra denna bedömning.[45]

När det gäller de krav som utifrån riskhanterings- och ersättningshänseende ska ställas på betydande företag anger regeringen att dessa bör genomföras genom föreskrifter inom ramen för befintliga bemyndiganden. I de fallen finns således inte några lagbestämmelser som anger att dessa krav endast ska tillämpas på betydande företag utan denna avgränsning måste göras på föreskriftsnivå. Regeringen anger dock även i detta sammanhang att det bör ankomma på

[45] Se propositionen s. 172.

Finansinspektionen att i det enskilda fallet ta ställning till vilka företag som är betydande.

En definition av ”betydande företag” och ett krav på att sådana företag ska inrätta en ersättningskommitté har hittills funnits i ersättningsföreskrifterna. Där anges att ett företag ska anses vara betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet om det har riskvägda tillgångar som uppgår till, eller överstiger, 500 miljarder kronor på balansdagen för föregående räkenskapsår. Definitionen innebär att endast de fyra storbankerna i dag anses vara betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Som angetts ovan har dock regeringen klart uttalat att det bör ankomma på Finansinspektionen att i det enskilda fallet ta ställning till vilka företag som är att anse som betydande. Regeringen har också valt att inte införa någon definition på lagnivå i anslutning till de krav på betydande företag som endast regleras i lag. Detta talar för att avsikten inte är att Finansinspektionen i föreskrifter ska definiera vilka företag som ska anses vara betydande. Enligt Finansinspektionens bedömning bör i linje med detta definitionen av betydande företag i ersättningsföreskrifterna tas bort.

Med anledning av att definitionen i ersättningsföreskrifterna tas bort finns anledning för Finansinspektionen att närmare redogöra för vilka överväganden myndigheten kommer att göra vid bedömningen av om ett företag är betydande och därmed kommer att träffas av de särskilda krav som gäller för sådana företag.

Finansinspektionen noterar att regeringen i propositionen för ett resonemang kring vad som utgör betydande företag och att regeringen inte verkar anse att den avgränsning som definitionen i ersättningsföreskrifterna innebär är felaktig. Regeringen anför till exempel att den definition som används i ersättningsföreskrifterna kan tjäna som ett riktmärke för när ett institut storleksmässigt kan betraktas som betydande.[46] Regeringen pekar dock på att bedömningen av om ett institut är betydande bör utgå från samtliga rekvisit ”storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet” och att dessa rekvisit bör vara kumulativa.

Finansinspektionen anser att en bedömning av om de ovan angivna rekvisiten är uppfyllda kan göras utifrån flera olika kriterier. Bedömningen skulle till exempel kunna göras utifrån hur många anställda företaget har, vilken typ av verksamhet det bedriver, hur stor gränsöverskridande verksamhet det har och andra liknande kriterier. Att i varje enskilt fall beakta en mängd olika kriterier riskerar dock att leda till en komplex och oförutsägbar tillämpning.

[46] Se propositionen s. 171.

Bedömningen av vad som ska utgöra ett betydande företag bör utgå från syftet med de aktuella bestämmelserna och vilka företag som kraven är avsedda att tillämpas på. De krav som aktualiseras för betydande företag går längre än de generella regler om riskhantering och ersättning som gäller för alla företag. De företag som inte anses betydande kommer alltså fortfarande att omfattas av de allmänna kraven på riskhantering, styrning och kontroll med mera. Även för dessa företag införs utökade krav på riskhantering vid genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet. Detta talar sammantaget för att de särskilda krav som ska gälla för betydande företag är avsedda att tillämpas på ett fåtal företag som har en särställning på de finansiella marknaderna. Således bör bara en mycket begränsad krets av företag anses vara betydande.

Den hållning som anges i stycket ovan ligger i linje med regeringens uppfattning att syftet med företagsstyrningsreglerna (enligt artikel 91 i kapitaltäckningsdirektivet) förefaller vara att träffa de institut som är att betrakta som så centrala att deras ledningsorgan måste hålla högsta klass för att tillgodose allmänna samhällsintressen och förhindra enskilda instituts fallissemang.[47] Vidare anser regeringen att betydande företag bör vara färre än de som kan komma att anses som systemviktiga. Även om detta resonemang förs i anslutning till det nu beslutade lagkravet om att begränsa antalet uppdrag för styrelseledamöter och verkställande direktörer i betydande företag, anser Finansinspektionen att det bör beaktas även vid myndighetens tillämpning av begreppet betydande företag i relation till de krav för betydande företag som genomförs genom föreskrifter. I kapitaltäckningsdirektivet används ju i samtliga dessa fall begreppet betydande företag för att avgränsa tillämpningsområdet för bestämmelserna. Avsikten måste därför anses vara att reglerna ska träffa samma företag.

Även i en bedömning som baseras på att rekvisiten för vad som utgör ett betydande företag ska vara kumulativa anser Finansinspektionen att storlekskriteriet är av störst betydelse. Med utgångspunkt i det svenska finansiella systemets nuvarande struktur anser Finansinspektionen därför att storlekskriteriet i dagsläget är en tillräcklig indikator för bedömningen, som innebär att även de andra rekvisiten är uppfyllda. Finansinspektionen anser därmed att definitionen i ersättningsföreskrifterna fortfarande utgör en väl avvägd avgränsning för vilka företag som är betydande med avseende på såväl storlek som intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Definitionen är dessutom enkel att tillämpa och den är förutsägbar för företagen. Finansinspektionen är mån om att dessa förhållanden inte nämnvärt förändras. Även om definitionen tas bort från ersättningsföreskrifterna kommer den därför tjäna som utgångspunkt för Finansinspektionens bedömning av vilka företag som är betydande. Mot bakgrund av hur regeringen uttalar sig i propositionen kan det dock finnas

[47] Se propositionen s. 171.

anledning att i det enskilda fallet väga in andra faktorer för det fall starka skäl talar för det.

Sammanfattningsvis är det Finansinspektionens uppfattning att bedömningen av huruvida ett företag är att anse som betydande även fortsättningsvis ska göras utifrån de kriterier som anges i den definition som hittills funnits i ersättningsföreskrifterna men som nu tas bort. Detta gäller både i förhållande till kraven i lagbestämmelserna och i föreskriftsbestämmelserna. I dagsläget kommer därmed fyra företag att anses som betydande. Om ett företag av andra skäl än storleken på de riskvägda tillgångarna skulle uppnå en sådan särställning på marknaden att det bör omfattas av de krav som avser betydande företag, kan det dock finnas anledning att i det enskilda fallet göra avsteg från denna tillämpning. Finansinspektionen kommer i sådana fall, inom ramen för den löpande tillsynen, påtala detta för företaget.

Gruppbestämmelser och tillämpning av kraven på gruppnivå

Artikel 109.2 och 109.3 kapitaltäckningsdirektivet – 1 kap. 1 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll, 1 kap. 1 § värdepappersföreskrifterna, 1 kap. 2 § föreskrifterna om hantering av operativa risker, 1 kap. 2 § föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem och 1 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll, värdepappersföreskrifterna, föreskrifterna om hantering av operativa risker, föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem samt ersättningsföreskrifterna, eller delar av dessa föreskrifter, ska i enlighet med vad som gäller enligt 3 kap. 4 § lagen om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag tillämpas på grupp- eller undergruppsnivå.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Enligt gruppkravsbestämmelserna i artiklarna 109.2 och 109.3 i kapitaltäckningsdirektivet ska moder- och dotterföretag som omfattas av kapitaltäckningsdirektivet uppfylla kraven i artiklarna 74–96 på gruppnivå eller undergruppsnivå för att säkerställa att deras styrformer, processer och rutiner är enhetliga och väl integrerade och att alla data och upplysningar som är av betydelse för tillsynen kan tas fram. Moder- och dotterföretag som omfattas av kapitaltäckningsdirektivet ska även införa de ovan nämnda styrformerna, processerna och rutinerna i sina dotterföretag som inte omfattas av kapitaltäckningsdirektivet. Denna skyldighet gäller dock inte om tillämpningen av sådana styrformer, processer och rutiner strider mot lagen i det tredje land där dotterföretaget är etablerat.

I dag finns bestämmelser om gruppkrav främst i kapitaltäckningslagen men även i till exempel Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2005:1) om styrning och kontroll av finansiella företag. Bestämmelserna om gruppkrav i kapitaltäckningslagen ersätts nu av bestämmelser i tillsynslagen.

Kapitaltäckningslagen innehåller även bestämmelser om vad som utgör en finansiell företagsgrupp. I samband med att lagen upphör försvinner detta begrepp. I de fall begreppet tidigare använts i föreskrifterna om riskhantering, styrning och kontroll, i värdepappersföreskrifterna eller i ersättnings-föreskrifterna har det ersatts av de nya begreppen ”konsoliderad situation” eller ”gruppnivå” och ”undergruppsnivå”, vilka används beroende på situation och utformning av relevant föreskriftsbestämmelse.

Gruppkravsbestämmelsen i 3 kap. 4 § tillsynslagen innebär att moder- och dotterföretag som står under tillsyn ska uppfylla kraven om riskhantering och genomlysning i 6 kap. 2 § första stycket och 3 § LBF samt 8 kap. 4 § första stycket och 5 § LVM på gruppnivå eller undergruppsnivå. Av detta följer att företagen, på gruppnivå eller undergruppsnivå, även ska tillämpa de föreskriftsbestämmelser som preciserar nämnda lagkrav. Bestämmelser som tydliggör detta införs därför i 1 kap. 1 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll, 1 kap. 1 § värdepappersföreskrifterna, 1 kap. 2 § föreskrifterna om hantering av operativa risker, 1 kap. 2 § föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem samt genom ändringar i 1 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna.

I de aktuella föreskrifterna inför Finansinspektionen således en bestämmelse som anger att föreskrifterna, eller delar av föreskrifterna, i enlighet med vad som gäller enligt 3 kap. 4 § tillsynslagen ska tillämpas på grupp- eller undergruppsnivå.

Av de aktuella föreskrifterna är det endast ersättningsföreskrifterna som hittills innehållit en bestämmelse om gruppkrav (se 1 kap. 3 §). Denna bestämmelse har i sin tur hänvisat till kapitaltäckningslagen som nu upphävts. Som nämns ovan har en ny bestämmelse om gruppkrav införts i tillsynslagen. Mot bakgrund av detta har bestämmelsen i ersättningsföreskrifterna justerats.

Vad gäller föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll så berördes frågan om gruppkrav i samband med att dessa antogs. Någon bestämmelse om gruppkrav infördes dock inte i föreskrifterna mot bakgrund av att det då ännu inte stod klart hur regeringens förslag till genomförande av gruppkravs-bestämmelserna i kapitaltäckningsdirektivet såg ut. Värdepappersföreskrifterna innehåller inte heller någon bestämmelse om gruppkrav motsvarande den som nu införs. Inte heller föreskrifterna om hantering av operativa risker eller föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet, och insättningssystem innehåller någon sådan bestämmelse. I samtliga dessa föreskrifter införs därför motsvarande bestämmelse som i ersättningsföreskrifterna.

Gruppkravet som finns i tillsynslagen utgår från begreppen ”gruppnivå” och ”undergruppsnivå” vilka används i artikel 109 och som finns definierade i artikel 4.1 punkt 48 och 49 tillsynsförordningen. ”Gruppnivå” och ”undergruppsnivå” omfattar företag som ingår i den konsoliderade situationen enligt artikel 18 tillsynsförordningen. Gruppkraven ska således gälla för företag som omfattas av den konsoliderade situationen. Detta motsvarar i stort sett vad som tidigare kallades finansiell företagsgrupp och tillämpningsområdet för gruppkravet torde därför i sak inte innebära någon förändring. För en närmare redogörelse för vad som avses med konsoliderad situation hänvisas till Finansinspektionens beslutspromemoria av den 10 december 2013.[48]

De nya föreskriftsbestämmelserna tydliggör att respektive föreskrifter, i den omfattning som anges, ska tillämpas på grupp- eller undergruppsnivå. I en och samma grupp kan det ingå både kreditinstitut och värdepapperbolag. Alla företag ska på individuell nivå tillämpa de föreskrifter som gäller för den egna företagstypen. Mot bakgrund av att det finns kreditinstitut som även bedriver värdepappersrörelse har det genom en tidigare ändring av värdepappers-föreskrifterna klargjorts att kreditinstitut med tillstånd att driva värdepappers-rörelse ska tillämpa värdepappersföreskrifterna för den del av verksamheten som avser värdepappersrörelse, utom bestämmelserna i 6 och 9 kap.[49] De bestämmelser i värdepappersföreskrifterna som omfattas av hänvisningen till lagens gruppkravsbestämmelse begränsas till reglerna i 6 kap. På individuell nivå bör det därför inte uppstå några konflikter eller oklarheter om vilka regler som gäller för ett särskilt företag. Eftersom relevanta krav i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och i värdepappersföreskrifterna är så pass lika bör det inte heller uppstå några väsentliga konflikter när föreskrifterna tillämpas på grupp- eller undergruppsnivå.

Vad avser föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem har Finansinspektionen beslutat att bestämmelserna om insättningssystem i 4 kap. inte ska omfattas av hänvisningen till lagens gruppkravsbestämmelse. Reglerna i kapitlet tar sikte på att företagen ska kunna leverera information till Riksgälden. Eftersom banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag är de enda företagstyper som får tillhandahålla inlåningskonton, och följaktligen ska ha it-system för detta, blir det inte aktuellt att tillämpa dessa bestämmelser på gruppnivå.

[48] Beslutspromemoria angående nya föreskrifter om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, s. 12 ff.

[49] Se Finansinspektionens beslutspromemoria av den 17 februari 2014.

Kravet om att tillhandahålla viss information på en webbplats

Artikel 96 kapitaltäckningsdirektivet – 2 kap. 14 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll, 6 kap. 5 c § värdepappersföreskrifterna och 2 kap. 11 § ersättningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag ska på sin webbplats förklara hur det organiserar och styr verksamheten. Företaget ska på webbplatsen även förklara hur styrelsen, styrelseledamöterna och den verkställande direktören uppfyller kraven på tillräcklig kunskap, insikt, erfarenhet och lämplighet.

Om företaget inte har en webbplats ska det kunna tillhandahålla informationen på annat sätt till allmänheten.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att det bör klargöras vilka uppgifter som ska offentliggöras. Bankföreningen anser att det bör räcka om företagen offentliggör de uppgifter som framgår av Svensk kod för bolagsstyrning i aktuella avseenden. Bankföreningen anser vidare att det bör anges att styrelseledamöterna och den verkställande direktören har godkänts av Finansinspektionen.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 96 i kapitaltäckningsdirektivet ska institut som upprätthåller en webbplats där förklara hur de uppfyller kraven i artiklarna 88–95 i direktivet. Kravet i artikel 96 i kapitaltäckningsdirektivet ska enligt regeringen genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.[50] Finansinspektionen inför därför nya bestämmelser i 2 kap. 14 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll, 6 kap. 5 c § värdepappersföreskrifterna och 2 kap. 11 § ersättningsföreskrifterna.

Finansinspektionen inför nya bestämmelser i föreskrifterna som innebär att ett företag på sin webbplats ska förklara hur det organiserar och styr verksamheten. Företaget ska även förklara hur dess styrelse, styrelseledamöter och verkställande direktör uppfyller kraven på tillräcklig kunskap, insikt, erfarenhet och lämplighet. Det som företagen ska förklara är hur de uppfyller kraven i de lagbestämmelser och föreskriftsbestämmelser som motsvarar kraven i artiklarna 88 och 91 i kapitaltäckningsdirektivet. Vad gäller *Bankföreningens* synpunkt att det bör räcka med de uppgifter som ska publiceras enligt Svensk kod för bolagsstyrning så anser Finansinspektionen att koden kan utgöra en bra utgångspunkt för bedömningen av vilka uppgifter som ska publiceras. En del av den information som ska lämnas enligt koden kommer överlappa den information som ska lämnas enligt de nya föreskrifts-

[50] Se propositionen s. 185.

bestämmelserna. Svensk kod för bolagsstyrning kan dock inte utan vidare anses uppställa samma krav som de nya föreskriftsbestämmelserna. Varje företag måste göra en egen bedömning av vilken information som ska offentliggöras för att uppfylla kraven i Finansinspektionens föreskrifter. Något krav på att företagen ska offentliggöra att styrelseledamöterna och den verkställande direktören ledningsprövats av Finansinspektionen införs inte i föreskrifterna. Företagen får naturligtvis om de så vill offentliggöra detta på sin webbplats.

Finansinspektionen inför även en ny regel i 2 kap. 11 § ersättnings-föreskrifterna om att företagen, om de har en webbplats, där ska offentliggöra information om hur de uppfyller föreskrifternas krav på ersättningspolicy och ersättningssystem. Det som företagen ska förklara enligt 2 kap. 11 § i ersättningsföreskrifterna är hur de uppfyller kraven i ersättningsföreskrifterna och andra lagbestämmelser som motsvarar kraven i artiklarna 92–95 i kapitaltäckningsdirektivet. För närvarande är det fråga om de föreslagna reglerna om maximal kvot på rörlig ersättning i LBF och LVM.

I tillägg till ovan anser Finansinspektionen att även företag som inte har en webbplats ska kunna tillhandahålla den information som omfattas av bestämmelserna. I bestämmelserna införs därför även ett krav på att företag som inte upprätthåller en webbplats ska kunna tillhandahålla motsvarande information till allmänheten. Detta krav går utöver det minimikrav som framgår av kapitaltäckningsdirektivet.

2.5 Rapportering till Finansinspektionen

Bestämmelser om rapportering till Finansinspektionen finns i artiklarna 99–101, 394, 415, 427 och 430 tillsynsförordningen. Dessa artiklar ger även Eba mandat att ta fram förslag till en teknisk standard för genomförande om rapportering senast den 1 januari 2014. Den 16 april 2014 antog kommissionen genomförandeförordningen om tekniska standarder för genomförande av instituts tillsynsrapportering enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 (den tekniska standarden om rapportering). Den 28 juni 2014 publicerades genomförandeförordningen i EU:s officiella tidning.[51]

Den tekniska standarden om rapportering ersätter helt kraven på rapportering enligt 4 kap. 1–3, 6 och 8 §§ kapitaltäckningsföreskrifterna (nedan kapitaltäckningsrapporten). Vidare görs följdändringar i inrapporterings-föreskrifterna om likviditet och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:14) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter (nedan föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter).

[51] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2014:191:TOC

Nedan följer en översikt av de rapporteringskrav som ställs i den tekniska standarden om rapportering. Vidare beskrivs Finansinspektionens ställningstaganden och skäl avseende att föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter upphävs och ges ut på nytt som nya föreskrifter samt att föreskrifter införs som kompletterar den tekniska standarden om rapportering. Finansinspektionen lämnar en redogörelse för ändringarna avseende likviditetsrapportering tillsammans med övriga följdändringar i likviditetsföreskrifterna i avsnitt 3.

Finansinspektionen inför även ändringar i standardrapporten som en följd av Europaparlamentet och rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen (ESA 2010). Även dessa ändringar beskrivs nedan. ESA 2010 är ett internationellt jämförbart räkenskapssystem för systematisk och detaljerad beskrivning av en hel ekonomi (dvs. en region, ett land eller en grupp av länder), av dess komponenter och av dess samband med andra ekonomier. Finansinspektionen är såsom statistikansvarig myndighet ansvarig för delar av den National- och Finansmarknadsstatistik som produceras av Statistiska centralbyrån (SCB). Detta ansvar innefattar att löpande anpassa föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter till både nationella och internationella förändringar av statistikkrav.

Den tekniska standarden om rapportering

Den tekniska standarden om rapportering innehåller rapporteringsmallar, instruktioner, datadefinitioner och datum för inrapportering. I Finansinspektionens remisspromemoria som publicerades den 26 mars 2014[52] finns en mer utförlig beskrivning av innehållet i den tekniska standarden om rapportering.

Den tekniska standarden om rapportering omfattar rapporteringskrav inom följande områden.

- Kapitalbaskrav och stora exponeringar
- Förluster på utlåning med säkerhet i fastighet
- Bruttosoliditet
- Likviditet
- Intecknade tillgångar
- Finansiell information (FINREP-paketet)

FINREP-paketet ska enligt artikel 99.2 tillsynsförordningen rapporteras av alla noterade institut och alla onoterade kreditinstitut på gruppnivå i enlighet med

[52] www.fi.se/Regler/FIs-forfattningar/Forslag-nya-FFFS/Listan/forslag-till-nya-regler-om-tillsynskrav-for-kreditinstitut-och-vardepappersforetag/

reglerna om konsolidering i artiklarna 18–22 tillsynsförordningen. Det innebär att värdepappersbolag som är onoterade inte omfattas av krav på att rapportera FINREP-paketet.

Den första inrapporteringen av FINREP-paketet ska lämnas till Finansinspektionen senast den 11 november 2014 beräknad på information per den 30 september 2014. Rapporteringen i denna del är huvudsakligen kvartalsvis men vissa delar rapporteras varje halvår och vissa delar endast årsvis.

FINREP-paketet innehåller rapportering av balans- och resultaträkning med specifikationer enligt internationella redovisningsregler (IFRS) samt tillkommande rapporteringskrav enligt den tekniska standarden om rapportering. Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av bokslutsuppgifter innehåller liknande rapporteringskrav. Det är därför önskvärt att harmonisera rapporteringskraven i föreskrifterna så långt det är möjligt.

Eba har lämnat ett förslag till teknisk standard om rapportering av lånefordringar som beviljats en eftergift (*forbearance*) och problemlån (*non performing exposures*)[53] som innebär att ett flertal nya punkter införs i FINREP-paketet med krav på rapportering av dessa uppgifter. Detta förslag utgör ett tillägg till den tekniska standarden om rapportering.

2.5.1 Föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter

Nya föreskrifter om rapportering av bokslutsuppgifter

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter upphävs och ersätts med en ny grundförfattning med samma namn. De nya föreskrifterna träder ikraft den 15 juli 2014.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med undantag för att uppställningsformen avseende ett avsnitt i rapportblanketten i bilaga 1 har ändrats.

Remissinstanserna: *Bokföringsnämnden* anger att de noterat att i förslaget till föreskrifter om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter används begreppet årsbokslut med en annan innebörd än i bokföringslagen.

Finansinspektionens skäl: Föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter med tillhörande bilagor upphävs och ersätts med en ny

[53] EBA FINAL draft Implementing Technical Standards on supervisory reporting on forbearance and non-performing exposures under article 99(4) of Regulation (EU) No 575/2013, http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/supervisory-reporting/draft-implementing-technical-standard-on-supervisory-reporting-forbearance-and-non-performing-exposures-

grundförfattning eftersom tillämpningsområdet för föreskrifterna har ändrats. Föreskrifterna innehåller såsom tidigare två bilagor, bilaga 1 med rapporteringsblankett (nedan kallad standardrapporten) och bilaga 2 med anvisningar till standardrapporten. I standardrapporten införs det nya rapporteringskrav, vilka redogörs för i kommande avsnitt.

Alla kreditinstitut och noterade värdepappersbolag ska tillämpa föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter på individuell nivå och FINREP-paketet på gruppnivå enligt reglerna om konsolidering i artikel 18 tillsynsförordningen (dvs. konsolidering enligt kapitaltäckningsreglerna). Övriga företag ska fortsätta rapportera standardrapporten enligt föreskrifterna både på individuell nivå och för koncern (dvs. konsolidering enligt redovisningsreglerna). Onoterade värdepappersbolag omfattas således inte av FINREP-paketet och ska därför rapportera standardrapporten enligt de nya föreskrifterna både på individuell nivå och för koncern. Sammanfattningsvis innebär det att Finansinspektionen undantar företag som är skyldiga att rapportera enligt FINREP-paketet från kravet att på koncernnivå rapportera i enlighet med föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter.

Den nya rapporteringen av FINREP-paketet omfattar vissa uppgifter som i dagsläget täcks av standardrapporten. Rapporteringen enligt FINREP-paketet kan skilja sig från koncernredovisningen av balans- och resultaträkning i den externa redovisningen. Detta eftersom konsolideringen, enligt artikel 18 i tillsynsförordningen, kan skilja sig från konsolidering enligt redovisningsreglerna. Skillnaden avseende rapportering av finansiell information på koncernnivå jämfört med gruppnivå har dock inte bedömts vara tillräckligt stor för att motivera att också behålla standardrapporten för rapportering på koncernnivå för de företag som är skyldiga att rapportera enligt FINREP-paketet.

Finansinspektionen inför de nya föreskrifterna med samma första referensdag för rapportering som FINREP-paketet, dvs. för balansdagen den 30 september 2014. På detta sätt kommer begrepp och definitioner i dessa rapporteringspaket att vara desamma. Finansinspektionen beslutar även att företag får rapportera raderna C74 – C76 och C95 – C96 i standardrapporten senast den 31 december 2014, vilket överensstämmer med tidpunkten då samma uppgifter ska rapporteras i FINREP-paketet.

Uppställningsformen av standardrapporten under avsnitt C (C77- C82) har ändrats. Det innebär att radnumreringen på raderna C83 och framåt har ändrats. Anledningen är att standardrapporten i IT-systemet byggs och rapporteras i ett stående format vilket inte möjliggör rapportering av data i flera kolumner (liggande format). Någon saklig ändring är det således inte fråga om.

Begreppet årsbokslut används i föreskrifterna och i bilagorna till föreskrifterna i syfte att referera till vid vilken tidpunkt rapportering till Finansinspektionen ska ske, samt vilka uppgifter som ska rapporteras vid räkenskapsårets slut.

Finansinspektionens avsikt är inte att hänvisa till rapportering av ett årsbokslut enligt kraven i bokföringslagen.

Specifikationer i avsnitt C och D i standardrapporten

Osäkra lånefordringar

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen upphäver kravet på inrapportering av osäkra lånefordringars bokförda värde (tidigare C68) och inför istället ett rapporteringskrav för redovisat värde av så kallade problemlån (*non-performing exposures*) och vilka av dessa som företaget har gjort reserveringar för (C74–C76). Företag ska även rapportera redovisat värde för alla de lånefordringar som inte är problemlån, så kallade normala låne-fordringar.

Vidare upphäver Finansinspektionen kravet på rapportering av upplupet anskaffningsvärde för lånefordringar före beaktandet av reserveringar (tidigare C72).

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Begreppet osäkra lånefordringar finns idag varken definierat i svenska eller internationella redovisningsregler (IFRS) och inte heller i Finansinspektionens redovisningsföreskrifter, vilket kan medföra att inrapporterad information inte är jämförbar mellan företagen. Definitionen av problemlån i anvisningarna är samma som FINREP:s definition av ”*non-performing exposures*”[54], men med ett avgränsat tillämpningsområde eftersom problemlån i standardrapporten endast omfattar lånefordringar. Med rapportering av så kallade problemlån eftersträvar Finansinspektionen en enhetlig och jämförbar rapportering där alla företag, oavsett om de rapporterar enligt FINREP-paketet eller inte, tillämpar samma definition för lånefordringar som inte presterar enligt ursprungligt avtal i inrapporteringen.

Vidare anser Finansinspektionen att kravet på rapportering av upplupet anskaffningsvärde för lånefordringar före beaktandet av reserveringar kan utgå eftersom den uppgiften går att ta fram genom att addera redovisat värde av normala lånefordringar, totala problemlån efter reserveringar samt totala reserveringar.

[54] EBA FINAL draft Implementing Technical Standards on supervisory reporting under Regulation (EU) No 575/2013. EBA-ITS-2013-02, 2013-07-26

Avstämning av avsättningskonto och reserveringar avseende poster inom linjen

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen inför en avstämning i standardrapporten mellan periodens ingående och utgående balans av reserveringar för lånefordringar (C77–C94).

Finansinspektionen inför även kompletterande anvisningar till avstämnings-tabellen vilka är i enlighet med FINREP-paketets definitioner för motsvarande poster.

Finansinspektionen flyttar raden för rapportering av reserveringar avseende poster inom linjen (C97), så att den ligger avskilt från de reserveringar som görs för lånefordringar som redovisas inom balansräkningen.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Standardrapporten innehåller sedan tidigare rapporteringskrav på utgående balanser inom ovan nämnda reserveringar, dock utan några specifikationer av förändringarna. Den införda avstämningstabellen bygger på FINREP-paketets motsvarande rapporteringskrav. Genom denna ändring specificeras periodens förändringar på avsättningskontot så att rapportstrukturen blir tydligare och lättare att följa.

Genom att rapporteringsraden flyttas kan den manuella hantering av inrapporterad data upphöra och det blir även tydligt vilka reserveringar som avser poster inom linjen.

Lånefordringar som beviljats en eftergift

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen ersätter kravet på inrapportering av bokfört värde före och efter beviljandet av eftergifter (tidigare C69 och C70) samt bedömt återvinningsvärde av lånefordringar (tidigare C71) med ett krav på att i standardrapporten lämna uppgifter om totalt belopp för lånefordringar som beviljats en eftergift samt ackumulerade reserveringar på dessa (C95-C96).

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med undantag för att texten i anvisningarna till rad C95 ändrats till att avse det redovisade värdet efter reserveringar för samtliga lånefordringar som har beviljats en eftergift.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Definitionen av lånefordringar som beviljats en eftergift i anvisningarna hänvisar till FINREP:s definition av ”*forbearance*”, men med ett avgränsat tillämpningsområde eftersom definitionen i

standardrapporten endast omfattar lånefordringar. Genom att införa en definition av lånefordringar som beviljats en eftergift skapas förutsättningar för Finansinspektionen att erhålla en enhetlig inrapportering. Detta möjliggör en ökad insyn och transparens avseende lånefordringar där låntagaren har finansiella svårigheter och därmed fått justerade lånevillkor.

Modifiering av lånevillkor och refinansiering är vanligt förekommande aktiviteter i en bankverksamhet. Det finns dock en inneboende risk för att dessa åtgärder kan riskera att redovisningen av en kreditförlust försenas. Genom att införa en enhetlig definition av lån som beviljats en eftergift på grund av att låntagaren befinner sig i finansiella svårigheter, både för de företag som rapporterar enligt FINREP-paketet och för de som rapporterar enligt standardrapporten, kan Finansinspektionens tillsyn över kvaliteten på företagens lånefordringar underlättas. De företag som rapporterar enligt standardrapporten på individuell nivå och FINREP på gruppnivå kommer att lämna liknande uppgifter i standardrapporten som i FINREP.

Anledningen till att texten i anvisningarna till rad C95 ändras avseende vilka lånefordringar som ska rapporteras är endast att Finansinspektionen nu korrigerar ett uppmärksammat skrivfel. Beloppet på rad C95 ska således avse ackumulerade belopp, och inte bara de som beviljats en eftergift under räkenskapsperioden.

Rapporteringskravet på bedömt återvinningsvärde av lånefordringar som återfått status av normal lånefordran upphävs då dessa uppgifter inte tillför något väsentligt i Finansinspektionens tillsyn.

Resultaträkning

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen omstrukturerar avsnittet i standardrapporten som handlar om kreditförluster i resultat-räkningen. Rapporteringsraderna får även nya benämningar med samma innebörd. Därtill utgår krav på rapportering av återförda tidigare gjorda reserveringar som nu redovisas som konstaterade förluster (tidigare D53).

Finansinspektionen förtydligar även i anvisningarna avseende rapportering av periodens bortskrivning direkt mot resultaträkningen, att det avser de bortskrivningar som gjorts utan användning av ett avsättningskonto (se anvisningar till raderna D53, D58 och D63).

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Enligt Finansinspektionen innebär ändringarna att rapportstrukturen blir tydligare och lättare att följa. Ändringarna syftar till att höja kvaliteten på rapporterade uppgifter inom ett område där

Finansinspektionen under en period identifierat tydliga kvalitetsbrister i inrapporterad data. Uppgiften om återförda tidigare gjorda reserveringar som nu redovisas som konstaterade förluster påverkar balansräkningen och har således flyttats till avstämningen av avsättningskontot i avsnitt C.

Ändrade statistikkrav

Förvaltarregistrerat fondinnehav

Finansinspektionens ställningstagande: Kreditinstitut ska på individuell nivå rapportera innehav i investeringsfonder. Rapporteringen innehåller en fördelning av eget ägande samt en uppdelning på sektorer för det förvaltarägda kapitalet (C43).

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen är såsom statistikansvarig myndighet ansvarig för delar av den National- och Finansmarknadsstatistik som produceras av Statistiska centralbyrån (SCB). Detta ansvar innefattar att löpande anpassa standardrapporten till både nationella och internationella förändringar av statistikkrav. SCB har konstaterat att det, utifrån det material SCB i dag erhåller, är svårt att för investeringsfonder särskilja vad kreditinstitut äger för kunds respektive egen räkning. Detta leder till att merparten av fondandelsägare i investeringsfondsstatistiken rapporteras som kreditinstitut vilka därmed blir överskattade på bekostnad av andra sektorer, däribland hushållen. Kreditinstitut ska därför själva rapportera sina innehav i investeringsfonder och SCB kan utifrån denna rapportering beräkna olika sektorers ägande med hjälp av både fondernas och kreditinstitutens rapportering.

Rapportering sker i en specifikation till posten ”aktier och andelar”. För att kunna göra en jämförelse med fondernas rapportering möjlig behövs det en specifikation av det svenskregistrerade fondinnehavet.

Branschfördelad in- och upplåning

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen inför ett rapporteringskrav av branschfördelad in- och upplåning från svenska icke-finansiella företag. Branschfördelning görs enligt den SNI-kodning som används för specifikation av utlåning till svenska icke-finansiella företag under raderna C17 – C38.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Nationalräkenskaperna använder idag den branschfördelade utlåningen i standardrapporten för sina FISIM-beräkningar.[55] På motsvarande sätt använder man sig av Företagens Ekonomi[56] (FEK) för att beräkna den branschfördelade inlåningen. Att använda olika källor för indata i samma produkt innebär ofta avstämningsproblem och det uppkommer differenser som måste hanteras på något sätt. Att använda samma källa för att branschfördela både ut- och inlåningen kommer att förbättra kvaliteten i Nationalräkenskaperna.

Mellanhavanden svenska filialer i utlandet

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen inför en uppdelning på lån och räntor i rapporteringen av mellanhavanden mellan moderföretag och filial.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Specifikation E om svenska filialer i utlandet i standardrapporten används primärt för att kunna exkludera mellanhavanden mellan filialen och den svenska delen av moderföretaget. Uppgifterna används av SCB som indata i National- och Finansräkenskaperna. För att SCB bättre ska kunna exkludera olika typer av mellanhavanden mellan moderföretag och filial införs en uppdelning på lån respektive räntor. Fordringar och skulder avseende lån samt intäkter och kostnader avseende räntor utgör ofta merparten av mellanhavandet mellan en filial och dess moderföretag. De nya raderna (E2, E4, E6 och E8) rapporteras som ”varav-poster” till nuvarande poster och rapporteras brutto. Detta innebär till exempel att lånefordringar och låneskulder inte redovisas som ett nettobelopp utan redovisas brutto var för sig.

[55] Financial Intermediation Services Indirectly Measured, FISIM, beräknas som utlånings- minus inlåningsräntor för olika användare. Uppgiften används i nationalräkenskaperna för att bättre kunna prissätta de finansiella tjänster som inte betalas genom avgifter utan genom differensen mellan in- och utlåningsräntor.

[56] Företagens Ekonomi är en statistikprodukt som SCB producerar årsvis. Den belyser näringslivets struktur (förutom de finansiella företagen) med avseende på lönsamhet, finansiering, tillväxt mm. Statistiken har många källor men den primära källan är de så kallade SRU-utdragen (skatteverkets standardiserade räkenskapsutdrag). Produkten är även en stor indatakälla till National- och Finansräkenskaperna.

Sektorkoder företag och standard för institutionell sektorindelning

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen anpassar sektorkoderna, som i anvisningarna till standardrapporten definierar kreditinstitut, till ESA 2010.

Finansinspektionen ändrar även hänvisningen för sektorindelning till att vara utformad i enlighet med Standard för institutionell sektorindelning 2014 (INSEKT 2014).

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: ESA 2010 innehåller krav på en ny sektorfördelning som kommer att innebära att den treställiga kod som idag finns ersätts av en sexställig kod. Många företag har automatiserade lösningar där man hämtar uppgifter från SCB:s företagsdatabas, vilken kommer att uppdateras med de nya koderna först i slutet av 2014. Därför kommer de nya sexställiga koderna att börja gälla från och med rapporteringen per kvartal fyra 2014 varför denna ändring träder ikraft den 1 oktober 2014. De nya koderna anges på SCB:s hemsida och enbart beteckningarna framgår i anvisningarna.

De nuvarande sektorerna är definierade i enlighet med Standard för institutionell sektorindelning 2000. Hänvisningen i föreskrifterna anpassas nu till ESA 2010 där sektorerna ska vara definierade i enlighet med Standard för institutionell sektorindelning 2014 (INSEKT 2014).

Övriga ändringar i standardrapporten

Redovisningsprincip

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen tar bort rapporteringscellerna med val av redovisningsprincip från standardrapporten.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Enligt redovisningsföreskrifterna ska samtliga institut tillämpa IAS-förordningen när de upprättar sina koncernredovisningar. På individuell nivå ska instituten tillämpa lagbegränsad IFRS. Eftersom det inte längre finns någon valmöjlighet avseende redovisningsprincip kan skyldigheten att rapportera detta tas bort.

Rapporteringskrav filialer

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen förtydligar att filialer till svenska kreditinstitut och värdepappersbolag i utlandet ska rapportera mellanhavanden enligt avsnitt E.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Avsnitt E i standardrapporten innehåller en specifikation av mellanhavanden mellan det svenska moderföretaget och dess filial i utlandet. Rapporteringskravet för filialer till svenska kreditinstitut och värdepappersbolag i utlandet fanns tidigare inte specificerat i anvisningarna till standardrapporten utan enbart i föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter. Detta var ett misstag. Genom den nu gjorda ändringen rättas misstaget till och det innebär ingen ändring i sak.

Specifikation Eget kapital

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen förtydligar specifikationen för eget kapital genom att raden för förändring av fond för orealiserade vinster/verkligt värde (G39) byter namn till förändring av fond för verkligt värde.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Fond för verkligt värde är en delpost inom Andra fonder (A30) enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Med ändringen avser Finansinspektionen att förtydliga radens benämning för att undvika att förändringar inom denna delpost rapporteras på fel rad.

2.5.2 Föreskrifter som kompletterar teknisk standard om rapportering

Rapportering i svenska kronor

7 kap. 1 och 2 §§ föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Rapportering av uppgifter enligt den tekniska standarden om rapportering ska ske i svenska kronor. Belopp i utländsk valuta ska räknas om till svenska kronor med ledning av de avistakurser som gäller vid beräkningstillfället. Företag ska fastställa och dokumentera principerna för omräkningen.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: De krav som gällt tidigare i 4 kap. 4 och 5 §§ kapitaltäckningsföreskrifterna införs, med mindre redaktionella ändringar, i 7 kap. 1 och 2 §§ föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Det innebär att rapportering av information enligt den tekniska standarden om rapportering, i likhet med nuvarande bestämmelser, ska ske i svenska kronor. Företagen ska även framöver fastställa och dokumentera principerna för omräkning av utländsk valuta till svenska kronor. Dessa principer ska tillämpas konsekvent och omräkningen ska ta sin utgångspunkt i de avistakurser som gäller vid beräkningstillfället.

Av artikel 17.2 b i den tekniska standarden om rapportering framgår att företag vid rapportering till Finansinspektionen ska uppge vilken valuta uppgifterna lämnas i. Detsamma anges när det gäller likviditetsrapportering i artikel 415.1 tillsynsförordningen. Det specificeras dock inte vilken valuta företag ska lämna uppgifterna i. Övriga myndighetsrapporter lämnas idag i svenska kronor. Finansinspektionen anser därför att det är rimligt att även den rapportering som ska ske enligt den kommande tekniska standarden om rapportering lämnas i svenska kronor.

Bevarande av uppgifter

7 kap. 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Företag ska dokumentera de uppgifter som är underlag för rapporteringen till Finansinspektionen. Dokumentationen ska bevaras i minst sju år.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att det bör tydliggöras på ett bättre sätt hur detaljerat kravet på dokumentation är. De anser inte att det framgår tydligt av remisspromemorian eller förslaget.

Finansinspektionens skäl: I 7 kap. 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar införs det krav på företag att dokumentera de uppgifter som är underlag för rapporteringen till Finansinspektionen på ett sätt som möjliggör kontroll vid varje tidpunkt. Motsvarande krav har i 4 kap. 7 § kapitaltäcknings-föreskrifterna ställts tidigare. Det är alltså ingen ändring utan de krav som Finansinspektionen i dag ställer på dokumentation kommer även framöver att gälla. Finansinspektionen anser inte att det är lämpligt att i föreskrifterna ytterligare tydliggöra hur detaljerat kravet på dokumentation är eftersom det är ser olika ut mellan olika företag beroende på komplexitet och eventuella systemlösningar. För samtliga fall gäller dock att det är uppgifterna som är

underlag till rapporteringen som ska dokumenteras. Detta för att Finansinspektionen i sin tillsyn ska kunna kontrollera de inrapporterade siffrorna. Exempelvis kan dokumentationen av vissa siffror som rapporteras till Finansinspektionen bestå av underlag från bokföringen.

Finansinspektionen tydliggör i de nya föreskrifterna att de dokumenterade uppgifterna ska bevaras i sju år. Även om Finansinspektionens förslag ställer krav på att uppgifterna ska bevaras i sju år finns det inga hinder för företag att bevara dokumentationen längre än så. Anledningen till att det införs en uttrycklig tidsgräns i föreskrifterna är att tydligt ange Finansinspektionens förväntningar på hur lång tid underlaget till rapporteringen bör vara tillgängligt hos företagen. Detta för det fall Finansinspektionen har behov av att kontrollera inrapporterade uppgifter som en del i den löpande tillsynen. Eftersom 7 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) ställer krav på arkivering av bokförings-underlag i just sju år anser Finansinspektionen att det är rimligt att ställa samma krav på bevarande av dokumenterade underlag till myndighets-rapportering.

2.6 Föreskrifter om likviditet

Detta avsnitt ger en övergripande beskrivning av likviditetsreglerna i tillsyns-förordningen samt Finansinspektionens ändringar i reglerna om likviditet.

Regler om likviditet finns i följande föreskrifter:

- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag (nedan hanteringsföreskrifterna om likviditet),
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:37) om rapportering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag (nedan inrapporteringsföreskrifterna om likviditet), och
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2012:6) om krav på likviditetstäckningsgrad och rapportering av likvida tillgångar och kassaflöden (nedan föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad).

Föreskrifterna om likviditet kallas nedan tillsammans för likviditets-föreskrifterna.

Bestämmelser om likviditet i tillsynsförordningen återfinns främst i artiklarna 411–428. Artikel 412 tillsynsförordningen innehåller ett allmänt krav på likviditetstäckning. Allmänna regler om att instituten ska hålla en adekvat likviditetsreserv finns redan i dag i hanteringsföreskrifterna om likviditet.

Artikel 415 tillsynsförordningen innehåller också krav på rapportering av likviditet. Artiklarna 416–426 i förordningen avser rapportering av poster för

likviditetstäckning och motsvarar delvis nuvarande svenska bestämmelser i 2 kap. 1–3 §§ om rapportering av likviditetsreserven och 12–14 §§ samt bilagan om rapportering av likvida tillgångar, kassautflöden och kassainflöden i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet. Artiklarna 416–426 tillsynsförordningen innehåller också regler som till viss del motsvaras av bestämmelserna om rapportering i föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad.

Enligt artikel 460 tillsynsförordningen ges kommissionen befogenhet att anta en delegerad akt som ska specificera hur ett kvantitativt krav på likviditetstäckning i artikel 412 tillsynsförordningen ska utformas.

Enligt artikel 412.5 tillsynsförordningen får behörig myndighet fortsätta ställa krav på likviditetstäckningsgrad enligt nationella bestämmelser fram tills ett bindande likviditetstäckningskrav på 100 procent är introducerat genom tillsynsförordningen. Enligt artikel 415.3 tillsynsförordningen får de behöriga myndigheterna, innan bindande likviditetskrav införts fullt ut, fortsätta att samla information genom övervakningsverktyg i syfte att övervaka efterlevnaden av befintliga nationella likviditetsstandarder. Ett kvantitativt krav på likviditetstäckningsgrad för vissa större svenska institut finns redan i dag i föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad. Det är ännu inte beslutat hur det kvantitativa kravet i tillsynsförordningen ska beräknas och tillsynsförordningen innehåller därför inte ett kvantitativt krav på likviditetstäckningsgrad motsvarande det som finns i Finansinspektionens föreskrifter. Finansinspektionen gör därför i nuläget inga förändringar avseende det krav på likviditetstäckningsgrad som finns i föreskrifterna. Föreskrifterna kommer dock att utvärderas när den slutgiltiga definitionen på likviditetstäckning fastställts genom tillsynsförordningen.

2.6.1 Ändring av likviditetsföreskrifterna

Även om Finansinspektionen med stöd av artikel 412.5 tillsynsförordningen får lämna likviditetsföreskrifterna oförändrade har myndigheten ändå identifierat behov av vissa ändringar. Nedan följer Finansinspektionens redogörelse för dessa ändringar avseende rapportering, tillämpningsområde för gruppkraven och offentliggörande av likviditetsinformation.

I övrigt sker en anpassning av likviditetsföreskrifterna till termer och uttryck i tillsynsförordningen.

Rapportering

2 kap. inrapporteringsföreskrifterna om likviditet samt bilagan

Finansinspektionens ställningstagande: Följande regler om rapportering i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet upphävs per den 1 oktober 2014:

- likviditetsreserven (2 kap. 1–3 §§)

- likvida tillgångar och kassaflöden (2 kap. 12–14 §§ samt bilagan)

Företag ska vid rapportering av kassaflöden enligt 2 kap. 5 § inrapporterings-föreskrifterna om likviditet inte inkludera sådana kassaflöden som uppstår då likvida tillgångar enligt artikel 416.1 a–d tillsynsförordningen förfaller och inflöden uppstår under förutsättning att tillgångarna uppfyller de operativa kraven i artikel 417 tillsynsförordningen. Denna ändring träder i kraft den 1 oktober 2014.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* och *Sparbankernas Riksförbund* invänder mot Finansinspektionens förslag att enbart upphäva 2 kap. 1–3 §§, 12–14 §§ och bilagan till inrapporteringsföreskrifterna. De anser att föreskrifterna ska upphävas i sin helhet mot bakgrund av att tillsynsförordningen innehåller krav på likviditetsrapportering och att nationella rapporteringskrav vid sidan av tillsynsförordningen står i strid med en EU-harmonisering av likviditetsregler. *Finansbolagens Förening* har tagit del av Svenska Bankföreningens yttrande och stödjer detta i allt väsentligt.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen beslutar att upphäva vissa delar av rapporteringen i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet eftersom dessa delar motsvaras av likviditetsrapportering i tillsynsförordningen. Denna ändring görs för att undvika dubbelrapportering av liknande uppgifter. Den rapportering enligt inrapporteringsföreskrifterna som inte upphävs motsvaras emellertid inte av likviditetsrapportering i tillsynsförordningen och tillför även fortsättningsvis värdefull information för Finansinspektionen om likviditetssituationen i de företag som idag omfattas av inrapporterings-föreskrifterna. För företag som inte omfattas av inrapporteringsföreskrifterna om likviditet finns ett rapporteringskrav genom tillsynsförordningen som trädde ikraft den 1 januari 2014. Tillsynsförordningen reglerar i artiklarna 6.4 och 11.3 vilka företag som omfattas av likviditetsreglerna i tillsynsförordningen. Artikel 412.5 tillsynsförordningen ger också enskilda medlemsstater rätt att behålla eller införa nationella bestämmelser i fråga om likviditetskrav fram till dess att en bindande minimistandard införts fullt ut enligt artikel 460 tillsynsförordningen. Enligt artikel 415.3 tillsynsförordningen får de behöriga myndigheterna, innan bindande likviditetskrav införts fullt ut, också fortsätta att samla information genom övervakningsverktyg i syfte att övervaka efterlevnaden av befintliga nationella likviditetsstandarder. Det bindande likviditetstäckningskravet ska, enligt artikel 460.2 tillsynsförordningen, vara infört fullt ut den 1 januari 2018. Till dess kan Finansinspektionen därmed behålla den likviditetsrapportering som inte omfattas av likviditetsrapportering enligt tillsynsförordningen. Finansinspektionen planerar dock att göra en översyn av de delar av inrapporteringsföreskrifterna om likviditet som inte upphävs i detta skede när de ytterligare likviditetsövervakningsmått som utvecklats av Eba träder ikraft (*Implementing Technical Standards on additional liquidity monitoring*

metrics)[57]. I den utsträckning dessa ytterligare likviditetsövervakningsmått ger Finansinspektionen motsvarande information som idag regleras genom inrapporteringsföreskrifterna om likviditet, kommer Finansinspektionen överväga att upphäva hela eller delar av dessa.

Vid rapportering av kassaflöden enligt 2 kap. 5 § inrapporteringsföreskrifterna ska ett företag inte räkna med sådana kassaflöden som uppstår då likvida tillgångar förfaller. Anledningen till detta är att rapporteringen av kassaflöden syftar till att mäta hur länge likviditetsreserven räcker när företagets nuvarande tillgångar och skulder förfaller samtidigt som företaget inte ingår i några nya transaktioner. Med anledning av att kraven på rapportering av likviditetsreserven i 2 kap. 1–3 §§ i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet upphävs ska inrapporteringen av kassaflöden enligt 2 kap. 5 § samma föreskrifter istället utesluta de likvida tillgångar som företaget rapporterar enligt 416.1 a–d tillsynsförordningen under förutsättning att dessa tillgångar uppfyller de operativa kraven i artikel 417.

Offentliggörande av likviditetsinformation

5 kap. hanteringsföreskrifterna om likviditet

Finansinspektionens ställningstagande: Reglerna om offentliggörande av likviditetsinformation i föreskrifterna om offentliggörande införs med mindre redaktionella ändringar i ett nytt kapitel i hanteringsföreskrifterna om likviditet.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med undantag för att föreskriftstexten har redigerats för att lydelsen ska stämma överens med bestämmelserna om offentliggörande av information i 8 kap. föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Beslutet innebär ingen ändring i sak för företagen utan är enbart en följd av det kommande förslaget att föreskrifterna om offentliggörande upphävs.

Reglerna om offentliggörande omfattar, i likhet med nuvarande bestämmelser, bland annat offentliggörande av information om storleken på likviditets-reserven och hur den är sammansatt, storleken och fördelningen på olika finansieringskällor samt värden på olika riskmått och nyckeltal. I riskmått och nyckeltal innefattas likviditetstäckningsgraden enligt föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad.

---

[57] http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/liquidity-risk/draft-implementing-technical-standards-on-additional-liquidity-monitoring-metrics

Tillämpningsområde på gruppnivå

1 kap. 2 § hanteringsföreskrifterna om likviditet, 1 kap. 2 § inrapporteringsföreskrifterna om likviditet och 1 kap. 2 § föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska tillämpa likviditetsföreskrifterna på gruppnivå enligt den konsolidering som framgår av artikel 18.1 tillsynsförordningen. Definitionerna av dotterföretag och moderföretag ersätts med motsvarande definitioner i tillsynsförordningen.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionens motivering till ändringarna är att anpassa likviditetsföreskrifterna till de regler om konsolidering i tillsynsförordningen som företagen ändå måste använda för inrapporteringen av likviditetsinformation enligt tillsynsförordningen och den tekniska standarden om rapportering.

En tillämpning av bestämmelserna om likviditet på gruppnivå enligt konsolidering i artikel 18.1 tillsynsförordningen innebär att alla moder- och dotterföretag som är institut, finansiella institut, finansiella moderholding-företag eller blandade finansiella moderholdingföretag ska ingå i konsolideringen.

Enligt de nu gällande likviditetsföreskrifterna tillämpas kraven på gruppnivå på den finansiella företagsgruppen. Den finansiella företagsgruppen definieras i likviditetsföreskrifterna som den del av en finansiell företagsgrupp enligt 9 kap. 1 § 1 kapitaltäckningslagen som består av ett institut och de dotterföretag som är institut eller motsvarande utländska företag. Tillsynsförordningen innehåller inte begreppet finansiell företagsgrupp och det finns därför behov av att byta ut detta begrepp i likviditetsföreskrifterna.

Finansinspektionen beslutar också att den definition av dotterföretag som finns i hanteringsföreskrifterna om likviditet ersätts med motsvarande definition som gäller i tillsynsförordningen. Denna definition finns i artikel 4.16 i tillsynsförordningen. När det gäller definitionen av moderföretag i hanteringsföreskrifterna om likviditet och föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad, ändras denna på så sätt att hänvisning görs till artikel 11.3 tillsynsförordningen istället för till 9 kap. 3 § kapitaltäckningslagen. Dessa ändringar innebär ingen ändring i sak. Innebörden av dotterföretag i tillsynsförordningen är densamma som innebörden av definitionen av dotterföretag i kapitaltäckningslagen. Vidare har den nuvarande definitionen av moderföretag i likviditetsföreskrifterna samma innebörd som den i artikel 11.3

tillsynsförordningen, på så sätt att den pekar ut vilket företag som ansvarar för att föreskrifterna uppfylls på gruppnivå.

Ikraftträdande

Hanteringsföreskrifterna om likviditet, inrapporteringsföreskrifterna om likviditet och föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad

Finansinspektionens ställningstagande: Ändringarna i likviditetsföreskrifterna träder ikraft den 2 augusti 2014. Bestämmelserna i 2 kap. 1–3 §§ och 12–14 §§ samt bilagan i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet upphävs dock först den 1 oktober 2014 då även ändringen i 2 kap. 5 § samma föreskrifter träder i kraft.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Inrapporteringsmallarna för den existerande nationella likviditetsrapporteringen skiljer sig från mallarna för den nya likviditetsrapporteringen i tillsynsförordningen. Finansinspektionen behöver därför ha viss tid för att bedöma jämförbarheten mellan den information som företagen rapporterar in genom tillsynsförordningen och den information som idag tas in genom existerande föreskrifter. Av denna anledning upphävs 2 kap. 1–3 §§, 12–14 §§ och bilagan den 1 oktober 2014 och ändringen i 2 kap. 5 § i inrapporteringsföreskrifterna börjar gälla samma dag. Den första månadsrapporteringen avseende likviditet enligt tillsynsförordningen ska lämnas till Finansinspektionen senast den 30 juni 2014. Detta innebär att företagen under en övergångsperiod behöver rapportera information om likviditetsreserven, likvida tillgångar och kassaflöden enligt både tillsynsförordningen och inrapporteringsföreskrifterna om likviditet. Bestämmelserna om likviditet i tillsynsförordningen gäller för samtliga kreditinstitut men endast värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 1 § 3 LVM. Denna dubbelrapportering berör därför bara de företag som redan omfattas av inrapporteringsföreskrifterna.

2.7 Information om företagens interna kapital- och likviditetsutvärdering

Av 6 kap. 1 och 2 §§ LBF följer att ett kreditinstituts rörelse ska bedrivas på sådant sätt att dess förmåga att fullgöra sina förpliktelser inte äventyras. Av det följer en skyldighet dels att se till att rörelsens risknivå och kapitalstyrka (soliditet) är i paritet med varandra, dels upprätthålla en tillräcklig likviditet. Vidare framgår av 6 kap. 2 § LBF att kreditinstitutet ska ha en intern process för att bedöma vilket behov av kapital som behövs för att täcka institutets samtliga risker, det vill säga kreditinstitutet ska ha en kapitalutvärderings-

process. Dessa skyldigheter ska enligt 6 kap. 4 a § LBF tillämpas i proportion till arten och omfattningen av företagets verksamhet och hur komplex denna verksamhet är. Motsvarande bestämmelser för värdepappersbolag har införts i 8 kap. 4 och 6 §§ LVM. Finansinspektionen har även möjlighet att föreskriva om vilka uppgifter företag ska lämna in till inspektionen för dess tillsynsverksamhet, se 5 kap. 2 § 11 förordningen om bank- och finansieringsrörelse och 6 kap. 1 § 63 förordningen om värdepappersmarknaden i den lydelse förordningarna har den 2 augusti 2014.

Nedan följer en redogörelse för Finansinspektionens meddelade föreskrifter om intern kapital- och likviditetsutvärdering för kreditinstitut och värdepappersbolag. Finansinspektionens föreskrifter i denna del gäller inte för betalningsinstitut, fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning, AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning eller för Svenska skeppshypotekskassan. Detta eftersom dessa företag inte tillämpar LBF och LVM.

2.7.1 Dokumentation av företagets interna kapital- och likviditetsutvärderingsprocess

10 kap. föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska i ett särskilt dokument beskriva sin bedömning av det totala behovet av kapital och likviditet samt vilka processer och metoder företaget använder för den bedömningen.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att det är viktigt att företagen beskriver verksamheten och de därmed sammanhängande riskerna, dokumenterar sin interna utvärdering av kapital- och likviditetsbehov samt vilka processer och metoder företaget använder för den bedömningen. Företagens dokumentation kommer ge Finansinspektionen en god uppfattning om deras bedömning av sitt kapital- och likviditetsbehov och kommer ligga till grund för inspektionens utvärdering av företagens interna utvärderingsprocesser.

Finansinspektionen inför i 10 kap. 1 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar krav på att företagen i ett särskilt dokument ska beskriva sin bedömning av det totala behovet av kapital och likviditet samt vilka processer och metoder företaget använder för den bedömningen, dvs. den interna kapital- och likviditetsutvärderingsprocessen och resultatet av den. Vidare framgår det av bestämmelsen att dokumentet ska förmedla en heltäckande bild av företagets verksamhet och de risker den ger upphov till. En kapital- och

likviditetsutvärderingsprocess måste kunna anpassas till det enskilda företagets förutsättningar. Föreskrifterna innehåller därför inte någon detaljreglering av hur dokumentet ska utformas utan endast de mest grundläggande kraven.

Företaget ska i dokumentet beskriva vilken typ av kapital som behövs för att täcka kapitalbehovet för respektive risk. Finansinspektionen förväntar sig att företagen tydligt anger om respektive risk täcks av kärnprimärkapital, övrigt primärkapital eller supplementärkapital. Företaget ska dessutom kunna ange om kapitalbehovet täcks av annat förlustabsorberande kapital än det kapital som enligt tillsynsförordningen får ingå i kapitalbasen.

Dokumentet ska också innehålla uppgifter om företagets bedömning av vilket likviditetsbehov företaget har. Beskrivningen ska åtminstone innehålla företagets bedömning av storleken och sammansättningen av dess likviditetsreserv samt en redogörelse för de åtgärder företaget har vidtagit eller avser att vidta för att hantera en stressad likviditetssituation. Finansinspektionens krav avseende hantering om likviditetrisker kan man läsa mer om i hanteringsföreskrifterna om likviditet.

Finansinspektionen har inte tidigare ställt krav på att ett företag i samband med sin interna kapitalutvärdering ska dokumentera sitt behov av likviditet på samma sätt som de har behövt göra avseende kapitalbehovet. Det har dock visat sig att likviditetsrisker starkt bidrog till de problem som finansiella företag ställdes inför under den senaste finansiella krisen. Detta sammantaget med de skäl som anges ovan gör att Finansinspektionen anser att företagen ska dokumentera sin bedömning av vilken likviditetsrisk de är eller kan bli exponerade för och vilket behov av likviditet de därmed har. Likviditetsbehovet kan dels mötas av en tillräckligt stor likviditetsreserv, dels av andra åtgärder som vidtagits, eller kan vidtas, för att hantera en stressad likviditetssituation. Enligt Finansinspektionen är det lämpligt att denna information ingår i samma dokument som beskriver den interna kapitalutvärderingen.

Av 10 kap. 2 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar framgår det att detta dokument ska upprättas minst årligen, eller oftare om förutsättningarna som ligger till grund för kapital- och likviditetsutvärderingen ändrats så väsentligt att bedömningen av behovet som gjorts i dokumentet inte längre är rättvisande. Förutsättningarna kan komma att ändras inte bara genom utvecklingen inom företaget, utan även till följd av till exempel ändringar i marknaden och ändrade lagar och regler som styr verksamheten.

Föreskrifterna innehåller inte något krav på att detta dokument ska skickas in till Finansinspektionen. Finansinspektionen kommer däremot att begära in och granska dessa dokument inom ramen för den löpande tillsynen. Att dessa dokument då redan finns upprättade kommer leda till en effektivare tillsyn.

2.7.2 Rapportering av internt bedömt kapitalbehov

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen inför nya föreskrifter om rapportering av internt bedömt kapitalbehov. Föreskrifterna träder ikraft den 15 juli 2014.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag, med den skillnaden att det i remissen föreslogs att rapportering per balansdagen den 30 september 2014 skulle inkomma till Finansinspektionen senast den 31 oktober 2014.

Remissinstanserna: *Sparbankernas Riksförbund*, *Finansbolagens Förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att företagen ges alltför kort tid för förberedelser och anpassningar till ny rapportering. Bankföreningen anser att den börda det innebär för instituten att under mycket kort tid anpassa sig till de nya kraven inte kan stå i proportion till behovet av att det inte uppstår glapp i rapporteringen. Bankföreningen och Finansbolagens Förening föreslår att rapporteringen istället bör träda i kraft tidigast sex månader från datum för beslut om antagande av föreskrifterna. Sparbankernas Riksförbund anser att rapporteringen av internt bedömt kapitalbehov ska gälla från och med balansdagen 31 december 2014 med första inrapportering den 31 januari 2015. Vidare anser Finansbolagens förening att Finansinspektionen ska beakta informationsvärdet i relation till den förhållandevis begränsade betydelsen de mindre instituten har för det finansiella systemet och dess stabilitet och de inte obetydliga och proportionellt sett ofta högre kostnader den korta tiden för anpassning medför för mindre institut.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att standardiserad rapportering av det internt bedömda kapitalbehovet kommer att främja en bättre kvalitet i Finansinspektionens översyn och utvärdering av företagens interna kapitalutvärderingar. Finansinspektionen gör en bedömning av huruvida företagen har kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som det är eller kan komma att bli exponerat för, vilket finns reglerat i 6 kap. 2 § LBF.

En intern kapitalbedömning ska enligt LBF göras av såväl små som stora företag. Redan idag finns krav på att de mindre företagen ska rapportera sitt internt bedömda kapitalbehov i standardrapporten. De kraven upphävs nu och ersätts med kraven i de nya rapporteringsföreskrifterna. Mot denna bakgrund ska de mindre företagen redan ha en process på plats för att kvartalsvis kunna rapportera sitt internt bedömda kapitalbehov. De större företag som tidigare har varit undantagna från rapportering av uppgifter till samlad kapitalbedömning i standardrapporten ska även de ha rutiner på plats för att löpande kunna göra en samlad kapitalbedömning.

Finansinspektionen anser att de nya föreskrifterna ska träda ikraft den 15 juli 2014 men går remissinstanserna till mötes och medger en längre tidsfrist gällande rapportering av uppgifter vid det första rapporteringstillfället.

Rapportering enligt föreskrifterna ska för första gången göras per balansdagen den 30 september 2014 med sista rapportering till Finansinspektionen den 15 december 2014. Finansinspektionen har även beslutat (se avsnitt 2.2) att företagen inte behöver offentliggöra information om sitt internt bedömda kapitalbehov förrän per balansdagen den 30 mars 2015.

Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av internt bedömt kapitalbehov ersätter så som nämnts rapporteringen av uppgifter till samlad kapitalbedömning enligt bilaga 1, avsnitt F i föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter som upphävs i sin helhet (se avsnitt 2.5.2). Föreskrifterna gäller för kreditinstitut och värdepappersbolag som ska rapportera uppgifterna både på individuell nivå och på gruppnivå.

Det internt bedömda kapitalbehovet ska enligt 3 § föreskrifterna rapporteras fördelat på åtta specificerade riskområden som kan kompletteras i en övrig post för det fall att företaget beräknar ett kapitalbehov för ett riskområde som inte framgår av specifikationen i rapporten. De risker som företagen ska rapportera sitt internt bedömda kapitalbehov för finns i artiklarna 79 och 81–85 i kapitaltäckningsdirektivet. Utöver de risker som anges i direktivet ska företaget rapportera sitt internt bedömda kapitalbehov för risker förknippade med utlåning med säkerhet i svenska bostadsfastigheter (bolån) och kapitalbehov för pensionsrisk. De företag som tar hänsyn till diversifieringseffekter när de beräknar sitt internt bedömda kapitalbehov ska rapportera detta i en särskilt angiven cell i blanketten.

Det kapitalbehov som företagen ska rapportera är det totala behovet av kapital som företaget behöver ha för att täcka riskerna de är eller kan komma att bli exponerade för. Det är kapitalbehov både för de risker som omfattas av beräkningen av kapitalbaskraven i tillsynsförordningen (pelare 1) och de risker som tillkommer i företagens interna kapitalbedömning (pelare 2).

Finansinspektionen vill också följa hur stor andel av det internt bedömda kapitalbehovet som täcks av olika typer av kapital. Företagen ska därför rapportera hur stor del av kapitalbehovet som täcks med kärnprimärkapital, summan av övrigt primärkapital och supplementärkapital samt övrigt förlustabsorberande kapital.

Företaget ska enligt 4 § föreskrifterna rapportera information om företagets internt bedömda kapitalbehov varje kvartal på det sätt som närmare anges på myndighetens webbplats. Företagen ska rapportera så uppdaterade uppskattningar av kapitalbehovet som möjligt vid rapporteringstillfället.

3 Konsekvenser

Finansinspektionen redogör nedan för de konsekvenser som den reglering som nu införs bedöms få för olika aktörer. Avsnittet inleds med en redogörelse för vilka företag som omfattas och därefter en beskrivning av konsekvenserna för dessa företag. Konsekvenser för små företag behandlas särskilt. I nästkommande avsnitt beskrivs konsekvenserna för konkurrensen på marknaden, konsekvenserna för konsumenter, investerare och samhällsekonomin. Slutligen beskrivs konsekvenserna för Finansinspektionen.

De regler som Finansinspektionen nu inför är i stor utsträckning baserade på EU-direktiv eller är en följd av att myndigheten behöver komplettera andra EU-regler. Det går inte att helt separera konsekvenserna av tillsynslagen, buffertlagen och andra författningar från konsekvenserna av de föreskrifter som nu beslutas. Föreskrifterna är i stor omfattning endast en precisering av de krav som återfinns i tillsynsförordningen och de nämnda lagarna. I redogörelsen nedan tas därför i viss mån hänsyn även till konsekvenserna av de nya lagarna.

Finansinspektionen är enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning skyldig att göra en konsekvensutredning innan nya föreskrifter och allmänna råd beslutas. Remisspromemoriorna innehöll därför ett avsnitt där Finansinspektionen redogjorde för de potentiella konsekvenser som föreskrifterna kan ge upphov till för bland annat företagen, konsumenterna och samhället.

Regelrådet tillstyrkte konsekvensutredningen i remissen den 26 mars 2014 men avstyrkte den i remissen den 9 maj 2014.

Angående Regelrådets invändningar ska sägas att det är mycket svårt och inte alltid ens meningsfullt att kvantifiera kostnader och intäkter för olika typer av aktörer, i synnerhet i ett mer långsiktigt perspektiv. I de flesta fall måste det i slutänden handla om kvalitativa bedömningar. I vissa fall och för vissa aspekter kan en mer kvantifierad bedömning göras.

3.1 Berörda företag

De nu beslutade föreskriftsändringarna berör cirka 320 företag och cirka 77 grupper (tidigare benämnda finansiella företagsgrupper). Reglerna riktas främst mot de 91 banker, 43 kreditmarknadsbolag och 121 värdepappersbolag som står under Finansinspektionens tillsyn. Även Svenska skeppshypotekskassan, 30 fondbolag med diskretionär portföljförvaltning och för närvarande fyra AIF-förvaltare med diskretionär portföljförvaltning berörs av de nya reglerna. Reglerna berör i begränsad omfattning även 25 betalningsinstitut och tre institut för elektroniska pengar. Ändringarna i redovisningsföreskrifterna och de nya föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter påverkar dessutom 30 filialer till utländska institut. Ytterligare cirka 110 filialer till svenska

banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag rapporterar bokslutsuppgifter.

De företag som berörs är väldigt varierande i storlek. I beskrivningen av vissa av konsekvenserna i nästa avsnitt har Finansinspektionen delat in företagen i storbanker och övriga banker, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag samt filialer. En liknande indelningen görs i Tillväxtverkets databas Malin. Även storleken inom de olika kategorierna varierar. Den största av storbankerna har totala tillgångar på koncernnivå om 5 585 miljarder kronor och den minsta av storbankerna har totala tillgångar om 1 820 miljarder kronor. Den största av de övriga bankerna, kreditmarknadsbolagen och värdepappersbolagen har totala tillgångar om cirka 300 miljarder kronor och Sveriges minsta värdepappersbolag har endast totala tillgångar om 1,5 miljoner kronor. Även filialerna varierar i storlek.

Bestämmelserna kan även indirekt påverka ett antal andra företag, till exempel moder- och dotterföretag till företag som inte själva tillämpar kapitaltäckningsregler men som påverkas av krav som ställs på företag inom samma grupp.

3.2 Konsekvenser för företagen

De regler som nu beslutas omfattar flera olika typer av ändringar som är ett led i det svenska genomförandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet och det kan konstateras att olika regler slår olika för olika typer av företag. Detta avsnitt innehåller flera underavsnitt som försöker beskriva hur olika regeländringar påverkar de berörda företagen.

För att sätta konsekvenserna av Finansinspektionens föreskrifter i sitt sammanhang bör det noteras att EU-kommissionen har gjort en konsekvensanalys beträffande sina förslag till tillsynsförordning och kapitaltäckningsdirektiv.[58] Kommissionen drar sammantaget slutsatsen att kostnaderna för att anpassa sig till tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet, räknat i brist på kärnprimärkapital, till 2019 kan uppgå till 460 miljarder euro eller 2,9 procent av den europeiska banksektorns riskvägda tillgångar.[59] Regeringen har även i propositionen gjort en konsekvensanalys av vad införandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet innebär.

---

[58] Commission Staff Working Paper Impact Assessment, Brussels, 20.7.2011 SEC(2011) 949 final och Commission Staff Working Paper Impact Assessment, Brussels, 20.7.2011 SEC(2011) 952 final

[59] Senare beräkningar gjorda av Eba baserade på information rapporterat den 30 juni 2013 uppskattar en kostnad, räknat i brist på kärnprimärkapital, på cirka 36 miljarder euro. Eba har utfört sin analys på underlag från 174 europeiska banker, http://www.eba.europa.eu/-/eba-publishes-results-of-the-basel-iii-monitoring-exercise-as-of-30-june-2013

Både kommissionen och regeringen gör en sammantagen bedömning att konsekvenserna av de föreslagna reglerna är positiva för finanssektorn som helhet. I propositionen anges vidare att de enskilda instituten gynnas av ett finansiellt system med större motståndskraft, men att instituten kan uppleva nackdelar, bland annat genom att de måste hålla mer kapital än vad de annars skulle ha valt.

3.2.1 Tillämpningsområde för föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Samtliga svenska kreditinstitut och ungefär hälften av de svenska värdepappersbolagen är skyldiga att tillämpa reglerna i tillsynsförordningen, kompletterat med reglerna i tillsynsföreskrifterna, sedan 1 januari 2014. Tillsynslagen ska gälla för samtliga företag som i dag tillämpar kapitaltäckningslagen. De cirka 60 värdepappersbolag som inte omfattas direkt av tillsynsförordningen ska därmed omfattas av samma regler som övriga värdepappersbolag. Även fondbolag med diskretionär portföljförvaltning och AIF-förvaltare med diskretionär portföljförvaltning ska omfattas av samma regler som värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Svenska skeppshypotekskassan, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar ska därtill omfattas av vissa regler i tillsynsförordningen.

När tillsynsföreskrifterna upphävs och ersätts med föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar så innebär det att kretsen företag som tillämpar de nya föreskrifterna utvidgas till att omfatta de värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltarna som omfattas av tillsynslagen. Detta innebär att de reglerna som fanns i tillsynsföreskrifterna ska tillämpas av fler bolag. De områden som kommer kan leda till konsekvenser för dessa företag är bestämmelserna om kapitalbas (för ytterligare beskrivning av tillsynsföreskrifternas konsekvenser se beslutspromemorian för de föreskrifterna).

Finansinspektionen har analyserat de inrapporterade uppgifterna om kapitaltäckning för de värdepappersföretag och fondbolag med diskretionär portföljförvaltning som nu tillkommer när tillämpningsområdet för föreskrifterna utökas. Finansinspektionen kan konstatera att samtliga tillkommande företag har ganska enkla balansräkningar som till stor del består av eget kapital, vilket innebär att dessa företag i princip enbart har kärnprimärkapital i kapitalbasen som beräknas enligt tillsynsförordningen. De nya kraven på en kärnprimärkapitalrelation på 4,5 procent och en primärkapitalrelation på 6 procent medför således inga kostnader för dessa företag eftersom företagen oftast uppfyller kravet på en total kapitalrelation på 8 procent med enbart kärnprimärkapital. De behöver alltså inte öka kärnprimärkapitalet och kommer således inte påverkas av de nya kraven på kapitalbasen.

Vad avser de befintliga AIF-förvaltarena med tillstånd till diskretionär portföljförvaltning har dessa företag ett startkapitalkrav på motsvarande 125 000 euro. Finansinspektionen har ännu inte tillgång till periodisk rapportering av kapitalbaskrav för dessa företag och kan därmed inte bedöma konsekvenserna gällande de nya kapitalbaskraven.

Finansinspektionens beslut påverkar betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar eftersom dessa företag ska beräkna sin kapitalbas enligt tillsynsförordningen. Bestämmelserna innebär till exempel att reglerna i tillsynsförordningen om hur orealiserade vinster och orealiserade förluster ska ingå i kapitalbasen samt avdragsreglerna för kapitalbasen införs så snabbt som möjligt. Detta innebär att storleken på kapitalbasen kan skilja sig från vad som gäller enligt nuvarande kapitaltäckningsregler redan i mitten av 2014. Finansinspektionen har analyserat de uppgifter om kapitalbas och kapitalkrav som betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar rapporterar till Finansinspektionen i syfte att utreda konsekvenserna av de nu beslutade bestämmelserna. Finansinspektionen kan konstatera att dessa, i sammanhanget mindre, företag har uteslutande primärkapital i sina kapitalbaser som till stor del består av aktiekapital och balanserade resultat, det vill säga grundstommen i kärnprimärkapital. Vissa företag har rapporterat avdragsposter för till exempel immateriella tillgångar och uppskjutna skattefordringar men dessa belopp är små och den ändrade hanteringen av avdragen som tillsynsförordningen medför kommer inte enligt Finansinspektionens bedömning att utgöra någon begränsning för dessa företag. Finansinspektionens val att införa reglerna om kapitalbas i tillsynsförordningen i en snabb takt, innebär därmed endast försumbara kostnader för betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar eftersom de redan har i princip enbart kärnprimärkapital.

Svenska skeppshypotekskassan uppfyller med marginal de nya reglerna om beräkning av kapitalbas och kapitalbaskrav.

Eftersom alla de tillkommande företagen ovan redan uppfyller de krav på kapitalbas och kapitalrelationer som följer av tillsynsförordningen anser Finansinspektionen att det saknas skäl att välja en annan infasningsperiod för dessa företag.

3.2.2 Offentliggörande

De ökade kraven på företag att offentliggöra information är en grundläggande del av kapitaltäckningsregelverket och avsikten är huvudsakligen att förbättra marknadsdisciplinen för företag genom att ge marknadsaktörer tillgång till mer och bättre information om företagens risker och finansiella ställning.

De nu beslutade bestämmelserna om offentliggörande av information i föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar innehåller till övervägande del liknande krav som redan ställs på företagen i föreskrifterna om offentliggörande. I 8 kap. 2 § föreskrifterna om tillsynskrav och

kapitalbuffertar införs nya krav på offentliggörande av information. De uppgifter som ska offentliggöras avseende gruppens rättsliga struktur, styrning och organisationsstruktur bedöms leda till ökade kostnader för företag för att samla in, kontrollera och publicera de nya uppgifterna. Detta är dock uppgifter som företagen har. Kraven på den information som företagen ska offentliggöra kvartalsvis utökas något mot de krav som i dag finns i föreskrifterna om offentliggörande. Däremot borde de ökade kostnaderna vara begränsade eftersom det inte rör sig om några nya uppgifter utan sådana som företagen redan idag tar fram för att kunna rapportera information till behöriga myndigheter, internt inom företaget eller för offentliggörande i andra dokument.

Finansinspektionen beslutar även om ändringar i redovisningsföreskrifterna om vilka upplysningar som företagen ska lämna i sin årsredovisning, koncern-redovisning eller delårsrapport. Detta innebär att kraven på upplysningar i årsredovisningarna ökas något. Det faktum att uppgifterna finns i årsredovisningen leder även till att revisorerna granskar upplysningarna. Detta kan leda till något utökade revisionskostnader. Finansinspektionen bedömer dock de som relativt små.

Finansinspektionen bedömer att de ökade kostnaderna för företagen avseende offentliggörande av information huvudsakligen består av engångskostnader för att uppdatera mallar och system.

3.2.3 Kapitalbuffertar

De företag som undantas från krav på att hålla en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert behöver inte hålla det kärnprimärkapital som behövs för att uppfylla kravet på en sådan buffert. Enligt det nu beslutade undantaget som framgår av 9 kap. 1 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar undantas värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning som kategoriseras som små och medelstora från krav på en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert. Det är 155 företag som omfattas av undantaget. Därtill kommer även grupper som undantas om de grupperna enbart består av företag som på individuell nivå undantas från kravet.

Små och medelstora företag ska definieras som företag som sysselsätter färre än 250 personer och har en balansomslutning som inte överstiger 43 miljoner euro per år. Definitionen av små och medelstora företag ska enligt kapitaltäckningsdirektivet göras utifrån kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag. Per kvartal 1 2014 innebär det att sju värdepappers-bolag och tre fondbolag med diskretionär portföljförvaltning kommer över gränsen på en balansomslutning på 43 miljoner euro per år. Det innebär, baserat på dessa siffror, att dessa sju värdepappersbolag, tre fondbolag med

diskretionär portföljförvaltning och därtill samtliga kreditinstitut omfattas av kravet på att hålla en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert.

Om man antar att Finansinspektionen skulle ålägga krav på en kontracyklisk kapitalbuffert på 1 procent på de företag som omfattas av undantaget och baserat på detta beräknar hur mycket kärnprimärkapital dessa skulle behöva hålla om de skulle omfattas av kravet, så skulle det ytterligare kärnprimärkapital som den finansiella sektorn skulle behöva hålla i dagsläget uppgå till ca 220 mkr. Det totala kärnprimärkapitalet som företagen hade behövt hålla om alla företag hade omfattats av buffertkravet hade då varit 0,03 procent högre. Mätt i mängden kärnprimärkapital i det svenska finansiella systemet så utgör undantaget inte ett hot mot den finansiella stabiliteten i Sverige, vilket är en förutsättning för att få undanta företag från krav på en kontracyklisk kapitalbuffert.

Finansinspektionen har beslutat att inte undanta dessa företag från bestämmelser om kapitalkonserveringsbufferten i 3 kap. buffertlagen. Eftersom kapitalkonserveringsbufferten uppgår till 2,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp innebär detta att dessa företag ska hålla ytterligare ca 560 mkr i kärnprimärkapital jämfört med om de hade undantagits. Den faktiska effekten blir dock mindre eftersom de flesta företag redan håller mer kapital än tillsynsförordningens minimikapitalkrav. Att inte undanta dessa företag från krav på att hålla en kapitalkonserveringsbuffert innebär att några företag i dagsläget inte kommer att ha tillräckligt med kärnprimärkapital respektive totalt kapital för att uppfylla ställda krav. Det är 12 stycken företag som behöver öka mängden kapital för att klara minimikapitalkraven i tillsynsförordningen och buffertkraven. Inget av dessa företag skulle bryta mot minimikraven enligt tillsynsförordningen. Däremot skulle de inte uppfylla de totala kapitalbaskraven inklusive buffertkraven. Dessa företag skulle därmed få restriktioner på bland annat utdelningar och skulle behöva beräkna sitt högsta förfogandebelopp och lämna in en kapitalkonserveringsplan till Finansinspektionen. Finansinspektionen anser att för att värna konsumentskyddet behöver även små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag med diskretionär portföljförvaltning och AIF-förvaltare med diskretionär portföljförvaltning ha en extra buffert för att hantera förluster under dåliga tider. Därför undantas inte några företag från krav på att hålla en kapitalkonserveringsbuffert.

I promemorian om kapitalkrav för svenska banker[60] har Finansinspektionen uppskattat effekterna av olika föreslagna kapitalbuffertar för de tio största svenska bankerna. De totala tillgångarna för dessa tio företag utgör ca 96 procent av de totala tillgångarna för samtliga företag som berörs av föreskrifterna. De buffertar som omfattas av beräkningen är

[60] FI (2014), *Kapitalkrav för svenska banker*. Publicerad på fi.se den 8 maj 2014, FI Dnr 14-6258.

kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent, en systemriskbuffert på 3 procent i pelare 1 och den kontracykliska kapitalbufferten.[61] Effekterna har uppskattats baserat på data som avser första kvartalet 2014 för storbankerna och helåret 2013 för de sex övriga företagen. Beräkningarna rör gruppnivån.

Finansinspektionens beräkningar visar följande om kapitalbehovet för de tio största svenska bankerna. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent ger upphov till ett kapitalbehov på drygt 79 miljarder kronor. Den systemrisk-buffert på 3 procent som föreslås gälla från 1 januari 2015 för de fyra storbankerna medför ett kapitalbehov på ca 89 miljarder kronor. Slutligen innebär ett kontracyklisk kapitalbuffertvärde på 1 procent ett kapitalbehov på ca 12 miljarder kronor[62]. Det kan återigen noteras att de tio största svenska bankerna i stor utsträckning redan har förberett sig för de kommande kraven och redan har anpassat sin kapitaltäckning.

Sammanfattningsvis innebär de nya bestämmelserna om kapitalbuffertar generellt att företagen behöver hålla mer kapital än tidigare. Detta bidrar till att minska sannolikheten för att finansiella kriser uppstår. Att företagen håller buffertar gör att de har kapacitet att möta större oförväntade förluster. Det ger handlingsfrihet i stressade situationer, för bankerna såväl som för de statliga myndigheter som hanterar finansiella kriser och minskar därmed riskerna för samhällsekonomin.

3.2.4 Bolagsstyrning och riskhantering

Att ta fram en återhämtningsplan kommer att innebära kostnader för företagen. Dessa kostnader är välmotiverade eftersom upprättandet av en sådan plan skapar bättre förutsättningar för att undvika att en situation uppstår där de tvingas försättas i avveckling.

Att inrätta ett riskutskott bör inte innebära väsentligt ökade kostnader för de fyra grupper som omfattas av kravet. De företag som anses vara betydande bör redan idag ha inrättat ett riskutskott eller i vart fall arbetsformer som liknar ett riskutskott. Finansinspektionen bedömer därför att införandet av detta krav får en begränsad effekt på företagens verksamhet och kostnader.

Finansinspektionen inför i 5 kap. 5 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll respektive 6 kap. 7 § värdepappersföreskrifterna ett nytt stycke enligt vilket styrelsen, och riskutskottet om ett sådant har inrättats, ska fastställa arten, mängden, formatet och frekvensen när det gäller den

---

[61] I avsaknad av ett fastställt kontracykliskt buffertvärde har buffertriktvärdet på 1,5 procent använts i beräkningen.

[62] Se remiss om kontracykliskt buffertvärde s. 27, http://www.fi.se/upload/30_Regler/10_FFFS/11_remisser/20140612-kkb/remisspm-kontacyklisk-kapitalbuffert-12juni14n2.pdf

riskinformation som den/de ska få ta emot. Det görs även ett tillägg i 6 kap. 7 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll respektive i 6 kap. 7 § värdepappersföreskrifterna som klargör att kontrollfunktionerna ska rapportera även till riskutskottet. Bestämmelserna säkerställer att styrelsen och riskutskottet får den riskinformation som de behöver. Det är svårt att bedöma kostnaderna men Finansinspektionen uppskattar att företagen kan få vissa administrativa engångskostnader, till exempel för att uppdatera relevanta styrdokument.

Värdepappersbolag med komplex och omfattande verksamhet kommer med anledning av de nu beslutade bestämmelserna att behöva tillsätta en oberoende högre chef att leda funktionen för riskhanteringen. De företag som kommer omfattas av detta krav bör i stor utsträckning redan ha tillsatt en sådan position. För de företag som behöver tillsätta denna position kan de nya kraven innebära kostnader för rekrytering och avlöning av ytterligare personal.

Att, i enlighet med sin införda mångfaldspolicy, beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper vid utnämningen av styrelseledamöter torde inte innebära några större kostnader för företagen. Att ta fram en mångfaldspolicy kan dock innebära en mindre administrativ engångskostnad.

Finansinspektionen beslutar även om ett nytt krav på att avsätta tillräckliga resurser för utbildning av styrelseledamöterna. Att utbilda styrelseledamöterna innebär vissa kostnader för företagen. De flesta företag borde redan idag ha sådana kostnader varför konsekvenserna av det nya kravet är begränsat.

Bestämmelsen i 2 kap. 10 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll kompletteras så att det också blir tydligt att ett företag ska ha rutiner för åtskillnad av arbetsuppgifter och förebyggande av intressekonflikter. Att införa sådana rutiner bedömer Finansinspektionen inte kommer att leda till några större kostnader eftersom företag redan i dag bör ha sådana rutiner.

3.2.5 Ersättning

De ändringar i reglerna om företagens ersättningar i kapitaltäckningsdirektivet som bedöms få störst konsekvenser för företagen är regler om maximal storlek på den rörliga ersättningen i förhållande till den fasta ersättningen, vilka anställda som ska omfattas av de mer ingripande reglerna om rörlig ersättning samt eventuellt om ett större antal företag ska behöva använda aktier eller andra instrument i ersättningssystemen på ett större antal anställda än vad som följer av nuvarande regelverk. Det sistnämnda beror på hur Eba väljer att tolka direktivet och utforma de riktlinjer som ska ligga till grund för regelns tillämpning. Finansinspektionen beslutar därför att de aktuella reglerna i 4 kap. 7 § ersättningsföreskrifterna tillämpas som tidigare i avvaktan på vägledning från Eba. Konsekvenser av eventuella regeländringar i det avseendet kommer därför att behöva bedömas i ett senare skede. Såvitt avser direktivets regler om den rörliga ersättningens maximala storlek kommer sådana begränsningar att

följa av lag varför ändringarna i ersättningsföreskrifterna i sig inte medför några konsekvenser i detta avseende. Antalet anställda som kommer omfattas av reglerna om rörlig ersättning kan komma att öka till följd av de tekniska standarder som kommissionen ska anta. Föreskriftsändringarna i sig medför emellertid inga konsekvenser eftersom det grundläggande kravet på att företagen ska analysera vilka anställda som ska omfattas är oförändrat jämfört med vad som gäller idag.

Den nya bestämmelsen i 2 kap. 2 a § innebär att företagen i ersättningspolicyn blir skyldiga att ange tydliga skillnader mellan kriterierna för fastställande av fast respektive rörlig ersättning. I den mån företagen inte redan har tydliggjort sådana skillnader kommer bestämmelsen innebära en viss administrativ kostnad till följd av att ersättningspolicyn behöver justeras. Därutöver innebär ändringarna i 4 kap. 10 § att företagen i sin ersättningspolicy ska ange kriterier för hur företaget justerar rörlig ersättning i efterhand. Företagen ska redan enligt nuvarande regler ha dokumenterade finansiella och icke-finansiella kriterier för bedömning av resultat när ersättning ska beslutas. Företagen torde rimligen även redan ha fastställda kriterier för när ersättningen ska justeras i efterhand. Ett nytt krav på att företagen ska ha fastställda och dokumenterade kriterier för justering av rörlig ersättning torde därför inte innebära några särskilda konsekvenser. Genom att regeln nu omfattar all rörlig ersättning, och inte bara den uppskjutna delen, kommer företagen sannolikt att på ett bättre sätt kunna säkerställa att den rörliga ersättning som betalas ut är anpassad till de faktiska resultat som ersättningen baseras på. Den praktiska konsekvensen av det torde vara att företagen löper mindre risk att betala ut omotiverade ersättningar. Vissa mindre administrativa kostnader av engångskaraktär kan dock uppkomma.

Av den nya bestämmelsen i 2 kap. 11 § framgår att företagen ska offentliggöra information om hur företagen lever upp till kraven i ersättningsföreskrifterna. De flesta kreditinstitut och värdepappersbolag upprätthåller enligt Finansinspektionens bedömning en webbplats. Att ta fram den information som omfattas av de föreslagna bestämmelserna och lägga ut den på webbplatsen torde inte innebära några större kostnader för företagen. Inte heller de företag som inte har någon webbplats borde drabbas av några större kostnader av kravet på att kunna tillhandahålla den aktuella informationen.

Därutöver tydliggörs det i 2 kap. 7 § att garanterad rörlig ersättning endast får förekomma i samband med nyanställning och när det finns särskilda skäl. Det införs även en ny regel i 2 kap. 10 § som innebär att ersättningspaket som används i syfte att ersätta eller lösa in tidigare anställningskontrakt överensstämmer med företagets ersättningspolicy och ersättningsföreskrifterna. Dessa ändringar innebär inga åläggande för företagen eller krav på att andra åtgärder behöver vidtas, utan enbart begränsningar i företagens ersättningssystem. Kostnaderna för de eventuella justeringar som företagen behöver göra i sina ersättningspolicyer med anledning av dessa bedöms marginella.

3.2.6 Övrig rapportering till Finansinspektionen

I detta avsnitt redogör Finansinspektionen för konsekvenserna av de nya föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter och de kompletteringar som görs av den kommande tekniska standarden om rapportering.

Ändringar i föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter
Finansinspektionens beslut innebär att föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter upphävs och ersätts med en ny grundförfattning. Tillämpningsområdet för föreskrifterna ändras så att de koncerner som ska rapportera FINREP-paketet inte behöver rapportera enligt föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter på gruppnivå. De rapporteringskrav som företagen redan är skyldiga att följa enligt tillsynsförordningen utreds inte i denna promemoria.

Tillväxtverkets databas Malin innehåller uppgifter om de administrativa kostnader som olika aktörer har för att upprätta standardrapporten. Mätningen gjordes 2012 och kostnadsuppskattningarna är uppdelade på kostnader för en storbank, för en mindre bank/kreditmarknadsbolag och kostnader för värdepappersrörelse. Enligt Tillväxtverkets beräkningar kostar det cirka 1 900 kr per kvartal för en mindre bank/kreditmarknadsbolag att upprätta standardrapporten, cirka 7 500 kronor per år för värdepappersbolag och cirka 115 000 kronor per år för en storbank. Uppgifterna baseras på att det tar i genomsnitt 16 dagar varje kvartal för en storbank att upprätta standardrapporten och det tar de övriga i genomsnitt en dag varje kvartal. Timkostnaden i Tillväxtverkets databas uppgår till 225 kr och är en vanligt förekommande schablonkostnad i databasen. Tillväxtverkets databas innehåller inte några uppgifter om engångskostnader för att upprätta en myndighetsrapport, till exempel IT-investeringar och upprättandet av interna riktlinjer och interna utbildningar.

Finansinspektionen uppskattar att kostnaden för att löpande upprätta den nya standardrapporten bör vara densamma som kostnaden för att upprätta den befintliga rapporten, även om omfattningen av den nya rapporten i vissa avseenden är mindre. Detta eftersom vissa större företag inte längre behöver lämna standardrapporten för koncern.

Utöver de befintliga kostnaderna uppskattar Finansinspektionen att det uppkommer engångskostnader för att anpassa rapporteringen till de nya föreskrifterna. Finansinspektionen har uppskattat kostnader för eventuella IT-projekt inklusive konsultarvoden, personalkostnader och eventuella anpassningar av IT-system. Även anpassningen av redovisningsrutiner till de nya definitionerna för problemlån och lån som beviljas en eftergift kräver mantimmar. Enligt Finansinspektionens beräkningar kan en storbank få engångskostnader på mellan 1 och 3 miljoner kronor för att anpassa rapporteringen till de nya kraven. Även mindre aktörer får engångskostnader

men för de företag som har de allra enklaste verksamheterna borde dessa kostnader vara små eftersom mycket arbete görs manuellt. Dock kan de nya kraven som ställs på rapportering leda till att även mindre företag behöver investera i IT-lösningar för att kunna efterleva kraven. För att ändå försöka åstadkomma en meningsfull differentiering mellan större banker och mindre aktörer uppskattar Finansinspektionen att en mindre aktör kan få engångskostnader från ett par tusen kronor upp till en halv miljon kronor, beroende på företagets förutsättningar. Nedan framgår en sammanfattning av Finansinspektionens uppskattning av de administrativa kostnaderna för att upprätta standardrapporten varje år samt en uppskattning av den engångskostnad som företagen har för att anpassa sig till ändringarna. Notera att Finansinspektionen uppskattar att kostnaden för filialer till utländska institut är densamma som för mindre banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag. Kostnaden för filialer till svenska banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag som också lämnar standardrapporten ingår i beräkningen av storbank respektive övriga i enlighet med metoden som används i Tillväxtverkets databas där kostnaderna för dessa filialer inte redovisas för sig.

Tabell 1 administrativa kostnader för att upprätta standardrapporten

Population	**Kostnad per företag /år**	**Hela populationen/år**	**Engångskostnader per företag**
Storbank, 4 st	115 tkr	460 tkr	1 000 – 3 000 tkr
Övriga banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag, 259 st	7,5 tkr	1 900 tkr	0 – 500 tkr
Filialer till utländska institut, 26 st	7,5 tkr	210 tkr	0 – 500 tkr
Summa kostnader hela populationen[63]	–	2 570 tkr	–

Finansinspektionen anser att det är nödvändigt att uppdatera informations-kraven i standardrapporten på det sätt som nu beslutas. Att inte ändra i rapporteringen skulle leda till osäkerhet kring tolkning av näraliggande begrepp och definitioner i internationella standarder såsom FINREP-paketet och sektorkoderna i ESA 2010.

[63] Eftersom engångskostnader anges i ett intervall är det inte möjligt att summera dessa utan att antingen underskatta kostnaden eller överskatta den. Detta eftersom Finansinspektionen inte anser att någon genomsnittskostnad ger en rättvis bild av den verkliga kostnaden för olika aktörer med vitt skilda förutsättningar.

Sammanfattningsvis vill Finansinspektionen poängtera att inspektionen uppskattar att kostnaden för att löpande upprätta den nya standardrapporten är densamma som kostnaden för att upprätta den befintliga rapporten.

Föreskrifter som kompletterar den kommande tekniska standarden om rapportering
Rapportering av information enligt den kommande tekniska standarden om rapportering ska ske i svenska kronor. De ny beslutade reglerna innebär att det tydliggörs under hur lång tid dokumenterade uppgifter som ligger till grund för rapportering ska bevaras.

Företag rapporterar redan idag i svenska kronor och därmed medför Finansinspektionens beslut inga konsekvenser. Den tekniska standarden om rapportering saknar ledning i vilken valuta företag ska rapportera i och Finansinspektionen ser inga andra alternativ än föreskrifter för att tydliggöra för företagen att informationen ska rapporteras i svenska kronor.

Att underlag till inrapporterad information ska bevaras i minst sju år kan ha olika konsekvenser för företag beroende på hur företagen gör idag. Att just sju år används innebär att företagen ska bevara uppgifterna som ligger till grund för rapportering under lika lång tid som bokföringsmaterial. Därmed anser Finansinspektionen att detta inte bör medföra några merkostnader för företagen eftersom företagen redan bör ha rutiner på plats för att bevara underlag för att uppfylla kravet i lag.

3.2.7 Föreskrifter om likviditet

Syftet med Finansinspektionens ändringar i likviditetsföreskrifterna vad avser tillämpningsområde och rapportering är att, där Finansinspektionen anser det befogat, anpassa likviditetsföreskrifterna till motsvarande förhållanden i tillsynsförordningen. När det gäller konsekvenserna av de förändringar i likviditetsföreskrifterna som Finansinspektionen nu beslutar kommer analysen av konsekvenserna att skilja sig åt beroende på om ett företag redan omfattas av reglerna om likviditet i tillsynsförordningen eller inte. Tillämpningen av artikel 6.4 tillsynsförordningen, tillsammans med undantaget i 6 kap. 3 § tillsynsföreskrifterna, innebär för svensk del att värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 1 § 3 LVM och samtliga kreditinstitut omfattas av bestämmelserna om likviditet i tillsynsförordningen. I korthet innebär bestämmelserna om likviditet i tillsynsförordningen att företagen ska uppfylla ett allmänt krav om likviditetstäckning samt till Finansinspektionen rapportera information om likviditetstäckning och information om stabil finansiering. Framöver kommer bindande krav på likviditetstäckning och stabil finansiering att fastställas i det europeiska regelverket. Inga av de värdepappersbolag som tillkommer i tillämpningsområdet för tillsynsförordningen och Finansinspektionens föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar har tillstånd enligt 2 kap. 1 § 3 LVM och omfattas därmed inte av bestämmelserna om likviditet i förordningen.

Hanteringsföreskrifterna om likviditet omfattar redan idag samtliga kreditinstitut och värdepappersbolag, det vill säga även de värdepappersbolag som tillkommer i tillämpningsområdet för tillsynsförordningen. Föreskrifterna om rapportering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag gäller dock endast för företag med en balansomslutning över fem miljarder kronor och omfattar ett 50-tal företag. Inga av de tillkommande företagen omfattas av kravet på rapportering enligt föreskrifterna om rapportering av likviditetsrisker eftersom dessa föreskrifter endast omfattar större företag.

Ändringarna i hanteringsföreskrifterna om likviditet, som syftar till att anpassa dessa till begrepp och termer i tillsynsförordningen, påverkar därmed ett antal värdepappersbolag som inte omfattas av tillsynsförordningen. Det skulle kunna hävdas att en anpassning till tillsynsförordningen inte är befogad för dessa företag. Finansinspektionen anser dock att fördelen med att reglerna blir lika för samtliga företag överväger eventuella nackdelar som enskilda företag kan få i form av administrativa kostnader.

Tillämpningsområde för likviditetsföreskrifterna
Företag ska tillämpa likviditetsföreskrifterna på gruppnivå enligt den konsolidering som framgår av artikel 18.1 tillsynsförordningen. En sådan tillämpning innebär att alla moder- och dotterföretag som är institut, finansiella institut, finansiella moderholdingföretag eller blandade finansiella moderholdingföretag ska ingå i konsolideringen. Enligt de nu gällande likviditetsföreskrifterna tillämpas kraven på gruppnivå på den finansiella företagsgruppen. Den finansiella företagsgruppen definieras i likviditetsföreskrifterna som den del av en finansiell företagsgrupp enligt 9 kap. 1 § 1 kapitaltäckningslagen som består av ett institut och de dotterföretag som är institut eller motsvarande utländska företag.

Detta innebär att tillgångar och skulder i moder- och dotterföretag som är kreditinstitut, värdepappersbolag, finansiella institut, finansiella moderholdingföretag eller blandade finansiella moderholdingföretag ska tas med i beräkningen av gruppens likviditetssituation och inte enbart tillgångar och skulder i de moder- och dotterföretag som är kreditinstitut eller värdepappersbolag.

Poster som uppstår till följd av interna mellanhavanden mellan moder- och dotterföretag inom samma grupp elimineras vid konsolidering och påverkar därmed inte likviditetssituationen för gruppen. Därmed kan följden av Finansinspektionens beslut sammanfattas som att tillgångar och skulder i kreditinstitut, värdepappersbolag, finansiella institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella moderholdingföretag som härrör från transaktioner med enheter utanför gruppen ska ingå i beräkningen av gruppens likviditetssituation.

Vad gäller finansiella moderholdingföretag och blandade finansiella moderholdingföretag innebär Finansinspektionens beslut troligtvis ingen skillnad jämfört med den tidigare konsolideringsprincipen eftersom Finansinspektionen förväntar sig att den verksamhet som bedrivs i dessa bolag huvudsakligen är att inneha aktier och andelar i dotterföretag som elimineras i konsolideringen och därmed inte påverkar gruppens likviditetssituation. Den ändrade gruppdefinitionen har därför inga eller enbart små kostnader för företagen.

Konsekvenserna av att tillgångar och skulder i finansiella institut ska ingå i likviditetsgruppen bedöms även dessa vara små. Detta eftersom Finansinspektionen förväntar sig att grupper av finansiella företag inte bedriver väsentliga delar av verksamheten i finansiella institut utan att gruppens verksamhet huvudsakligen bedrivs i kreditinstitut eller värdepappersbolag. Eventuella kostnader anses därför vara mycket begränsade.

Finansinspektionen har under beredningen av detta ärende även ställt en fråga till den externa referensgruppen om vilka konsekvenser förslaget om ändrat tillämpningsområde kan ha för företagen. Finansinspektionen har inte fått några indikationer från berörda företag att denna ändring medför några större konsekvenser.

Företag som omfattas av tillsynsförordningen måste, oavsett Finansinspektionens regler, anpassa sin konsolidering till artikel 18.1 i tillsynsförordningen för att uppfylla kravet på likviditetshantering och likviditetsrapportering i förordningen. Om Finansinspektionen inte anpassar gruppdefinitionen i likviditetsföreskrifterna till gruppdefinition i tillsynsförordningen är företagen tvungna att administrera två olika gruppdefinitioner som enligt Finansinspektionen inte skiljer sig nämnvärt i praktiken. Företagen skulle därmed få ökade administrativa kostnader för att upprätthålla en gruppdefinition för att uppfylla kraven i tillsynsförordningen och en annan för att uppfylla kraven i likviditetsföreskrifterna. Företagen skulle även behöva rapportera likviditetsrisker till Finansinspektionen enligt olika gruppdefinitioner. Finansinspektionens beslut medför att företagen undviker onödiga administrativa kostnader för att upprätta två olika gruppdefinitioner för likviditetsändamål.

Som framgår av inledningen till avsnittet om likviditet anser Finansinspektionen att fördelen med att ha gemensamma regler för konsolidering för samtliga kreditinstitut och värdepappersbolag överväger eventuella administrativa kostnader av engångskaraktär som företag som inte omfattas av förordningen får till följd av den ändrade gruppdefinitionen. Företagen slipper dessutom de löpande administrativa kostnader som skulle uppstå om det fanns olika gruppdefinitioner i likviditetsföreskrifterna respektive tillsynsförordningen.

Likviditetsrapportering
Finansinspektionens ställningstagande om likviditetsrapportering innebär att rapportering av likviditetsreserven enligt 2 kap. 1–3 §§ i inrapporterings-föreskrifterna om likviditet samt rapportering av likvida tillgångar och kassaflöden enligt 2 kap. 12–14 §§ i samma föreskrifter upphävs. I tillägg ändras hur företag ska rapportera kassaflöden enligt 2 kap. 5 § i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet. Hela den befintliga inrapporteringen av likviditetsrisk enligt gällande nationella likviditetsföreskrifter och rapportering enligt tillsynsförordningen ska ske parallellt under en viss tid. Konsekvenserna av de rapporteringskrav som företagen redan är skyldiga att följa enligt tillsynsförordningen utreds inte i denna promemoria.

I beslutspromemorian till införande av inrapporteringsföreskrifterna om likviditet uppges att företagen bedömer att kostnaden för att uppfylla regelverkets krav blir totalt ca 50 miljoner kronor årligen för alla företag som omfattas av föreskrifterna[64]. Finansinspektionens beslut att reducera rapporteringen innebär att dessa kostnader rimligtvis borde minska eftersom omfattningen av rapporteringen minskar. Det är dock svårt att uppskatta hur mycket kostnaderna kommer att minska eftersom företagen fortfarande ska lämna en rapport till Finansinspektionen och måste behålla de administrativa rutiner som krävs för att upprätta en rapport överhuvudtaget.

Samtliga företag som omfattas av inrapporteringsföreskrifterna om likviditet omfattas även av krav på rapportering av likviditet enligt tillsynsförordningen. Finansinspektionens beslut innebär därmed enbart en lättnad för dessa företag då vissa befintliga krav på rapportering, som motsvaras av sådan som rapporteras enligt tillsynsförordningen, tas bort efter en övergångsperiod. Att företag ska fortsätta att rapportera enligt gällande nationella likviditets-föreskrifter och samtidig rapportera enligt tillsynsförordningen bör i sammanhanget utgöra en relativt liten ökning av arbetsbelastningen för de företag som berörs eftersom de redan har en rapporteringsprocess och rutiner på plats för den nationella likviditetsrapporteringen.

Offentliggörande av likviditetsinformation
Reglerna om offentliggörande av likviditetsinformation i föreskrifterna om offentliggörande införs med mindre redaktionella ändringar i ett nytt kapitel i hanteringsföreskrifterna om likviditet. Att existerande regler om offentliggörande av likviditetsinformation flyttas till hanteringsföreskrifterna om likviditet utgör inte någon saklig ändring för företagen och torde därmed inte medföra några konsekvenser.

[64] Beslutspromemoria till FFFS 2011:37, 2011-05-19.

3.2.8 Information om företagens interna kapital- och likviditetsutvärdering

Finansinspektionen inför i föreskrifter krav på att företag minst årligen i ett särskilt dokument ska beskriva sin bedömning av det totala behovet av kapital och likviditet samt vilka processer och metoder företaget använder för den bedömningen. Föreskrifterna tydliggör de grundläggande kraven på vad ett sådant dokument ska innehålla. Alla företag ska redan ha en process för att dokumentera det internt bedömda kapitalbehovet. Detta innebär att de nya föreskrifterna inte medför några kostnader för företagen. Det kan dock vara vissa företag som behöver utöka den dokumentation de hittills har sammanställt för att uppfylla de krav som ställs i de nu beslutade föreskrifterna.

Finansinspektionen inför även krav på att företag varje kvartal ska rapportera sitt internt bedömda kapitalbehov till inspektionen. Denna rapportering ersätter rapportering av uppgifter enligt bilaga 1, avsnitt F i de nuvarande föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter och medför inga väsentliga kostnader.

3.3 Konsekvenser för mindre företag

I propositionen lyfter regeringen fram att de administrativa kostnaderna som tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet medför kan väga tyngre för mindre institut då de enligt regeringen sannolikt har svårare att utnyttja skalfördelar för de kostnader som är förknippade med att uppfylla de nya kapitaltäckningsreglerna.

Samtliga AIF-förvaltare, fondbolag, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar som, efter Riksdagens beslut, omfattas av tillsynsförordningen och som därmed omfattas av föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar, är i sammanhanget att anse som mindre företag. Den beslutade skyndsamma infasning av kapitalbasreglerna i tillsynsförordningen påverkar dock inte dessa företag i stor utsträckning då de enligt Finansinspektionens bedömning redan uppfyller de höjda kraven på kapitalbas och i förekommande fall kapitalbaskrav som de nya föreskrifterna medför. Sedan den 1 januari 2014 då tillsynsförordningen började gälla har det rått en viss osäkerhet hos de mindre värdepappersföretagen eftersom det inte har varit tydligt vilka som omfattas av tillsynsförordningen och vilka som inte omfattas. Att tillämpningsområdet för reglerna nu tydliggörs bör därför vara positivt för samtliga dessa mindre företag då osäkerheten undanröjs.

Finansinspektionens bestämmelser om offentliggörande av information gäller för alla företag oavsett storlek. Mängden och typen av information som offentliggörs påverkas emellertid av företagets storlek och komplexitet. Mindre företag behöver rimligtvis inte offentliggöra lika mycket information som större företag. Därmed blir även kostnaderna lägre. De regler som Finansinspektionen nu inför skiljer sig därtill inte markant från de

bestämmelser som gäller redan i dag enligt tillsynsförordningen och föreskrifterna om offentliggörande.

Så som beskrivits ovan undantas vissa mindre företag från att behöva hålla kapital för att möta krav på en kontracyklisk kapitalbuffert. Detta innebär en lättnad för dessa företag.

Vad gäller bolagsstyrning och riskhantering bör det noteras att kostnaderna som beskrivits ovan bör bli betydligt lägre för många mindre företag som inte behöver ha en omfattande återhämtningsplan, inrätta något riskutskott eller rekrytera och avlöna någon oberoende högre chef att leda funktionen för riskhanteringen i värdepappersbolag.

I huvudsak medför ersättningsföreskrifterna konsekvenser för företag som har ersättningssystem med rörlig ersättning. Det är därför nödvändigtvis inte bara relativt stora företag som behöver tillämpa de mer ingripande reglerna om rörlig ersättning utan även små företag med komplex verksamhet och ett litet antal anställda. Eventuella administrativa kostnader väger alltså inte tyngre för vissa företag på grund av dess storlek utan på grund av hur de har valt att utforma sina ersättningssystem. De nu beslutade ändringarna bedöms emellertid medföra relativt små administrativa kostnader oavsett företagets storlek.

Ändringarna i likviditetsföreskrifterna påverkar de mindre företagen i begränsad omfattning eftersom både inrapporteringsföreskrifterna om likviditet och föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad enbart gäller för större företag. Ändringen i tillämpningsområdet för likviditetsgruppen kan påverka även de mindre företagen men Finansinspektionens bedömning är att gruppkonstellationerna som de mindre företag har oftast är enkla och den nya definitionen bör därför inte ha någon större påverkan för de mindre företagen.

De beslutade föreskrifterna om att företagen minst årligen i ett särskilt dokument ska beskriva sin bedömning av det totala behovet av kapital och likviditet samt vilka processer och metoder företaget använder för den bedömningen kan komma att innebära att de mindre företagen behöver göra vissa förändringar i den dokumentation de hittills har upprättat. Den nya bestämmelsen tydliggör enbart vad företagen redan idag ska göra och därmed förväntar sig Finansinspektionen inte att föreskrifterna ska leda till några större kostnader för företagen.

Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av internt bedömt kapitalbehov innebär att alla företag, även mindre, får engångskostnader. För de företag som har den allra enklaste verksamheten borde dessa kostnader vara små eftersom mycket arbete görs manuellt. Dock kan de nya kraven som ställs på rapportering leda till att även mindre företag behöver investera i IT-lösningar för att kunna efterleva kraven, vilket då kommer leda till engångskostnader för nya system.

3.4 Konsekvenser för konkurrensen på marknaden

Syftet med tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet är att bland annat uppnå en stabilare banksektor. Regeringen och Finansinspektionen har föreslagit att reglerna genomförs i Sverige utan övergångsbestämmelser. Regeringen skriver i propositionen att de svenska instituten sammantaget kan dra fördel av en stabilare finanssektor. Finansiell stabilitet och ökad motståndskraft i och med höjda kapitalkrav stärker marknadens förtroende för de svenska företagen och ger ökad internationell konkurrenskraft[65].

Regeringen skriver vidare i propositionen att en ytterligare konsekvens av de nya och högre kapitalkraven är att konkurrensen på den svenska bankmarknaden i någon mån kan komma att utjämnas. Genom kravet på högre kapitaltäckning minskar risken för att staten ska behöva bidra med finansiella resurser för att rädda institut. Värdet av den implicita statsgarantin som finns för de svenska storbankerna kommer sålunda att minska, vilket främst gynnar de mindre instituten i Sverige. Vidare skriver regeringen att andra aktörer på finansmarknaden generellt kommer att gynnas av en jämnare konkurrens-situation, på samma sätt som konsumenter i allmänhet tjänar på en bättre konkurrens mellan företag.

Finansinspektionens beslut när det gäller kapitalbas innebär att reglerna i tillsynsförordningen införs så snart som möjligt och är en del i genomförandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Finansinspektionens ställningstaganden i denna promemoria säkerställer att samtliga värdepappersföretag har samma kapitalbaskrav och samma krav på kvaliteten av kapitalbasen. På detta sätt blir konkurrensförhållanden lika på den svenska marknaden för företag med liknande tillstånd.

Finansinspektionens ändringar i likviditetsföreskrifterna och i föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter görs i syfte att anpassa svenska föreskrifter till begrepp och definitioner i de europeiska reglerna i tillsynsförordningen. På detta sätt kan marknaden lättare jämföra de svenska företagen med motsvarande aktörer i övriga medlemsländer och konkurrensen bör därmed förbättras.

Vad gäller bolagsstyrning, riskhantering och ersättningar bedömer Finansinspektionen att dessa ändringar får små konsekvenser för konkurrensen på marknaden.

[65] Se propositionen s. 268.

3.5 Konsekvenser för konsumenter, investerare och samhällsekonomin

Av propositionen framgår det att den viktigaste konsekvensen av högre kapitaltäckningskrav i de svenska instituten är ett säkrare finansiellt system i Sverige och i resten av EU.

De främsta effekterna för konsumenter, investerare och samhällsekonomin av Finansinspektionens föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar är att reglerna om beräkningen av kapitalbas i tillsynsförordningen genomförs med den kortaste övergångsperioden som möjligt. Detta görs för samtliga svenska företag i syfte att så fort som möjligt minska sannolikheten för framtida finansiella kriser i Sverige. Även om de tillkommande företagen är mindre företag är det viktigt att konsumenter och investerare kan vara säkra på att alla aktörer under Finansinspektionens tillsyn lyder under samma robusta regler.

Företag ska kvartalsvis offentliggöra viss information kring kapitaltäckning och risk. Detta kommer vara positivt för konsumenter, investerare och samhällsekonomin i stort. Det är viktigt att dessa intressenter oftare än en gång per år får information om företagens kapitalsituation.

I likhet med vad som gäller för kapitalbaskraven leder de nya bestämmelserna om bolagsstyrning och riskhantering i förlängningen till ett säkrare finansiellt system. Detta gäller till exempel bestämmelser om att företag ska upprätta en återhämtningsplan och att betydande företag ska inrätta ett riskutskott. Föreskrifterna kanske inte får några omedelbara och synbara konsekvenser för konsumenter, investerare eller samhällsekonomin i stort. Förbättringen av riskhanteringen kommer dock i förlängningen att gynna konsumenter, investerare såväl som samhällsekonomin.

Övriga ställningstaganden i denna promemoria har fattats i syfte att anpassa svenska regler till de regler som gäller enligt tillsynsförordningen. Företag kan generellt kompensera kostnader förknippade med ökade eller ändrade krav genom en kombination av lägre avkastningskrav från aktieägarna samt andra finansiärer och högre priser gentemot konsumenter. Eftersom konsekvenserna av ställningstagandena bedöms som små torde därmed även kostnaderna för företagen vara begränsade. Därför är också Finansinspektionens bedömning att kostnaderna för konsumenter, investerare och samhällsekonomin med anledning av föreskrifterna är små.

3.6 Konsekvenser för Finansinspektionen

För Finansinspektionen innebär genomförandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet ytterligare kostnader för bland annat ökade tillsynsåtgärder för att kontrollera att företagen följer de nya reglerna samt ökade kostnader för att kunna ta emot nya rapporter och för att rapportera dessa

vidare till Eba. Vidare behöver Finansinspektionen göra investeringar i egna system för att på ett effektivt sätt kunna analysera den inrapporterade informationen. Ändringarna kommer utifrån Finansinspektionens erfarenhet också att medföra en rad frågor avseende tillämpning av regelverket, i synnerhet frågor från mindre företag. Detta innebär att resurser kommer att tas i anspråk för att hantera frågeställningarna.

Finansinspektionen kommer dessutom att få ett stort antal ansökningar om tillstånd när tillämpningsområdet för tillsynsförordningen nu breddas till att omfatta flera företag.

Trots att det redan i dag finns föreskrifter som kräver inrapportering av likviditetsinformation och ett allmänt krav på storlek på likviditetsbuffertar, innebär tillsynsförordningen ett ökat behov av tillsyn och analys.

Beslutet att inte omedelbart ta bort sådan nationell rapportering av likviditetsinformation som motsvaras av information som rapporteras enligt tillsynsförordningen, medför en ökad arbetsbelastning för Finansinspektionen då både uppgifter som upprättas enligt de gamla föreskrifterna och uppgifter enligt tillsynsförordningen ska analyseras. Detta är dock enbart under en övergångsperiod till dess att den nationella rapporteringen upphävs.

Det fanns redan tidigare föreskrifter som krävde inrapportering av internt bedömt kapitalbehov. De nya kraven innebär dock ett ökat behov av tillsyn och analys. Detta eftersom mer uppgifter tas in jämfört med de rapporteringskrav som tidigare har gällt.

Finansinspektionens uppskattar att det merarbete som krävs för att möta de krav som ställs till följd av dessa föreskrifter uppgår till cirka tre heltidstjänster på helårsbasis.